

ΔΗΜΗΤΡΗ Ε. ΣΟΛΔΑΤΟΥ

ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ



ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΗΛΙΑ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ

ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ

ΔΗΜΗΤΡΗ Ε. ΣΟΛΔΑΤΟΥ
ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ



ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ακούστε το CD εδώ:

www.mixpod.com/playlist/88809997

www.dimsol.blogspot.com

ΑΝΑΘ/ΜΕΝΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ - 2012
ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ: 2004

Στην φυχή του πατέρα μου





UNDERWOOD

UNDERWOOD STANDARD

1 O 2 W 3 F 4 B 5 T

FIG " A # \$ % & C

CAP 1/2 Z 1/4 X 3/4 C - V

**Απόσπασμα**

της εκθέσεως του Γενικού Γραμματέως
της Ακαδημίας Αθηνών Νικολάου Ματσανιώτη
που αναγνώσθηκε κατά την πανηγυρική συνεδρία της 28^{ης} Δεκεμβρίου 2007

ΤΑΞΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

3. Ο βραβευόμενος ποιητής διακρίνεται για την παράξενη επιδεξιότητα της γραφής του να εναρμονίζει το παραδοσιακό ύφος με μια σύγχρονη αποφθεγματική ανατρεπτικότητα, διατηρώντας τον σεβασμό στο λυρικό στοιχείο. Ευχάριστα αισθητό αποδεικνύεται το αποτέλεσμα, καθώς το τέλος σχεδόν κάθε ποιήματος ανάλαφρα το απογειώνει ο απρόοπτος σημερινός αέρας μιας ελεύθερης και τολμηρά εκφρασμένης ανησυχίας, ενώ παράλληλα «ξεμυτίζουν» ενίοτε κάποια μεταφυσικά στοιχεία.

Για την ποιητική του συλλογή «Καφέ Ρετρό» απονέμεται το **βραβείο Λάμπρου Πορφύρα**, με χρηματικό έπαθλο 5.000 ευρώ, στον κ. **Δημήτριο Σολδάτο**.

Ακριβές Απόσπασμα

Αθήνα, 28 Δεκεμβρίου 2007

Ο Γενικός Γραμματέας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ



Δείτε την απονομή εδώ:

<http://www.youtube.com/watch?v=EeUMA05ob2k&feature=youtu.be>



Παλαιολατούνα 1960 - 1970





Τα καφενεία

Τα καφενεία ασκούσαν πάνω μου μια γοητεία καταλυτική. Παλαιότερα, εκεί, σύχναζαν μόνον άντρες.

Σαν ήμουν παιδί, ονειρευόμουν την στιγμή που θα ερχόμουν σε «νόμο ηλικίας» ώστε να μπορώ κι εγώ να «συνωμοτώ» – γύρω απ' το ξύλινο τραπεζάκι, δίπλα απ' την χλωτισμένη τζαμαρία, μαζί με τους υπόλοιπους, ενώ η σόμπα θα φλόγιζε το πρόσωπό μου – για όλα τα μυστήρια του κόσμου με τα παράξενα ονόματα, όπως: ζωή, γυναίκα, κοινωνία, πολιτική.

Το καφενείο ήταν ένας πλανήτης με άρωμα καφέ το πρωί. Μ' ευωδιά ούζου, τσίπουρου και κονιάκ το βράδυ. Με σύννεφα τσιγάρων, με δική του γλώσσα, με διαλέκτους ανά παρτέα, με κώδικες και μυστικά επτασφράγιστα, για τους αμύητους.

Το καφενείο ήταν μια μουσική συμφωνία με πρωτότυπα μουσικά όργανα: ήχοι ζαριών, πούλια που χτυπιούνταν σαν πλήκτρα, άλλοτε τρυφερά κι άλλοτε με μανία, ξεκούκισμα κομπολογιών που υπερφανεύονταν για την καταγωγή τους – άλλο από μαύρη πέτρα του Καυκάσου, άλλο από κεχριμπάρι, από κόκαλο φαριού, από μέταλλο ή μαργαριτάρι – τσουγκρίσματα ποτηριών, γροθιές που πέφταν στο τραπέ-

ζι, γέλια, χαχανητά, αναστεναγμοί...

Κι ύστερα, ο καθένας γινότανε μάεστρος για λίγο:

- Φέρε μια γύρα ακόμα!
- Κέρασε τον Νικόλα!
- Να σου ζήσει!
- Άντε, και στα δικά σου!
- Ζωή σε λόγου μας!

Το καφενείο ήταν ένας χώρος ποιητικός, που πέρασε ρυθμικά στον πεζό λόγο. Δημιουργήθηκαν τα καφέ, οι καφετέριες κοινώς.

Το μπακιρένιο μπρίκι βγήκε απ' τα κάρβουνα και μπήκε στην μηχανή. Ο ελληνικός έγινε φιλαράκι με τον φραπέ, με τον καπουτσίνο, με τον εσπρέσσο, με τον ιρλανδικό, με τον γαλλικό... Συχνάζουν και γυναίκες τώρα εκεί κι ανήλικα και κάθε καρδιάς καρύδι. Ούτε αποτελούν στέκια αυτά τα μαγαζιά. Σήμερα πας στο ένα κι αύριο στο άλλο, σ' όποιο είναι κοντύτερα στην δουλειά σου ή έχει καλύτερες τιμές ή πιο όμορφη σερβιτόρα. Ακόμα και τα λεγόμενα παραδοσιακά, μαϊμουδίζουν μια εποχή που πέρασε πλέον. Δεν είναι παραδοσιακά, αλλά ρετρό. Έτσι, για να «πάρεις μυρωδιά» άλλων καιρών – κι ύστερα να ξαναγυρίσεις, θέλεις δεν θέλεις, εκεί που ανήκεις...

ΚΑΦΕ PETRO – DVD: «Τα καφενεία», διαβάζει ο Δ. Ε. Σολδάτος:

<http://www.youtube.com/watch?v=6dGY-BvS1-0&feature=channel&list=UL>

MOZ-YAZ-K



ΔΕ

ΔΕΗ-ση νυχτερινή

Όταν γεννήθηκα, στο χωριό δεν υπήρχε ηλεκτρικό ρεύμα. Τα πρώτα χρόνια τα πέρασα με την λάμπα πετρελαίου. Ο πατέρας μου πέθανε πριν τελειώσει το σπίτι που έχτιζε. Κι έτσι, τα δωμάτια δεν χωρίζονταν με τοίχους, αλλά με σεντόνια κρεμασμένα από ένα σχοινί – όπως κρεμάνε την μπουγάδα απ' την δέμπλα για να στεγνώσει. Τα βράδια, σαν πήγαινα για ύπνο, έβλεπα την σκιά της μάνας μου γιγάντια πάνω στα σεντόνια, καθώς περπατούσε στην κουζίνα, και τρώμαζα! Τότε, το σπίτι μεταμορφωνόταν σ' ένα τερατώδες Θέατρο Σκιών, κι όλες οι κακές μάγισσες στοίχειωναν την φαντασία μου, ώσπου να 'ρθει η Καλή Νεράιδα, να μ' αγγίξει με το χρυσό ραβδάκι της και ν' αποκοιμηθώ...

Το ηλεκτρικό ρεύμα άργησε πολύ, ευτυχώς! Γιατί αλλιώς δεν θα θυμόμουν σήμερα τόση μαγεία...

Με το σουρούπωμα – ειδικά αν η επόμενη μέρα ήταν Κυριακή ή σκόλη – μαζευόμαστε γύρω απ' το τζάκι, κι η βαβά αρχίναγε τα παραμύθια. Σαν ακόμα να την ακούω: *Κόκκινη κλωστή δεμένη, στην ανέμη τυλιγμένη, δώσ' της κλότσο να γυρίσει, παραμύθι ν' αρχινίσει...*

Και το παραμύθι αρχίναγε...

Θυμάμαι την Μαγεμένη Βασιλοπούλα, και γύρω-γύρω απ' το παλάτι βλέπω ακόμα τις τριανταφυλλιές να ψηλώνουν και να θεριεύουν, μέχρι

που στο τέλος το τυλίγουν ολόκληρο.

Έλεγα, λοιπόν, πως ήμουν εγώ το βασιλόπουλο που πάνω στο άσπρο του άλογο έφτανε για να σώσει την πεντάμορφη, και μ' ένα φιλί την ξύπναγα απ' το λήθαργό της και την έκανα γυναίκα μου!

Θυμάμαι την Χιονούλα και την Ροδοκοκκινούλα, τον Φιλάργυρο Εβραίο, τον Βασιλιά τον Κόρακα, την Κόρη με τις Χήνες, τα Εφτά Κοράκια, τις Τρεις Κλώστριες, τα Καλά Καλικαντζαράκια, το Σπιτάκι του Δάσους...

Θυμάμαι τον Πιτσιρίκο, το Ξένο Αυγό... Ποιήματα, μαντέματα, γλωσσοδέτες...

Και, βέβαια, την βροχή στον τσίγιο, τ' αστραπόβροντα και τον αέρα που τρώπωνε απ' τις χαραμάδες της ξύλινης πόρτας.

Θυμάμαι τον μπάρμπα μου τον Πανταζή και την ιστορία του Κούτου, που τα μεσάνυχτα βούιζε το αίμα του εκεί που άδικα τον σκότωσαν: *Ούουου! Ούουου!* έκανε ο βοριάς. *Ούουου! Ούουου!* Και νόμιζα πως ούρλιαζε το αίμα του Κούτου!

Ένα βράδυ ο μπάρμπα μου έφερε στο σπίτι μια καραμέλα που του είχανε δώσει στην Χώρα. Ήτανε μια από κείνες τις μακρόστενες που τις λέγανε *αστακούς*. Ποιος να την πρωτόφαι, εγώ ή ο αδερφός μου;

HE

MOANTOM

Αποφασίσαμε να την μοιραστούμε, μα η καραμέλα δεν κοβότανε στην μέση. Τότε ο μπάρμπαρς μου πήρε το τσεκούρι, την έβαλε πάνω σ' ένα κούτσουρο που είχαμε για την φωτιά, και την έκοψε στα δύο! Το ένα κομμάτι χίμηξε ο αδερφός μου και το ρούμπωσε! Το άλλο, τρύπωσε κάτω απ' το βαρέλι με το λάδι. Πήρα τον πλάστη και πάλευα για να το βγάλω. Σε λίγο τό 'χωνα βιαστικά στο στόμα μου γεμάτο σφελαγγιές, μα καθόλου δεν μ' ένοιαζε, αφού μπορούσα, επιτέλους, ν' απολαύσω κι εγώ την γλύκα μισής καραμέλας!

Το ηλεκτρικό ρεύμα άργησε πολύ... Κι έτσι, το μπάνιο μου το έπαιρνα στο μαστέλο! Ζέσταινε η μάνα μου νερό στην φωτιά, μέσα σε μια μεγάλη γανωμένη πνιάτα, και μ' ένα μπρούτζινο καρτεζίνι μ' έλουζε, δίνοντάς μου το σαπούνι απ' την ποτάσα στο χέρι: *Εμπρός, νίφου να βγει η λήδα*, μου έλεγε. Και το σαπούνι έμπαινε στα μάτια και μ' έτσουζε, κι εγώ έκλαιγα. Ύστερα μ' έντυνε σαν κρεμμύδι: Φανέλα αθλητική, φανέλα κανονική, πουκάμισο, καζάκια, πουλόβερ και μπουφάν! Ό,τι πιο ζεστό είχα πάνω μου, όμως, ήταν το βλέμμα της...

Κάποτε ένα χοντρό καλώδιο ένωσε το σπίτι μας με την κολώνα. Μια ξύλινη μεγάλη κολώνα που είχε πάνω της καρφωμένη μια τσίγκινη επιγραφή: *KINΔΥΝΟΣ – ΘΑΝΑΤΟΣ* κι από κάτω μια άλλη, μικρότερη, που έγραφε: *ΔΕΗ*. Στην αρχή το φως πόναγε τα μάτια μου.

Πολλές φορές ανάβαμε ξανά την λάμπα με το πετρέλαιο.

Είναι πιο υγιεινό, έλεγε η μάνα μου, γιατί ακόμα δεν καταλάβαινα τι πάει να πει η φράση: *πιο ακριβό*...

Μετά από λίγο καιρό, όμως, το συνηθίσαμε το ηλεκτρικό. Κι η λάμπα χρησίμευε μόνο για να πηγαίνουμε στ' αχούρι τα βράδια να ταΐζουμε τα ζώα. Ύστερα βάλαμε μια μπαλαντέζα, κι η παλιά λάμπα παρέμεινε για πάντα στ' αχούρι, σβησμένη, χωρίς πετρέλαιο, κρεμασμένη από ένα ματέρι.

Πέρασαν πολλά χρόνια από τότε...

Η βαβά μου έγινε Μαγεμένη Βασιλοπούλα. Άδικα, όμως, περιμένει το βασιλόπουλο για να την ξυπνήσει. Αυτός ο ύπνος, δεν έχει ξυπνημό!

Ο μπάρμπαρς μου ο Πανταζής, όσο κι αν τ' όνομά του έλεγε το αντίθετο, δεν έζησε για πάντα. Πρόσφατα, πήγε να συναντήσει τον Κούτο...

Η ξύλινη πόρτα έγινε μεταλλική και τα στοιχεία δεν έρχονται. Μόνο ο αέρας εξακολουθεί να λυσομανάει: *Ούουου! Ούουου!* σαν το αίμα του Κούτου, που στέγνωσε πλέον...

Τα παραμύθια που μ' αυτά μεγάλωσα, τα βρήκα σ' ένα βιβλίο των αδερφών Γκριμ και τα διάβασα, μ' ένα κερι, μια νύχτα που διακόπηκε το ηλεκτρικό. Όταν επανήλθε το ρεύμα, τελείωνα τα Τρία Ευτυχισμένα Αδέρφια. Βρισκόμουν στην φράση: *... δεν έχει σημασία το τι έχει κανένας δικό του, αν είναι πολύ ή λίγο δηλαδή, όση σημασία έχει το να ξέρεις να βγάζεις πολλά απ' ό,τι κι αν τύχει να έχεις.*



Η «ατυχιά»

Σιγομουρμούριζε η γριά
μέσ' απ' τα δόντια της τ' αριά
λες κι έχυνε φαρμάκι.
Σφύριζε η γλώσσα, σαν οχιά,
το ξόρκι για την «ατυχιά»
στο εφτάμηνο μωράκι.

(Στρίνιαζε τ' άτυχο παιδί
τον κόσμο πριν καλά να δει,
λες και οι Μοίρες γύρω
γύρω απ' την κούνια τó 'σκιάζαν,
λες και δαιμόνοι τó 'σφαζαν,
λες και δεν είχε μύρο!

Από το βράδυ ως το πρωί
έκλαιγε. Σ' όλη την ζωή
θα κλαίει και θα πονάει!
λέγαν στην μάνα του οι γνωστοί
κι κείνη πήρε το στρατί
στην μάγισσα να πάει.)

Έβρασε ρίζες η γριά,
τις σουρώσε απ' την αφριά
σε καύκαλο χελώνας
κι έσταξε μέσα στο καυλί
να πιει το βρέφος από κει
γάλα αλεπούς λεχώνας.

Μετά το ράντισε νερό
με του κοράκου το φτερό
στα πόδια, στο κεφάλι.
Θυμιάτισε με καμφορά
κι έφτυσε κάτω μια φορά
πηχτό κίτρινο σάλι.

Ύστερα πήρε τα λεφτά,
τα 'χωσε μέσα στον ταφτά
και μ' ευτυχιά γεμάτη
γέλασε – εφάνη το χρυσό
της δόντι, κι έλαμψε μισό
το γυάλινό της μάτι.

Εγώ ήμουν κείνο το μωρό!
Κι η τύχη που 'λαχε να βρω
ήτανε ψεύτικοι όρκοι
αγάπης, πίκρα, δυστυχιά,
όμως δεν φταίει η «ατυχιά»
και της γριάς το ξόρκι.

Εγώ ήμουν κείνο το παιδί
που την ζωή προτού να δει
τα κλάματα είχε αρχίσει.
Ίσως γιατί, εκ γενετής,
στον κόσμο αυτόν ο ποιητής
γραφτό είναι ν' ατυχήσει...



Photo: Fritz Berger.

Μάνα

Απ' όταν εγεννήθηκα, στα μαύρα σε θυμάμαι.
Τον ίσκιο σου ακοίμητο έστρωνες να κοιμάμαι
μες στα λευκά μου σπάργανα. Κι έσβηνες το καντήλι
να μην τρομάζω απ' την πικρή ματιά σου, όταν τα χείλη
δάγκωνες, μάνα, όρθια για να σταθεί η ψυχή σου,
σαν έκανες γονατιστή κρυφά την προσευχή σου
σ' έναν Θεό που έγινε άντρας σου και πατέρας.
Κι είχες σταυρό στην πλάτη σου την έγνοια της μητέρας
να μην πεινάσουν τα παιδιά, εγώ κι ο αδερφός μου,
κι ήσουν πεντάρφανη κι εσύ στην ερημιά του κόσμου.

Μου 'δινες απ' το στόμα σου και την μπουκιά σου ακόμα,
σαν χελιδόνα στου μικρού χελιδονιού το στόμα,
για να μη νιώσω τι θα πει πείνα και καταφρόνια.
Με ήλιο, αέρα και βροχή, κρύο, χαλάζι, χιόνια,
από τις έξι το πρωί πήγαινες στο χωράφι
και τ' άξια χέρια σου έκαναν τα χώματα χρυσάφι!
Τα ροζιασμένα δάχτυλα, με σιλήθρες και μ' αγκάθια,
τι τρυφερά που χάιδευαν, σαν της ζωής τα πάθια
με λύγιζαν κι ερχόμουνα μέσα στην αγκαλιά σου!
Κι όσο πικρά τα χείλη σου, γλυκά ήταν τα φιλιά σου.

Τα ιδανικά που μου 'μαθες ήταν μια ουράνια σιάλα.
Πρώτο σιαλί, μεταλαβιά, το μητρικό σου γάλα,
το τίμιο γάλα: βύζαξα στ' αδύναμά σου στήθια
την δύναμη που στην ψευτιά επάνω έχει η αλήθεια.
Κι αληθινά, δεν ένιωσα ποτέ φτωχός στην φτώχεια
κι είδα τα πλούτη σαν σιλαβιά και τα λεφτά σαν βρόχια.
Και ταπεινός δεν ένιωσα ποτέ μες στην ορφάνια –
ταπεινωμένη είν' η ζωή με δίχως περηφάνια.

Σκυμμένη πλάι στην γωνιά, όπως παλιά, και πάλι
σε βλέπω με τ' ολόμαυρο μαντήλι στο κεφάλι·
και κάτω τ' άσπρα σου μαλλιά, λευκά σαν την ψυχή σου.
Όσο για σένα είμ' εγώ, κι εσύ για το παιδί σου
να 'σουν περήφανη ήθελα, και σ' αγαπώ, κι ακόμη,
για όσες άδικα φορές σε πλήγωσα, συγγνώμη!



Ουρανία

Με παραμύθια στην ποδιά σου και τραγούδια
μεγάλωσα, πηγαίναμε εκδρομή
κάθε απόγιομα ως πέρα στα *Λουλούδια*
όταν σ' αφήνανε, βαβά, οι ρευματισμοί.

Γύρω πουλάκια κελαηδούσαν. Μικρά ζούδια
ξαφνίζονταν στο διάβα μας! Μπροστά
στο παραθύρι ενός παλιόσπιτου, κλεφτά
την νύχτα, μου 'λεγες, σκαρφάλωναν τ' αρκούδια.

Τα μωβ με μάλωνες σαν έκοβα κρινάκια,
που *όποιος τα πιάσει του ξινίζει το κρασί.*
Μου 'δειχνες ποια είν' της *αλεπούς τα λυχνάρια.*

Και τα θυμήθηκα κι απόψε, που χρυσή
σπινθηροβόλησε η φλόγα απ' το καντήλι
όταν σου τ' άναψα, δαγκώνοντας τα χείλη.



Ευρυδική

Είχε προβάλει το φεγγάρι! Μες στ' αλώνι,
δίπλα απ' την σβάρα η Ευρυδική χτενιζόταν
– καιροί παλιοί και αμνημόνευτοι οι χρόνοι –
τα θερισμένα στάχυα σαν νεκροί κοιμόνταν.

Μουρμουριστά το ρέμα θρύλους διηγιόταν,
βαθιά στο λόγγο γλυκοσπάραζ' ένα αηδόνη.
Ζεστό τ' αεράκι στ' άσπρα στήθια της κρυβόταν,
που ο πόθος τα 'λιωνε σαν δυο λοφάκια χιόνι.

Άλλη – περνώντας στα μαλλιά της το χτενάκι –
στον κόσμο πιο όμορφη δεν είν', είπ' η Ευρυδική.
Αχ, παραφύλαγαν νεράιδες στο ρυάκι

και της αρπάξαν την φωνή – τι καταδίκη!
Μουγκή γυρνούσε από τότε... Αλήθεια; Ψέμα;
Το ξέρει η νύχτα, το φεγγάρι και το ρέμα!



Ο Γιώργο-Γιώργος

(Βαλμάς)

Ήτανε δυο αδέρφια, μια φορά,
που άλογο βόσκαν κάτω στο λιβάδι –
μια ο ένας, μια ο άλλος. Συμφορά!
Τι έλαχε να γίνει κάποιο βράδυ...

Τ' αλόγατα του Γιώργου ήταν σειρά
να βγάλει στο λιβάδι να βοσκήσουν.
Σαν έπεσαν τ' απόστια στα βουνά,
ήρθε ο αδερφός του για να τα μετρήσουν.

– Να ο Ψαρός, λέει εκείνος, ο Ντορός,
η Σπίθα, ο Κεραυνός, η Αστροπομάτα...
– Αχ, αδερφέ, το μέτρημα σταμάτα,
λέει ο Γιώργος, κι εδώ είν' όλα, να χαρείς...

– Μα, όχι, λείπει ένα! Σε ρωτώ
που είναι; (Το σκοτάδι γύρω πέφτει...)
Δεκάξι... δεκαεφτά... δεκαοχτώ...
Το 'χασες ή το πήρες παλιοκλέφτη;

Φωνάζει, βρίζει, τ' όπλο του τραβά
και δίχως να σκεφτεί ούτε μια στάλα
φυτεύει δύο σφαίρες στην καρδιά
του Γιώργου, που ήταν στ' άλογο καβάλα.

Το μέτρημα ξεκίνησε ξανά.
Ο ιδρώτας απ' το σώμα τρέχει βρύση...
Το άλογο του Γιώργου ήταν, να!
Αυτό έλειπε... που δεν είχε μετρήσει!

Και τον φονιά τον έκαμε πουλί
ο Θεός, γι' αυτό αν ακούσεις κάποιο βράδυ
μία λαλιά παράξενη πολύ
που *Γιώργο-Γιώργο*... λέει, θρηνοκαλεί
τον αδερφό του μέσ' απ' το σκοτάδι.



Cristiani Bros

Στην μνήμη της Μελισσάνθης

Ήρθε στην πόλη μας το τσίρκο – τι χαρά!
Ήμουν δεν ήμουνα οχτάχρονο παιδάκι,
που είδα παράσταση για πρώτη μου φορά.
Κάποιος μου θείος μ' είχε πάει ένα βραδάκι,
γιατί πατέρας δεν υπήρχε, τρυφερά
να μου κρατήσει μες στην χούφτα το χεράκι.

Θυμάμαι ακόμα τα θηρία στα κλουβιά:
τ' άγριο λιοντάρι απ' το μαστίγιο τρομαγμένο,
κι έναν γορίλα που η πολύχρονη σκλαβιά
το βλέμμα του έκανε ανθρώπινα θλιμμένο.
Βούλιαζ' ο ήλιος μες σε σύννεφα μαβιά...
Λες κι είναι τώρα δα, την είσοδο διαβαίνω.

Οι ακροβάτες περπατάνε στο σχοινί,
με πιάνει τρόμος... Να η τούμπα του θανάτου
με δίχως δίχτυ! Η καρδούλα μου πονεί
κι ας είν' αυτοί ψηλά κι εγώ ασφαλής 'δω κάτω.
Να τ' αλογάκι, να η αιθέρια καλλονή –
όρθια στην πλάτη του, σκυμμένη στην κοιλιά του!

Να και ο κλόουν, που σκοντάφτει όπου βρει!
Γελάει... Κι ύστερα βαθιά αναστενάζει...
Κάνει γκριμάτσες – είν' η μύτη του χοντρή!
Πίσω απ' την μάσκα τάχα αυτός να διασιεδάζει;
Πόσες φορές, μες στην ζωή μου την πικρή,
παλιάτσος έγινα κι εγώ; Πόσο μου μοιάζει!

Να κι η παρέλαση στο τέλος της βραδιάς!
Σκυφτός ο ελέφαντας περνά κοιτώντας χάμου –
παχύδερμο έπεσε το βάρος της σιάς
στον μουσαμά, σήμερα πέφτει στα όνειρά μου.
Άσπρο σαν χιόνι *το μαλλί* ήταν της γριάς,
μα τώρα μοιάζει πιο πολύ με τα μαλλιά μου.

Λες μόλις τέλειωσ' η παράσταση αυτή.
Μπροστά στο τσίρκο, το ψυχρό τούτο βραδάκι,
έχω κι απόψε σαν και τότε ξεχαστεί...
Μεγάλος ήμουν και ξανάγινα παιδάκι.
Κι εσύ πατέρα Χρόνε, θηριοδαμαστή,
σφιχτά στην χούφτα μου κρατούσες το χεράκι!



Η θεια-Τασούλα

Τρία χιλιόμετρα μακριά ήταν το σχολείο
– στ' άλλο χωριό, πίσω απ' το λόφο, μια ώρα δρόμο –
και πλατσουρίζαμε στις λάσπες, μες στο κρύο,
με τον ντρουβά γεμάτο γράμματα στον ώμο.

Τα μεσημέρια, έξω απ' το σπίτι μιας γριούλας
γοργά περνούσαμε χωρίς καμιά ομιλία,
μην ακουστεί βραχνή η φωνή της θεια-Τασούλας,
που μας αγγάρευε για μια παραγγελία.

Άλλον δεν είχε να της φέρει λίγα ψώνια
κι απ' το παράθυρο μας έλεγε σκυφτούλα:
Θέλω, παιδάκια μου, μανέστρα μια σακούλα

κι ένα χαρτί, νούμερο δέκα, μακαρόνια.
Πάει η θεια-Τασούλα! Το σπιτάκι ερειπωμένο,
στο παραθύρι έχει ουρανό καδραρισμένο.



Το σχολειό του Νιχωριού

Το σχολειό του Νιχωριού
σε μια ακρούλα του χωριού
τώρα μαραζώνει.
Κι αν από παιδιά αδειανό,
το 'κανε νυχτερινό
η φωνή του γιτώνη.

Τα νυχτόβια πουλιά
βρήκαν στα θρανία φωλιά.
Και στον τοίχο φτιάχνει,
στην εικόνα του Χριστού,
το υφάδι του ιστού
άθεη αράχνη.

Στο σχολειό του Νιχωριού
μιαν αχτίδα φεγγαριού
μοιάζει κιμωλία.
Και με δαχτυλάκια ισχνά
την αντιγραφή αρχινά
η μελαγχολία.

Οι δασκάλοι του οι παλιοί
γέρασαν πάρα πολύ.
Κι όσα έχουν διδάξει,
γέρασαν μαζί κι αυτά –
άλλο η ζωή μετά
κι άλλο μες στην τάξη.

Τα δυο πεύκια στην αυλή
γέρνουνε την κεφαλή,
την μουριά ρωτάνε
μήπως είδε τα παιδιά,
σειει εκείνη τα κλαδιά
και πουλιά πετάνε...



«Γιάννη, έγινες γιατρός.
Χρήστο, σ' άρεσε να τρως
κι έσκασες μια μέρα!
Γιάννη, αν ήσουν α εκεί,
να τον έσωζες μπορεί –
δεν θα 'φευγε πέρα...

Στράτο, κήδεψες προχθές
– έτσι είν' η ζωή, μαθές! –
τον μικρό τον γιο σου.
Κι ήταν όσος είσαι εσύ
στην φωτογραφία αυτή
έξω απ' το σχολειό σου.

Ήσουν όμορφη Αρετή,
μα η ομορφιά κρατεί
λίγο και σκορπάει.»
Το σχολειό του Νιχωριού
σε μια ακρούλα του χωριού
έσβησε και πάει...

Το σχολείο βρίσκουμε «συστημένο» εδώ τον Δεκέμβρη του 1833.

Το 1862 ο ιερέας Θωμάς Βλασσόπουλος είχε 17 μήνες να πάρει κάτι από τους μαθητές του για πληρωμή. Αρνήθηκε να υποβάλει στον πρόεδρο του Γ' Διαμερίσματος κατάσταση γονέων οφειλετών για την είσπραξη των οφειλών. Έγραφε: «Εις διάστημα μηνών 17 δεν έλαβον παρά τινος μαθητού μου τίποτε, αλλ' ούτε ζητώ να λάβω, θεωρώντας την δυστυχίαν των».

Πάνου Γεωργ. Ροντογιάννη
«Το Χρονικό των Δημοτικών Σχολείων της Λευκάδος 1828-1864»
ΕΠΙΕΤΗΡΙΣ, ΤΟΜΟΣ Α' 1971, Ε.ΛΕ.Μ.

Δείτε το Νιοχώρι (και το δημοτικό σχολείο) στο διαδίκτυο

http://www.youtube.com/watch?v=a5pvp5M0c_I&feature=player_embedded



Οι γύφτισσες

Βάλε μας λίγο λάδι, θεια...
(με την φωνή τους την βαθιά
οι γύφτισσες παρακαλούσαν)
γιατί πεινάνε τα παιδιά,
αλλιώς σου καίμε την καρδιά –
πολλές φορές κι έτσι απειλούσαν!

Υστερα ζήτησαν ψωμί,
κρεμμύδια και καμιά δραχμή
για να σου πουν το ριζικό σου
κι άμα τους έδινες, ευχές
κάναν και λέγαν προσευχές
για σένα και το σπιτικό σου.

Αν πει και βρίσκαν ανοιχτά
κλέβαν – πουλούσανε μετά
το κλεψιμιό: χαλιά, κιλίμια,
και τ' αγοράζανε οι νιες
στις παρακάτω γειτονιές
και στα πιο πάνω καλντερίμια.

Μια γυφτοπούλα, όμως, μια,
μαζί με τ' άλλα κλεψιμιά,
κάποια φορά μού πήρε κι ένα
πράγμα που δεν θα ξαναβρώ:
τ' αθώα μάτια να θωρώ –
με δυο φιλιά της κολασμένα!



Ο Τσιγκριάρης

Στον Αλέξανδρο Μουζάκη

Τ' άλογο του Τσιγκριάρη
ράγιζε το καλντερίμι,
είχε πέταλα απ' ασήμι
και χρυσό το χαλινάρι.

Σαν περνούσε απ' τα σοκάκια
κι ακουγόταν στην αυλή τους,
φοβερίζαν τα παιδάκια
για να τρώνε το φαΐ τους

οι μανάδες κάθε βράδυ.
Κι ο Αλέκος, τρομαγμένος,
αχ, πώς έτρεμε ο καημένος
όταν έπεφτε σικοτάδι

τ' άλογο του Τσιγκριάρη,
που ήταν χρόνια πεθαμένος
κι έβγαινε με το φεγγάρι,
λένε, βρικολακιασμένος!

* * *

Δύο μέτρα παλληκάρη
ο Αλέκος είναι τώρα.
Το χωριό έγινε χώρα.
Τ' άλογο του Τσιγκριάρη

τι εγίνηκε; Πού εχάθη;
(Στου παραμυθιού τα βάθη!)



Μαύρη Πέτρα

Από το δάσος το πυκνό δυο δέντρα κόψαν, λέει...
Το 'να κατάρτι καραβιού το κάναν κι όλο πλέει.
Και σεργιανάει στα πέλαγα και σεργιανάει στα μάκρη.
Τ' άλλο, στραβό ήταν, τ' άφησαν στις θάλασσας την άκρη.

Και είδε το ένα άγνωστους τόπους και μέρη ξένα
και τ' άλλο είδε ναυάγια και φύκια μαραμένα.
Τα βράδια το στραβόξυλο έβλεπε στ' όνειρό του
δάση πυκνά. Κι ένιωθε σαν και τότε στο πλευρό του

ίσκιους βαθιούς, απ' τα κλαδιά του δέντρου που ένα Μάρτη
άσπλαχνοι ανθρωποι τό 'κοψαν και τό 'καναν κατάρτι.
Κι ένιωθε μέσα του κρυφού πόθου ανατριχίλα
και γέμιζ' άνθη ο ύπνος του κι η σάπια φλούδα φύλλα.

Κι ένιωθε, λέει, πως φύσαγε, την ώρα που κοιμόταν,
γλυκό αεράκι ερωτικό κι οι δυο κορφές φιλιόνταν!
Κι έπαιρναν, λέει, τα σύννεφα σχήμα καρδιάς και βρέχαν
αντί νεράκι... αίματα που στα ποτάμια τρέχαν!

Ευπνούσε το στραβόξυλο στην άμμο και θρηνούσε,
δάκρυ η δροσιά του πρωινού απ' τον κορμό κυλούσε.
Κομμάτια ομίχλης σέρνονταν τριγύρω ξεσισιμένα
από των γλάρων τις κραυγές! Τα κύματα ένα - ένα

μια το σιεπάζανε και μια το ζαναφανερώναν,
μια να το πάρουν θέλανε και μια το μετανιώναν.
Μια μέρα η γλώσσα η μελανή πικρόχολου κυμάτου,
μ' άγριο ρόχθο ξέβρασε, σαν λείψανο θανάτου,

κομμάτι ξύλου, κι ήτανε του δέντρου που ένα Μάρτη
άσπλαχνοι ανθρωποι τό 'κοψαν και τό 'καναν κατάρτι!
Σύρθηκε λίγο στην ακτή, μα ένα κύμα ακόμα
τα 'σμιξε και σαν ανθρωποι φιλήθηκαν στο στόμα!

Μέχρι και σήμερα οι παλιοί λένε στην *Μαύρη Πέτρα*
ένα γιάλό που κείτονται ολόσμιχτοι δυο βράχοι,
λες κι είναι του παραμυθιού τα ερωτευμένα δέντρα
που τα λυπήθηκε ο Θεός κι αγκαλιασμένα τα 'χει.



EUREKA

Ελένη

Στην άμμο μία βάρκα τραβηγμένη,
σαν ψάρι έξω απ' το κύμα ξεψυχούσε.
Μια βάρκα που 'χε τ' όνομα *Ελένη*.
Ποιον Πάρη-καπετάνιο αποζητούσε;

Ποιος Όμηρος, ετούτη την καημένη,
έστω και μ' ένα στίχο θα υμνούσε;
Και ποιον η ιστορία της γραμμένη
θα ενδιέφερε και ποιον θα συγκινούσε;

Τι κι αν ετάισε στόματα χιλιάδες;
Τι κι αν πήρε ο ψαράς σπίτι, και πλοίο
μεγάλο μ' όσους έβγαλε παράδες
κι έστειλε τα παιδιά του στο σχολείο;

Δεν ξέραν, Ιλιάδα σαν διαβάζαν
να γίνουμε ανθρώποι σπουδαγμένοι,
πως ούτε την Ελένη θα θαυμάζαν
του Ομήρου, αν δεν υπήρχε αυτή η *Ελένη*.



Αλεπουδάκι

Με μια αλυσίδα στο λαιμό σου περασμένη
σε είδα μες σ' ένα βαρκάκι
να 'χεις την θλίψη στην ματιά ζωγραφισμένη,
φυλακισμένο αλεπουδάκι.

Ποιος να σου στέρησε τον λόγγο και τα δάση;
Μέσα στην βάρκα τι γυρεύεις;
Τι θέλει τάχα μια αλεπού στ' ακροθαλάσσι;
Το κύμα βλέπεις κι αγριεύεις.

Περνούν παιδάκια, πετραδάκια σου πετάνε
κι εσύ μαζεύεσαι κουβάρι.
Μ' ένα καλάμι στο κεφάλι σε βαράνε –
την μουσουδίτσα σου έχουν γδάρει...

Κρύβεσαι πίσω απ' το μπρος σου το ποδάρι,
είναι τα νύχια σου σπασμένα.
Γρουλίζεις (τρέμεις απ' τον φόβο σαν το ψάρι)
πνιχτά και παραπονεμένα.

Κόσμος πολύς συγκεντρωμένος εκεί γύρω.
Λέει μια μαμά: *Κοίτα!* στον γιο της.
Να, η κακιά η αλεπουδίτσα, η πονήρω!
δείχνοντας με το δάχτυλό της.

Φωνές, βρισιές, χαχανητά παίρνει τ' αγέρι
και τα σιορπά στο λιμανάκι.
Νύχτωσε, πέφτει απ' το στερέωμα ένα αστέρι –
κλαίει ο Θεός για τ' αγριμάκι;

Μπα! Δεν νομίζω ότι ακούει από κει πάνω
ούτε πως βλέπει εδώ κάτω.
Εγώ – που κάτι θα μπορούσα, ίσως, να κάνω –
τραβώ το δρόμο παρακάτω...

και για εξιλέωση το ποίημα τούτο φριάνω –
ψευτοευαισθησίες γεμάτο!



Υιοθεσία

Ανταναιλά στο κύμα ένα φανάρι
του λιμανιού, για ιδέστε: Τα ψαράκια
– ανίδεα κι αθώα πλασματάκια –
νομίζουν ότι βγήκε το φεγγάρι

και τρέχουν στων φωτόνερων την χάρη
να φτιάξουν ασημένα κοπαδάκια.
Σκυμμένο τα χαζεύει ένα ζευγάρι
ψαράδων και τους ρίχνει ψυχουλάκια.

Μαζί, φουρτούνες πέρασαν και μπόρες.
Μα τώρα, καθιστοί στο παραγάδι,
κοιτούν ευτυχισμένοι κάθε βράδυ

την θάλασσα μ' αγάπη, ώρες κι ώρες...
Γεράσαν, δεν απόκτησαν παιδάκια
και σαν γονείς ταΐζουν τα ψαράκια!



Ο τσιγκούνης

Σκουριασμένο το πιρούνι
του κυρ-Νώντα του τσιγκούνη.
Σκουριασμένο το κουτάλι,
που 'χε χρόνια να το βάλει
μες σε πιάτο.
(Το κελάρι του γεμάτο!)

Τα παχιά ζάρωνε φρούδια
κι έλεε συνεχώς τα ίδια:
Θα πεθάνουμε απ' την πείνα!
Πάλι ακρίβυνε το «δείνα»
και τα πάντα...
(Κατομμύρια είχε στην πάντα!)

Τις Γιορτές είχε ένα χούι:
έκανε πως δεν ακούει
τα παιδάκια που γυρνούνε
τέτοιες μέρες «να τα πούνε»,
μην και δώσει
μια μικρή δραχμούλα, τόση!

Κάποιο βράδυ, απ' την βρώμα
που ανάδινε το πτώμα,
τόνε βρήκε η θεια-Ξένια
πεθαμένο. Τα γυαλένια
μάτια – ω, Μοίρες! –
λαμπυρίζανε σαν λίρες!

(Με πεντάρα ουδεμία,
θάφτηκε σε μια άκρια.
Κι όλοι, για οικονομία,
κλάψαν δίχως δάκρυα!)



Ο τσαγκάρης

Στον Ανδρέα Δ. Μεταξά

Ο μαστρο-Μήτσος ο τσαγκάρης
– πίσω απ' τον πάγκο του σκυμμένος –
ήταν πολύ απασχολημένος.
Κάθε που πέρανες να πάρεις
κάτι παπούτσια μπαλωμένα,
βιβλία έβλεπες κρυμμένα
κάτω από σόλες κι από ψίδια –
διάβαζε πάντα λίγο απ' όλα.
Είχε δυο μάτια ονειροπόλα
κι ουράνια τόξα είχε για φρούδια.

Ο μαστρο-Μήτσος δεν κοιτούσε
ούτε συμφέρον ούτε χρήμα.
Το πιο φτωχό που θα 'βρεις μνήμα
στην εκκλησιά είναι το δικό του.
Κι όλο τον πλούτο της ψυχής του
τον κληροδότησε στον γιο του
μαζί με κείνα π' αγαπούσε.
Να η διαθήκη της ζωής του:
το τσαγκαρόσφλο, το σφυρί του,
ακόμα λίγα εργαλεία,
η καλοσύνη του, η τιμή του
και κάποια κίτρινα βιβλία...



Ο Καψάλης

Θα σας πω μια ιστορία
μακρινή... Μια νύχτα κρύα
(που ο άνεμος φυσούσε
και την πόρτα μου χτυπούσε:
τίκι-τοκ! σαν το ζητιάνο)
ξύλα μες στο τζάκι βάνω,
το κρασί στην κούπα χύνω
κι άρχισα σιγά να πίνω...

Ξάφνου, μες από το τζάκι,
ένα καλικαντζαράκι
ξεπροβάλει γανωμένο,
ελεεινό και πεινασμένο.
Με φιλή φωνίτσα λέει:
Καφαλίστηκα! και κλαίει.
Τότε, γούρλωσα τα μάτια
μ' έκπληξη, και δυο κομμάτια
του 'δωσα ψωμί να φάει.
(Πώς πεινάει - πώς πεινάει!)
Α, Χριστέ και Παναγιά μου,
πάει, δεν στέκω στα καλά μου!
Βλέπω μπρος μου παραμύθια,
που ζωντάνεψαν στ' αλήθεια
ή μην τάχα κι είναι ψέμα;
Ρίχνω πάλι ένα βλέμμα
στον μικρό που 'χε αποφάει,
και γελάει - και γελάει!
Του χαϊδεύω το κεφάλι.
Πώς σε λεν; Μου λέει: *Καψάλη!*
Κι ήρθα απόψε στην γωνιά σου
φίλος για την μοναξιά σου.
Μα, γλυκά δε θα κεράσεις;
Τις Γιορτές πώς θα περάσεις;
Γαλοπούλα δεν θα ψήσεις;
Ούτε δέντρο θα στολίσεις;
Τα παιδάκια; Η κυρά σου;
Πού 'ναι; Λείπουν; Δυστυχιά σου!
Αυτά είπε, κι ένα δάκρυ
– από των ματιών την άκρη –
κύλησε σαν καρβουνάκι

μες στο φλογισμένο τζάκι.
Αχ, συγγώρα τον, Θεέ μου!
είπε το ουρλιαχτό του ανέμου
που και φέτος την Γιορτή Σου
– την πανάγια Γέννησή Σου –
αλησμόνησε ο καημένος!
– *Μα είναι τόσο πονεμένος...*
Είπε κι η βροχή τα ίδια
κλαίγοντας στα κεραμίδια.
Πέρα μακριά στα πλάγια:
Μόνος, είπε η κουκουβάγια,
μόνος είναι σαν κι εμένα!
Και τα ξύλα τα καμένα
επανάλαβαν την λέξη:
Μόνος! Κόντευε να φέξει.

Θα σ' αφήσω, φεύγω τώρα,
είπε ο Καψάλης, *ώρα*
είναι πια να χωριστούμε.
(Κι έσκυψα ν' αγκαλιαστούμε.)
Και του χρόνου φιλαράκι,
είπα. *Καλικαντζαράκι,*
μην με λησμονήσεις! Όμως,
μες στο βλέμμα μου ο τρόμος
άστραψε κι η απορία
σαν μια λάμα είδα κρύα,
καθώς μου 'βαζε στο χέρι

της κουζίνας το μαχαίρι!
Φίλε, μου 'πε, δείξε θάρρος,
βάρος είμαι κι εγώ, βάρος
των ανθρώπων τόσα χρόνια.
Όταν πέφτουνε τα χιόνια
και στην Γη σας αναβαίνω,
απ' τις καμινάδες μπαίνω
στα κρυφά να μην με δούνε,
γιατί όλοι με μισούνε!
Παγανό, άκαρδα, με λένε
και με καίνε - και με καίνε!
Ύστερα των Φώτων, πάλι



βάνω κάτω το κεφάλι
και στης Γης το κέντρο αρχίζω
το δεντρό να προιονίζω,
που – αχ, ποιος θα το πιστέψει! –
έχει θρέψει - έχει θρέψει!
Μπρος σε τούτο, συλλογίσου,
τι είν' η μοναξιά η δική σου;
Δεν αντέχω - δεν αντέχω!
Κι όπως λες, αν φίλο σ' έχω,
φύλαξέ με και φυλάξου –
σκότωσέ με, ύστερα σφάζου
με το δίκιοπο μαχαίρι
που σου έβαλα στο χέρι.
Βγάλε με απ' την στενοχώρια
πριν λαλήσουν τα κοκόρια.
Έλα, δεν μας παίρνει ο χρόνος...
Είμαι μόνος, είσαι μόνος...
είπε. Δείλιασα... Κι ω, θαύμα!
Πώς συνέβη τέτοιο πράγμα;
Δίπλα απ' τ' αναμμένο τζάκι
τόρα υπήρχε ένα γατάκι
μαύρο - πίσσα, ζεσταινόταν
και κοιμόταν - και κοιμόταν!

Τι συνέβη; Ποιος να ξέρει!
Της κουζίνας το μαχαίρι
ήταν κάτω πεταμένο,
το ψωμί μισοκομμένο,
είχε ο άνεμος μερώσει
κι έξω είχε ξημερώσει.

Πήρα μες στην αγκαλιά μου
το γατάκι, κι η καρδιά μου
σαν θεότρελη χτυπούσε.
Τ' αγαπούσα - μ' αγαπούσε
κι όλα φαίνονταν ωραία
τόρα που 'χα μια παρέα!

Τι συνέβη; Η απορία
έμεινε... Μια νύχτα κρύα
(που ο άνεμος φυσούσε
και την πόρτα μου χτυπούσε:
τίκι - τοκ! σαν το ζητιάνο)
ξύλα μες στο τζάκι βάνω,
το κρασί στην κούπα χύνω
κι άρχισα σιγά να πίνω...

(Η μην ήπια παραπάνω;)



Το Ερωτοπήγαδο

Το Νιχωρίτιο πηγάδι
που στέκει μες στην αντηλιά,
μια ιστορία έχει παλιά.
Εδώ ποτίζαν πρωί-βράδυ
τα ζωντανά κρύο νερό
– μία φορά κι έναν καιρό –
άντρες που φύγαν από χρόνια.
Έρχονταν κι όμορφες κοπέλες
με στήθια άσπρα σαν τα χιόνια,
για να γεμίσουν τις βαρέλες...

Στο Νιχωρίτιο πηγάδι
αν μόλις πέσει το σκοτάδι
ακούσεις δροσερές φωνές,
μην πεις πως είναι αληθινές.
Αν δεις τα δέντρα να σαλεύουν
και τα κλαδιά τους μοιάζουν χέρια,
νεράιδες θα 'ναι που χορεύουν
πάνω απ' την γη – κάτω απ' τ' αστέρια!
Κι αν στο πεζούλι αντικρίσεις
σκιές ανθρώπων καθισμένων,
κάν' το σταυρό σου, μην μιλήσεις –
είν' οι ψυχές των πεθαμένων!

Το Νιχωρίτιο πηγάδι
δεν έχει πια νερό στην στέρνα,
μοιάζει καντήλι δίχως λάδι,
μα ξένε, με ευλάβεια πέρνα
μπροστά απ' τις πέτρες τις φθαρμένες,
γιατί παντού, απ' άκρη σ' άκρη,
όλες τις άγιασε το δάκρυ
από καρδιές ερωτευμένες.



Στο Νιχωρίτικο πηγάδι
ο μύθος πλέκει το υφάδι
με του αέρα την βοή
και τ' αγριάγιαθα – βελόνια! –
τρυπούν τα δάχτυλα απ' τα χρόνια.
Κεντήστρα σύγχρονη ζωή,
ντροπή σου, που έκανες ρημάδι
το Νιχωρίτικο πηγάδι!



Μαυρονέρι

«ΕΠΙ ΚΡΗΝΗΝ ΜΕΛΑΝΥΔΡΟΝ»

ΟΔΥΣΣΕΙΑ υ 158

Γυναίκες στου χωριού την κρύα βρύση
με πνιάτες φορτωμένες στο κεφάλι.
Η μία στέκει δίπλ' από την άλλη
και λες πως τώρα θα σου μιλήσει
απ' όλες κάποια, κι αν έχει σφαλίσει
τα χείλη, μία λέξη έστω θα βγάλει,
που της σιωπής τον πάγο θα ραγίσει.

Μα δεν μιλά καμιά – φωνή καμιά.
Το άψυχο χαρτί στόμα δεν έχει.
Ο χρόνος στου μυαλού τ' αυλάκια τρέχει
σαν το νερό ανάμεσα απ' τα βρύα.
Και μένει η αναπάντητη απορία:
Ποιος ξέρει να μας πει, ποιος το κατέχει
ποιες να 'ναι στην παλιά φωτογραφία;

Μπορεί μία να είναι η προβαβά σου,
πολύ πριν γεννηθείς που είχε ζήσει.
Δεν πρόλαβε ούτε να σε νανουρίσει,
κι εσύ την βλέπεις τώρα – για φαντάσου! –
σαν άγνωστη, σαν ξένη, εδώ μπροστά σου
– στο Μαυρονέρι, νέα, πλάι στην βρύση –
να 'χει την ηλικία την δικιά σου!

Αγγελικούλα; Στέλλα; Ευαγγελία;
Χρυσούλα; Φωτεινή; Χάιδω; Θεώνη;
Τα ονόματά σας θάφτηκαν στην σκόνη
του Χρόνου – δεν γραφτήκαν στα βιβλία –
και μόνον η παλιά φωτογραφία
του Ντέρπφελντ, την ανάμνηση διασώνει
σε μια σελίδα – πλάκα τάφου λεία!

Αχ, τα παιδιά σας θα 'ναι πλέον γέροι!
Τ' αγγόνια σας; Μπορεί στην Αυστραλία!
Κι αν ξαναρθούν, στον χάρτη μια τελεία
δείχνοντας με τ' αδούλευτό τους χέρι,
θα πουν – τα πατριικά πατώντας μέρη –
με ξενική χροιά στην ομιλία:
«Τι να 'ν' αλήθεια αυτό το Μαυρονέρι;»



Γαλιοχώρι

Το λυοκόρνι

Οι παλαιοί λεν για ένα φίδι
που έχει κέρατα τραγίσια
και ξεινάει από τον λόγγο
τραβώντας για το πέλαγο ίσια.

Όποιος βρεθεί στο πέρασμά του
πρέπει ένα ρούχο να πετάξει.
Κι αν ξύσει εκεί τα κέρατά του,
φεύγει χωρίς να τον πειράξει.

Λένε αγαθό πως είναι πνεύμα
και τρομερό στην όψη μόνο.
Κι άμα σκοτώσεις το λυοκόρνι,
πεθαίνεις τότε σ' έναν χρόνο!

Σαν βράζει ο διάολος το κερί του
μέσα στο ντάλα μεσημέρι,
αν τύχει, ξένε, να περάσεις
από του λυοκορνιού τα μέρη:

την Διαμαντή, το Παλιοχώρι,
τον Κορακιά και το Δεσίμι,
στα πυρωμένα τα λιθάρια
του λυοκορνιού σέρνετ' η μνήμη

απ' τον καιρό ξεθωριασμένη,
που όσο πάει κι όλο σβήνει
και προς την θάλασσα τραβάει
που τήνε λένε λησμοσύνη...





Βασιλικούλα

Ήτανε όμορφη πολύ η Βασιλικούλα,
είκοσι δύο χρονών με μέση δαχτυλίδι.
Του τσοπανόπουλου η αγάπη, σαν το φίδι
της γλυκοδάγκαε την καρδιά! Η αρχοντοπούλα

στην βρύση πήγε ένα πρωί, και για παιχνίδι
– του νέου που ’στεκε μπροστά της στην πεζούλα –
δυο χούφτες του ’ριξε νερό, μα τα ’δε ούλα
ο αδερφός της! Και μ’ αφρούς στο κατακλείδι

της είπε: *Άτιμη, στο σπίτι μην γυρίσεις!*
Θε μου, τα μάτια του είχαν λάμψη άγριου λύκου!
Δάκρυ απ’ τον τρόμο το νερό έγινε της βρύσης...

Τα κλώνια έγειρ’ η συκιά του Φρειδερίκου,
Βασιλική - Βασιλικούλα για να φτάσεις
θηλιά να ρίζεις και στον μύθο να περάσεις.

Περιοδικό «Νέα Λευκάδα», Άνοιξη 2003, Τεύχος 1, σελ.: 32 - 34,
«Ασπρόμαυρες Ερωτικές Ιστορίες» – «Το μυστικό των κρίνων».



Ο Αρσένης

Τα τζιτζίκια, απ' την ελιά,
του κρατούσαν συντροφιά.
Κι ένα ραδιάκι.
Δίπλα, στου «Δράκου» τ' αλωνάκι,
παίζαν «σιλαβάκια» τα παιδιά
και του ραγίζαν την καρδιά
με το τρεχάκι.
Αυτός δεν έτρεξε ποτές,
καθλωμένος ήταν μες
στο καρτσάκι.

Βαρέθηκε, βράδυ-πρωί,
ν' ακούει να λεν: *Ο άμοιρος,
ο Αρσένης ο ανάπηρος.*
Βαρέθηκε και την ζωή.

Τι κι αν το 'θελε πολύ,
δεν του έδωσε φιλή
καμιά στο στόμα.
(Ποτέ! Ούτε πληρωμένο ακόμα!)
Ποια έναν ανάπηρο φιλεί;
Ποια μες στα χέρια της το κλει
σακάτη σώμα;
Μα τον σπλαχνίστηκε η γη
κι άνοιξε αγιάλη για να μπει –
δυο μέτρα χώμα!

Θυμάμαι, ως τώρα, ένα πρωί
που είπαν: *Πάει, ο άμοιρος,
ο Αρσένης ο ανάπηρος!*
Λες και ποτέ ήταν στην ζωή.



Ο Αργύρης

Σιγά-σιγά έχανε το φως του
κι ήταν σαν να 'μπαινε στον Άδη...
Έπρεπε εγγείριση να κάνει
και πούλησε και το κοπάδι.

Πήγε στην Πάτρα, μ' από κείθε
τον στείλανε για την Αθήνα.
Κι «ήβρε το φως του» ο Αργύρης
με dolce vita κάνα μήνα.

Άχ, μοσχοσάπουνο μυρίζουν
οι Αθηναίες κι είν' ωραίες!
Ενώ οι κοπέλες στο Νιχώρι
μπαίνουν στα βάσανα από νέες.

Εδώ έχουν χέρια σαν μετάξι
κι εκεί σκληρά σαν το πρινάρι.
Εδώ είν' άσπρες σαν το γάλα
κι εκεί... ο διάολος να τις πάρει!

Σαν μαρουλόφυλλα σκορπίσαν
τα χρήματά του μάνι-μάνι
και οι γυναίκες τον αφήσαν.
Και ούτε εγγείριση είχε κάνει!

Γύρισε πίσω στο Νιχώρι
θεόστραβος! Και σκουντουφλούσε
κρατώντας ένα τζομανίι.
Κι ο κόσμος τον περιγελούσε:

– Ε, Αργύρη, τα 'φαγες τα φράγια
κι έμεινες με τον στραβωμό σου!
– Άμα πεθάνεις, δεν θα έχεις
λεφτά ούτε για το σάβανό σου!

– Άμα πεθάνω (απαντούσε
τότε ο Αργύρης βουρκωμένος)
τυλίξτε με σ' ένα... φουστάνι,
να πάω ευχαριστημένος



Ο Βαγγέλης

Κάθε χωριό έχει έναν τρελό,
αθώο, πολλάκις, και καλό,
για να γελούν οι άλλοι
– οι πονηροί κι οι λογικοί
κι επί το πλείστον οι κακοί –
με το δικό του χάλι.

Για του δικού μου του χωριού
τον παλαβό – του Νιχωριού –
θα γράψω αυτό το ποίημα.
Και ας γελάσουν οι χαζοί,
μα κάποιος, λέω, ίσως μαζί
με μένα πουν: *Τι κρίμα!*

Τότε που ήτανε παιδί
– ποιος τάχα να τον είχε δει; –
από κάπου είχε πέσει.
Και του μυαλού του η διαδρομή
μες σε μια τόση δα στιγμή
σταμάτησε στην μέση.

Το σώμα του έγινε ανδρικό,
μα το μυαλό του παιδικό
έμεινε του Βαγγέλη.
Κι είναι βραδύγλωσσος. Πολύ
συχνά την γλώσσα, όμως, μιλεί
όπου μιλούν οι αγγέλοι.

Αυτό συμβαίνει, έτσι δα,
όταν με πάθος τραγουδά
ολόγλυκα τραγούδια.
Τότε, θαρρείς πως σιγανά
μες στην φωνή του «ωσαννά»
ψάλλουν τ' αγνά αγγελούδια.

Ξέρει ποιήματα σωρό.
Κριτσανιστά λέει το ρο,
μασάει την κάθε φράση:
νόημα δεν βγάζεις – τι μ' αυτό;
Ποιος βρήκε νόημα αρκετό
σε τούτη εδώ την πλάση;

Πάντα ποθεί να παντρευτεί,
μα, άλλον παντρεύεται αυτή
που στο μυαλό έχει βάλει
και σιέφτεται άλλη κοπελιά,
κι ύστερα – τέχνη του παλιά –
μιαν άλλη, κι άλλη, κι άλλη...

Σαν την γοργόνα, που αν της πει
κάποιος: *Ο Αλέξανδρος δεν ζει!*
το πέλαγο ταράζει,
έτσι ο Βαγγέλης, αν του πεις:
Ποτέ σου δεν θα παντρευτείς!
στην όψη φουρτουλιάζει.

Ο ξάδερφός μου, ο φτωχός
Βαγγέλης, μόνος δυστυχώς
θα ζήσει, θα περάσει...
Θεέ μου, σα 'ρθει στον ουρανό,
ένα κορίτσι αληθινό
δώσ' του για ν' αγκαλιάσει,

σαν την ψυχή του να 'ναι αγνό,
σαν την καρδιά του ταπεινό,
κι αν είναι να γελάσει
μαζί του, σε παρακαλώ,
να 'ναι γιατί που το μυαλό
για κείνη θα 'χει χάσει!



Ζωή

Ψηλή, γλυκιά κι ασθενική,
καλόκαρδη κι ευγενική
γειτονοπούλα,
γυρνά στου νου μου την σκουριά
το όνομά σου σαν σιά:
Ζωή, Ζωούλα!

Φώναζες απ' αντικρινά:
Έλα, και σου 'φερα σπερνά!
Αυτά τα χέρια,
που 'χαν το χρώμα των κεριών,
ανάβουν πια των ουρανών
τα χρυσαστέρια.

Ζωή, του αέρα η πνοή
την λεμονιά απαλά θροεί
κι αυτή τινάζει
άνθη ολόλευκα στην γη,
λες κι ευωδιάζει την σιγή
που σε σκεπάζει...

Ζωή, Ζωούλα, στ' ορφανό
παιδί που άφησες, τ' αγνό
βλέμμα διακρίνω
που 'χες – γεμάτο με στοργή.
Κι έτσι, κι αν λείπεις απ' την γη,
ζεις μες σ' εκείνο.

Ξεθωριασμένη ζωγραφιά
η λυπημένη σου ομορφιά...
Όλα τα σβήνει
στο πέρασμά του ο καιρός
και γονατίζει μόνο μπρος
στην καλοσύνη.



Φωτογραφία

Νιοχώρι, μιας θολής χρονολογίας...
Οι νιόνυμφοι, μαζί κι οι καλεσμένοι,
ποζάρουν γελαστοί κι ευτυχισμένοι
μπροστά από τον ναό της Παναγίας.

* * *

Πολλά χρόνια μετά – ο καιρός περνάει! –
να, η φωτογραφία σ' έναν τοίχο.
(Πίσω απ' το τζάμι γέλια, δίχως ήχο.)
Γριά τώρα η νύφη μού εξηγάει:

–Ο Γιώργος είν' αυτός με την γραβάτα
και πλάι του εγώ. Αχ, η ζαγάρω,
τι όμορφη που ήμουν! Να, η Μάρω!
Και δίπλα της η θεια σου η Σταμάτα.

–Ποιος είναι, την ρωτάω απορημένος,
εκείνος ο μικρός με τα γυαλάκια
και τα κοντά λευκά παντελονάκια;
–Κακότυχος, μου λέει, ο καημένος...

Παιδάκι, είχε κάποτε αρρωστήσει...
Χειμώνας, κρύο, χιόνια στην Ελάτη,
κι έλιωσε απ' την θέρμη στο κρεβάτι.
Το όνομά του το έχω λησμονήσει...

Αλλάξαμε κουβέντα, η βραδιά μου
κυλούσε απ' το 'να θέμα στ' άλλο θέμα,
μα μέσα μου τ' αθώου παιδιού το βλέμμα
ζητούσε λίγο χώρο στην καρδιά μου.

–Μικρέ μου φίλε, σ' ένα ποιήμά μου
μπες, κι όσο αυτό θα ζει, μαζί του ζήσε...
Ολόκληρη η ζωή μου: γράψε-σίσει!
Δεν έχω άλλη καρδιά απ' τα χαρτιά μου,

δεν έχω άλλη ψυχή από τον στίχο!
(Δίπλα, η γριούλα μόνη της μιλούσε...
Δεν άκουγα... Κι εκείνη δεν κοιτούσε
που η εικόνα εδάκιωσε στον τοίχο!)



Η ιστορία της Παναγίας της Ευαγγελίστριας Νεοχωρίου

(της μοναδικής με τρούλο στην Λευκάδα)

Ο μπαρμπα-Μήτσος μια φορά – στο παρατσούκλι Πιέρος –
την ιστορία μου 'χε πει που θα σας πω. Ούτε λέξη
δεν θα προσθέσω. Φέξε νου, και το μελάνι ας τρέξει
ανόθευτο, σαν να μιλά ο ασπρομάλλης γέρος:

Στον κάμπο, ένα ανέμελο έβοσκε ψυχοπαίδι
τα πρόβατα ενός άρχοντα – ποιου τάχα; – Νιχωρίτη.
Μια αχτίδα φως απόμενε, «στου βελονιού την μύτη»,
σαν κάποιαν άγνωστη φωνή του είπε: *Ε, καλοπαίδι,*

καλή σου ώρα! Και κοντά ήρθε ο νεοφερμένος
να τον ρωτήσει χίλια δυο: πώς λεν τ' αφεντικό του,
ποιο του χωριού του τ' όνομα και ποιο είναι το δικό του...
Κι εκείνο αποκρινότανε σ' ό,τι ρωτούσε ο ξένος.

Του 'πε αν ξέρει γράμματα. *Όχι!* απαντάει εκείνο
(ντρεπόταν που τσαπάλιζε μόνον πέντε-έξι αράδες).
Ο άγνωστος του έβαλε στο χέρι δυο παράδες
λέγοντας: *Πάρε ετούτο εδώ το γράμμα που σου δίνω*

και δώστο του αφέντη σου σαν θα γυρίσεις πίσω.
Από έναν φίλο να του πεις... Φεύγω τώρα, σ' αφήνω...
Και χάθηκε στο σουρούπο... Ενώ οι βατράχοι θρήνο
μες στο σουδάρι το θολό αρχίζαν το καμπίσο.

Βράδιαζε γύρω... Το παιδί τα πρόβατα συνάζει.
Έπεσε πάγρα... Νύχτωσε... Και ροβολάει να φύγει...
Στο δρόμο, όμως, δεν άντεξε... Κι έτσι, το γράμμα ανοίγει.
Συλλαβιστά, κάτω απ' το φως του φεγγαριού, διαβάζει:

Στο Παλιοχώρι, στις πηγές το διπλανό χωράφι,
είναι κρυμμένος θησαυρός... Το γράμμα κι άλλα λέει:
πως είχαν κάνει πειρατές, τότε που ήταν νέοι,
τ' αφεντικό του κι ο άγνωστος που το χαρτί υπογράφει!



Το ψυχοπαίδι απόκρυψε το γράμμα... Και ζητάει
προίκα το παλιοχώραφο (σαν κάποτε, μια μέρα,
παντρεύτηκε) απ' τον άρχοντα. Το παίρνει. Κι εκεί πέρα
σιάβει απ' το βράδυ ως το πρωί, μα τζάμπα ο κόπος πάει...

Στην Παναγιά μια εκκλησιά έταξε να της χτίσει,
όποιος θα μπαίνει στο χωριό να τήνε βλέπει μπρος του,
άμα του έδειχνε η Κυρά πού είναι ο θησαυρός του.
Μα η πίστη του λιγόστευε και κόντευε να σβήσει...

Το παλιοχώραφο όργωνε μια μέρα με τα βόδια,
σαν το γενί τού κάστηκε σε μέταλλο πως βρήκε –
σ' ένα καζάνι σκούνηξε, που το καπάκι βγήκε
σκορπίζοντας νομίσματα στου νεαρού τα πόδια!

Ήταν ναπολεόνια, με λάμψη χρυσαφένια!
Εγιόμισε τις χούφτες του κι έκλαιγε απ' την χαρά του.
Κι όταν ξανά στον τόπο της εγύρισ' η καρδιά του,
το τάμα του στην Παναγιά ήταν η πρώτη του έννοια.

Έτσι εχτίστηκε ο ναός, που κάηκε κατόπι
κι απ' τα ερείπια φτιάχτηκε η τωρινή εκκλησία –
αυτή που τώρα σέπεται από την υγρασία,
αφότου εγκατέλειψαν και το χωριό οι ανθρώποι...

Λένε πως κείνος ο βοσκός λεγόταν κωλο-Σίμος,
γιατί ήταν ένα πάμφτωχο κι ασήμαντο ανθρώπακι.
Μα αφού εσένα, Παναγιά, σου 'χτισε το εκκλησιάκι,
πες στον Θεό πως φέρθηκε απέναντί σου εντίμως.

Λένε ακόμα – και αυτό τ' άκουγα από παιδάκι –
πως κάναν ρακιοκάζανο εκείνο το καζάνι
του θησαυρού – ως τα σήμερα τούτος ο θρύλος φτάνει –
και του γενιού η χαρρακιά υπήρχε στο καπάκι.

Το 'χε ο Σελέμης μια φορά, τώρα ο Ματζούφας το 'χει.
Το 'δα κι εγώ, δείτε κι εσείς, να η φωτογραφία!
Όμως να είναι τάχα αυτό; Και η παλιά ιστορία
συνέβηκε στ' αληθινά; Ή μήπως πάλι όχι;



Arabella

Στον Χριστόφορο Γαζή

Καινούργιο αμάξι, ζάλη και τρέλα –
η Arabella, η Arabella!

Περνάει! Πάει... Πίσω σηκώνει
και μας στραβώνει σύννεφο σκόνη...

Τα πιτσιρίκια πετούν το τόπι
κι όλα την παίρνουνε στο κατόπι.

Αχ, πώς αστράφτει! Αχ, πώς γυαλίζει!
Άγρια γκαζώνει! Γλυκά σφυρίζει!

Κι έχει ένα όνομα σαν καραμέλα –
η Arabella, η Arabella!

Όμορφο αμάξι σαν οπτασία!
Του βγάζουν μία φωτογραφία:

Κάθεται η Τούλα στο 'να φτερό του,
ο Ντόνιος με το ποδήλατό του

μπροστά πηγαίνει, πατάει πετάλι –
ωχ, μαζευτήκαν τριγύρω κι άλλοι!

Όλοι θαυμάζουν και λεν τα ίδια:
Να το χαρείτε! Καλά ταξίδια!

* * *



Περνούν τα χρόνια, σκορπούν και πάνε...
Όλα παλιώνουν, κυλούν, χαλάνε.

Η Τούλα τώρα κοτζάμ κοπέλα –
γριά φαφούτω η Arabella,

πετάει πίσω στα περασμένα
με τα φτερά της τα σκουριασμένα.

Τόσα ταξίδια! Κι όλα φευγάτα...
Ο ουρανός της μια σάπια λάτα!

Τόσα καλώδια, ξεγυμνωμένα,
άντερα μοιάζουν έξω βγαλμένα...

Το ράδιο πλέον βουβό έχει μείνει
και στο δεπόζτο σταλιά βενζίνη.

Καθένας βρίσκει κάτι να πάρει:
κάποιος της κλέβει ένα φανάρι,

άλλος μια ζάντα, μ' αυτήν να φτιάξει
το χαλασμένο δικό του αμάξι.

Και πεθαμένη, ζωή χαριζεί
μ' όποιο εξάρτημα ακόμα αξίζει.

Κι εμπνέει, όπως μια νέα κοπέλα –
η Arabella, η Arabella!

1) Ρυθμός κατά το «Γατσατσόν» του Νίκου Δήμου.
2) Η Arabella του Χριστόφορου Γαζή (Καμαρίλα)
ήταν το πρώτο αμάξι που ήρθε στο χωριό.



Ο μπαρμπα-Γιάννης

Πανέξυπνο ήταν γεροντάκι,
που 'χε ένα ύφος σαν παιδάκι.
Χοντρά γυαλιά, τριμμένα ρούχα...
Αχ, πόση, Θεέ μου, αγάπη του 'χα!

Με το που μ' έβλεπε μπροστά του,
ξανάνιωνε απ' την χαρά του!
Κι απ' το σοφό του έβγαζε στόμα
κουβέντες που θυμάμαι ακόμα:

*Άσε να λεν, μου 'λεγε, οι άλλοι
που σκέφτονται με το κεφάλι
το... κάτω! Κι άκου εσύ το πάνω.
Ποτέ μην θες τα παραπάνω*

*απ' τ' αρκετά. Μην προσποιείσαι,
κι ας σε μισούν γι' αυτό που είσαι,
γιατί για εκείό που παριστάνεις
αν σ' εκτιμούν, τι να το κάνεις;*

*Η αδικία είναι φίδι!
Μα στην ζωή, το γόρμιο απίδι
το τρώει το κουτσό γουρούνι...
Κι όλο κουνούσε το μπαστούνι*

σαν να φοβέριζε, από πέρα
τον χάρο που έφτασε μια μέρα,
για να θολώσει τα γυαλιά του
με την ανάσα του θανάτου!

Αυτός ήταν ο μπαρμπα-Γιάννης
ο Πατσαλίκης, ο «Αϊ-Γιάννης».
Ο παλαβός, θα πουν οι άλλοι –
μα, με το... κάτω τους κεφάλι!



Πολίτης Κώστας

Θλιμμένος σαν Απόλλωνας που του 'λεφαν την λύρα
στον τόπο σου ξεμπάρκαρες τον περσινό χειμώνα
κι είχε το στήθος σου πληγή που αιμορραγούσε αρμύρα
και δεν γιατρεύεται ποτέ – πληγή του Ποσειδώνα!

Μικρό για σένα το νησί, που 'χες το κύμα σπίτι.
Τις πέντε ηπείρους κρέμασες στο κομπολόι χάντρες,
μα η στεριά στον κόρφο της ποτέ δεν κράτησε άντρες
που η θάλασσα στο αίμα τους κυλά, Κώστα Πολίτη!

*Κάθε λιμάνι και καημός... που το τραγούδι λέει,
ψιθύριζες βουλιάζοντας τα βράδια στο πιετό.
Είναι στ' αλήθεια τυχεροί όσοι πεθαίνουν νέοι...
μα η τύχη δεν σου χάλασε και το χατίρι αυτό.*

Γυναίκα ήταν, σ' αγάπησε! Ποια δεν σ' είχε αγαπήσει;
Γράμματα λάβαινες σωρό από μέρη εξωτικά.
Μπροστά σου χόρευαν γυμνές, διπλές απ' το μεθύσι,
κι εσύ τους χαμογέλαγες στον ύπνο σου γλυκά.

Μέσα βαθιά σου μια φωνή σαν την κραυγή του γλάρου
που βγάζει απ' το λαρύγγι του την ώρα που νυχτώνει,
σαν μια στερνή αναλαμπή ενός που σβήνει φάρου
σου 'λεγε: *Βράδιασε!... μ' αλλού για σένα ξημερώνει...*

Πήρες το δρόμο του γιαλού. Γύρω σκοτάδι πίσσα.
Δεμένη, όπως μια ψυχή, η βάρκα καρτερούσε...
Τρεμούλιαζαν τα σύννεφα, γλυκός νοτιάς φυσούσε
και χάιδευε το στήθος σου η αύρα η πελαγίσια.

Το χέρι σήκωσες ψηλά – να ξεκαρφώσεις τ' άστρα
ή έδωσες το σύνθημα για *πρόσω ολοταχώς*;
Να κατακτήσεις θέλησες του ονείρου σου τα κάστρα
ή άπλωσες το χέρι σου και σ' έπιασε ο Θεός;

Ποιος ξέρει τι θυμήθηκες πριν φύγεις μακριά...
Ποια ρίγη σου τρικύμισαν το αίμα μες στο σώμα.
Οι άλλοι λεν πως πνίγηκες «δυο μέτρα απ' την στεριά» –
μα εγώ ξέρω πως φίλησες την θάλασσα στο στόμα!



Στον Άγιο Κωνσταντίνο

Του θαλασσοχωριού το κοιμητήρι
μια μάντρα απ' το καρνάγιο το χωρίζει.
Κάποιο κατάρτι πλοίου, που 'χει γείρει,
σταυρό μ' άλλο κατάρτι σχηματίζει.

Κάθε καράβι φέρετρο θυμίζει
και κάθε φέρετρο καράβι μοιάζει.
Πίσσα το κοιμητήριο μυρίζει,
λιβάνι το καρνάγιο ευωδιάζει.

Και φτάνοντας η ώρα που βραδιάζει
και το φεγγάρι μες στα νέφη πλέει,
ίσιους το κοιμητήριο συνάζει,

απόκοσμο αεράκι σιγοπνέει
και τα πανιά καθώς ανατριχιάζει,
σαλπάρουν οι νεκροί καπεταναίοι...



Εδώ, στον τοίχο του παλαιού περιβολιού
του Βαλαωρίτη,
έδεσαν τα ζώα τους οι χωριάτες
για να μπουν στην Πόλη...





Ανεμόμυλος

Ο ρεΐπιος ανεμόμυλος στις Γύρας την αγιάλη
μοιάζει καράβι που έρεψε στου Χρόνου τ' ακρογάλι.
Η φτερωτή χωρίς πανιά, η πόρτα του σπασμένη.
Και φλοίσβο-φλοίσβο η θάλασσα την φαντασία βαθαίνει...

Λες κι είναι τώρα: Ο μυλωνάς αλέθει το σιτάρι
ποστιάζοντάς το σε σακιά, το ένα δίπλα στ' άλλο.
Του φέρνει ένας χωρικός μια κότα, για ρεγάλο,
κι απ' το σακούλι βγάζει μια μποτίλια γιοματάρι.

Η μυλωνού την όρνιθα μαδάει πλάι στο κύμα,
ξεπλένει μ' άρμη τα αίματα που στάζει το μαχαίρι,
σχίζει μια τράτα τα νερά – σαν όνειρο, σαν ποίημα! –
και ο ψαράς προς την στεριά αργοιουνάει το χέρι.

Έγειρ' ο ήλιος, έπεσε, βούλιαξε... Και ματώνει
ο ορίζοντας – ποια μυλωνού τάχα τον μαχαιρώνει;
Κι όλο μαδούν τα σύννεφα, και της νυχτιάς το σώμα
γέμισε μ' άστρα – και φιλιά της μυλωνούς το στόμα.

Το λάδι σώθηκε! Φριχτά τσιρίζει το λυχνάρι,
σαν στριγκλοπούλι που λαλεί προμήνυμα θανάτου...
Στου ρεΐπιου μύλου την σιά κάθομαι από κάτου
και γνέθει ονειροφαντασιές πάνω μου το φεγγάρι.

Ένα τριζόνι θρηνωδεί, της μοναξιάς μου φίλος,
όπως εκείνο που άκουσε τον μυλωνά, την ώρα
που έλεγε στην μυλωνού: *Αύριο κλείνει ο μύλος!*
Κι εκείνη του αποκρίθηκε: *Τι θα γινούμε τώρα;*



Φωτ. Γουρίμπασης

Αλυκές Λευκάδας

Των αλυκών γυναίκες, στο κεφάλι
κρατάτε τα καζάνια με τ' αλάτι
κι από την νοστιμιά σας φτάνει κάτι
σ' ετούτη την ζωή από την άλλη...

Ολόστητες Καρυάτιδες, στην πάλη
του ανθρώπου με της φύσης τα στοιχεία.
Ο ήλιος ο καυτός έφερνε ζάλη,
μα έφερνε κι η φτώχεια δυστυχία.

Πετσι από τον κάματο αργασμένο,
που με τον τίμιο έθρεψε ιδρώτα
εμάς, της πείνας που 'χαμε τα χνώτα

για έναν αγκαθό αλατισμένο.
Και τώρα, στην χορτάτη εποχή μας,
ανάλατη είναι πια όλη η ζωή μας!

Διαβάστε στον παρακάτω σύνδεσμο την μελέτη
της κ. Μαρίας Λαμπρινού για τις αλυκές Λευκάδας :

<http://www.arxaiologia.gr/assets/media/PDF/migrated/1061.pdf>



Οδός Φιλοσόφων

*Στον Νίκο Τσιρίμπαση
και στον «εφιιάλλη της Περσεφόνης»*

Των Φιλοσόφων η Οδός
έγινε σύγχρονη αιδώς:
στα σπλάχνα της κρυμμένα
αρχαία ευρήματα σωρό
έχει, αλλά είν' από καιρό
ασφαλτοστρωμένα!

Εκεί που ο γλύπτης, μια φορά,
περιφρονούσε την φθορά
με αγάλματα αιώνια,
τώρα γερόντια περπατούν
και συζητούν, βήχουν και φτουν
σε φθαρμένα χρόνια.

Εκεί που οι κεραμοποιοί
δίνανε στον πηλό πνοή
και φτιάχνανε κροντήρια,
τώρα αυτοκίνητα περνούν
κι απ' το παράθυρο πετούν
πλαστικά ποτήρια.

Όταν σκεπάζαν την Οδό,
τυχαία πέρασα από δω.
Μες στην καρδιά μου φίδι
ο πόνος, και σκορπιού οσκρός!
Τότε, στα πόδια μου είδα μπρος
ένα κεραμίδι...



Σκύβω, το παίρνω και κοιτώ –
θεοί, τι δώρο ήταν αυτό!
Βλέπω ένα πέλμα σκύλου
που είχε αποτυπωθεί
στον πηλό πάνω, πριν ψηθεί
στον φούρνο αφήλου.

Ένα αποτύπωμα σκυλιού
από τα χρόνια προ Χριστού
το χέρι μου ζεσταίνει!
Πάει ο κεραμοποιός,
πάει κι ο σκύλος κι ο Οδός,
μα ετούτο μένει...

Όπως το πέλμα στον πηλό,
κάθε ωραίο κι υψηλό
κι αν θα χαθεί, δεν σβήνει.
Θα 'ρθει ο καιρός που θα βρεθεί,
θα 'ρθει η στιγμή να εκτιμηθεί –
ό,τι και αν γίνει...

Τα σκεύη του κεραμοποιού
πήγανε όλα του χαμού...
Κι αυτό τ' άχρηστο θραύσμα
– που θα 'χε πρώτο πεταχτεί –
έμεινε, πάνω να πατεί
της ζωής το θαύμα!

Strada filosofica
Βενετσιάνικη ονομασία

L' avenue des philosophes
Περιηγητής Rouquerville

*Ονομασία που προέκυψε λόγω του περιπάτου
επί της Οδού, λογίων του 18^{ου} - 19^{ου} αιώνας*

Φωτογραφίες: Βιβλιοπωλείον Τσιρίμπαση

Κ
Ο
Υ
Π
Λ
Ι
Ο
Υ

Κ
Ο
Υ
Π
Ε
Λ
Λ
Ο
Υ
Β
Ρ
Α
Κ
Α
Τ
Ε
Σ

Κ
Α
Ρ
Υ
Μ
Α
Τ
Ε
Σ
Ε
Π
Ι
Σ
Τ
Ε
Υ
Σ
Ε
Σ
Τ
Ε
Λ
Ο
Σ
Σ
Η
Υ
Π
Ο
Σ

Ο
Α
Γ
Ω
Ν
Ο
Σ
Τ
Η
Σ
Ε
Λ
Λ
Α
Δ
Ι
Κ
Η
Σ

Α
Π
Ο
Σ
Τ
Ε
Λ
Ο
Σ
Σ
Η
Υ
Π
Ο
Σ

Το κουρείο

Του Βραγκατσέλη το κουρείο
– κλειστό από χρόνια, στο Παζάρι –
μοιάζει με άταφο κουφάρι
που ψάχνει για νεκροταφείο!

Τα ξύλα γίνανε σαπίμια,
αφίσες πάνω κολλημένες,
λαδομπογιές ξεφλουδισμένες
και τζάμια θρύψαλα! Συντρίμμα

ενός καιρού που 'χει πεθάνει.
Τριγύρω κτήρια καινούργια.
Περνούν οι άνθρωποι με φούρια
– αφού η ώρα δεν τους φτάνει –

κι ούτε π' ακούνε το ψαλίδι
του Χρόνου μέσα στο κουρείο,
που σαν μακάβριο αστείο
λέει για ζωές κομμένες ήδη.

Περνούν οι άνθρωποι, εν τέλει,
και τρίχες μοιάζουν τα όνειρά τους!
Κάποτε έρχεται η σειρά τους
– από έναν, κάποιον, Βραγκατσέλη –

να ξυριστούν, να κουρευτούνε,
φτηνή κολόνια να φορέσουν
κι ύστερα ανάσκελα να πέσουν
και να θαρτούνε.

Περνούν οι άνθρωποι, περνούνε...



1/4

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΛΑΪΚΟΝ ΛΑΧΕΙΟΝ

2^Α ΚΛΗΡΩΣΙΣ ΤΗΣ 2^{ΑΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ

ΑΡΙΘ. 34059

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΔΡΑΧ. 1

ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΘΑ ΠΛΗΡΩΘΩΣΙ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ 31^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1910
ΕΠΙ ΤΗ ΠΡΟΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ



Ev Athinais dñ 19^{ης} Martiou 1910

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Charalambos

Β

ΛΑΧΕΙΟΝ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΣ

ΑΣΤΙΟΤΗ-ΕΑΚΑ

Λαχ-εία...

Στην μνήμη του Στέφανου

Όλοι γνωρίζουνε στην πόλη
τον συμπαθή λαχειοπώλη
που κάθε μέρα στο Παζάρι
τον κόσμο προσκαλεί να πάρει

απ' τα δικά του τα λαχεία,
λέγοντας μόνο ένα: ...εία...

Περιομμένη αυτή η λέξη
ασκεί νομίζω κάποια έλξη.
Αλλάζει μες στην φασαρία
και μοιάζει σαν: *επιτυχ-ία*...

Έχει ένα μέταλλο η φωνή του
πολύτιμο σαν την ψυχή του.
Είναι ανέμελη και λεία,
λες διαλαλεί την: *ευτυχ-ία*...

Αυτός, ακούραστος εργάτης!
Κι εγώ, της Μούσας ακαμάτης,
της βιοπάλης του το ...εία...
το κάνω ομοιοκαταληξ-ία...

*Γλανόδιος λαχειοπώλης από τα Γιάννενα,
που συχνά ερχόταν μέχρι την Λευκάδα.
Πέθανε πριν λίγα χρόνια...*



Σπύρος Γαλάνης

– Σπύρο Γαλάνη, για μια Εβραία
πούλησες σπίτι και περιουσία.
– Σαν Παναγία ήταν ωραία
απ’ του χωριού μου την εκκλησία!

– Σπύρο Γαλάνη, τα λογικά σου
παρανοήσαν απ’ τα φιλιά της.
– Θα ’χαν σαλέψει και τα δικά σου
αν σε κρατούσε στην αγκαλιά της!

– Άρχοντας ήσουν, Σπύρο Γαλάνη,
κι έγινες πένης και ψωμοζήτητης.
– Όλη η ζωή μου δραχμή δεν πιάνει,
χρυσάφι κάθε στιγμή μαζί της!

– Σπύρο Γαλάνη, πες μου και τούτο:
δεν μετανιώνεις που σ’ έχει αφήσει;
– Τις αναμνήσεις έχω για πλούτο
και τον καημό της, που δεν θα σβήσει!

– Σπύρο Γαλάνη, ακόμα κάτι...
Πώς τήνε λέγαν – ποιο τ’ όνομά της;
– Αν είχε όνομα η αυταπάτη
θα ’ταν το ίδιο με της αγάπης!

*Περιοδικό «Νέα Λευκάδα», Φθινόπωρο 2003,
Τεύχος 3, σελ.: 64-70, «Ασπρόμαυρες Ερωτικές Ιστορίες» –
«Κόϊτα μην την πάθεις σαν τον Σπύρο τον Γαλάνη».*



Φωτ.: Θεοδώρα Γεωργιάκη

Κάθ' οδόν

Στων οδών τις άκρες κάποια εικονοστάσια
μοιάζουν δεήσεις στις ψυχούλες εκεινών
που σε κάμπους, σε βουνά, σ' ακροθαλάσσια
συναντήσαν την σιωπή των ουρανών.

Ορισμένα έχουν στιχάκια συγγενών
στο κρύο μάρμαρο ή της θλίψης λίγες λέξεις:
*Εδώ αγάλιασε τον θάνατο ο Αλέξης,
που δεν ήταν ούτε είκοσι χρονών.*

Όταν νύχτα ταξιδεύεις, τ' αναμμένα
καντηλάκια τους μην σε μελαγχολούν.
Οι φλογίτσες – σαν γλωσσίτσες που μιλούν –

σιγοτρέμοντας προσεύχονται για σένα.
Κόψε γιάζι κι άκου! Αυτοί που φύγαν ήδη,
οι νεκροί οδηγοί, σου λεν: *Καλό ταξίδι!*



Σαν του βοσκού τον λύκο

Στον Παναγιώτη Τσατσούλα

Ένα λυιάκι ορφανό στο δάσος τριγυρνούσε...
Βοσκός το περιμάζεψε – σαν σκύλο τ' αγαπούσε!

Δεν του 'λειψε ούτε το φαΐ, μα ούτε και το χάδι.
Κι εκείνο βράδυ και πρωί φυλούσε το κοπάδι.

Σταυροκοπιόνταν στο χωριό και λέγαν: Πού θα πάει;
Μια μέρα το λυκόπουλο τα πρόβατα θα φάει!

Στην πόλη πήγε ο βοσκός, τ' απόβραδο γυρίζει,
σφαγμένα μέσα στο μαντρί τα πρόβατα αντικρίζει.

Γύρισε ο νους του ανάποδα! Του θόλωσε το βλέμμα,
σαν είδε το λυκόπουλο να 'χει στα δόντια του αίμα...

Εφτά φυσέκια του 'ριξε! Μ' απ' το μαντρί σαν βγαίνει,
βλέπει δυο λύκοι στην αυλή να είναι σκοτωμένοι.

Το άμοιρο κοπάδι του, αυτοί το 'χαν σπαράξει!
Και το πιστό λυκόπουλο τ' αδέρφια του είχε σφάξει,

την στάνη και τα πρόβατα για να τα προφυλάξει!
Τέτοια αδικία ο βοσκός πώς να τήνε βαστάξει;

Επούλησε το σπίτι του και πήγε στην Αθήνα
και πίσω δεν εγύρισε ποτέ στα μέρη εκείνα.

Είπαν πως μόνος έζησε, χωρίς φίλο κοντά του,
κι όπου αντίκριζε σκυλί, βρύση τα δάκρυά του...

Στην Αχλαδιά του Δομοκού λένε ένα λόγο αντρίκιο:
Εγώ είμαι φίλος γκαρδιακός, σαν του βοσκού τον λύκο!

*Η ιστορία διαδραματίστηκε σε παλαιά χρονολογία στην Αχλαδιά Δομοκού
και μου την διηγήθηκε ο Παναγιώτης Τσατσούλας, που την άκουσε απ' τον θείο του τον Βασίλη.*

Η απαγγελία του ηθοποιού Δημήτρη Βερόκιου: <http://www.youtube.com/watch?v=PJXUywrGEAA>



Η Κλαίουσα

(ένα άγαλμα)

Το πρόσωπο κρυμμένο. Και μονάχα
η στάση του κορμιού το κλάμα εικάζει.
Τα μπρούτζινα τα στήθια της σπαράζει
λυγμός. Για ποιον, γιατί να κλαίει τάχα;

Η θέα της απρόσμενη! Εκπλήσσει
το βλέμμα των τυχαίων διερχομένων.
Φιγούρα τραγική των περασμένων
καιρών ή του καιρού που θε ν' αρχίσει;

Πιο πέρα περιμένει μια κοπέλα
εδώ και ώρα κάποιον για να φτάσει.
Μ' αυτός το ραντεβού θα 'χει ξεχάσει
κι εκείνη βηματίζει πηγαινέλα.

Και κάθεται απ' τ' άγαλμα παρέει
σε κάτι παγωμένα σιαλοπάτια,
με δάκρυα καυτά στα ωραία της μάτια.
Κι όπως το άγαλμα, ίδια κι αυτή στέκει.

Κανείς περαστικός δεν την προσέχει –
την μπρούτζινη μορφή κοιτάζουν όλοι.
Ανάβουνε σιγά-σιγά στην πόλη
τα φώτα. Κάνει κρύο. Ψιλοβρέχει...

Φεύγει η κοπέλα, μες στην πόρτα τρέχει –
η Κλαίουσα στην ίδια πάντα στάση.
Και φτάνει ο νεαρός που 'χε ξεχάσει
το ραντεβού. (Τι ποίηση εμπεριέχει

αυτό π' ακολουθεί!) Βάζει στον ώμο
του αγάλματος το χέρι του και λέει:
«Άργησα;» Κι αρχινάει κι αυτός να κλαίει.
Νύχτα, βροχή, στ' Αγρίνιο, σ' ένα δρόμο...



ΜΕΚΡΟΛΟΥΛΟΣ

Dim. '90

Ξεο ζοδισσο τον Α/μ μας που μπορεί
 τώρα να ψοφάει τον εφοδο από αι βίση μας
 ψοφάει ιδως να μηυ έχη βρει σφικα αεόρα
 των εφοδο από αι βίση του...
 ΔΑΜΗΤΡΗΣ

Ελλάμνιον

Μου ζωγράφιζες επάνω στο χαρτί
νεκρολούλουδα, στρατιώτη Ντεληθέο,
και χθες βράδυ του εφιάλτη μου το ρέο
με κατέβασε αλφαμίτη στο Πλατύ.

Συρματόπλεγμα μας χώριζε. *Γιατί
να χαθούμε έτσι απότομα;* σου λέω.
Και το βλέμμα σου εκείνο το μοιραίο
μιαν απάντηση μου έδωσε φριχτή.

Σαν να έλεγε: *Γιατί και να βρεθούμε
χρόνια ύστερα στο 286;
Από τ' όνειρο ετούτο δεν θα βγούμε*

*ζωντανοί κι οι δύο! Ο ήλιος θ' αχνοφέξει
το πρωί, γι' αυτόν που θα 'βρει, ένα-ένα,
στο χαρτί τα νεκρολούλουδα ανθισμένα!*





Η παρα-ποίηση ενός κάδρου

Στην Φρόσω του «Υδροχόου»

Στο κάδρο μια κυρία κι ένας κύριος.
Θλιμμένη αυτή, κι ο άντρας της μυστήριος.
Στο πάγκο βηματίζουνε το ολόφωτο –
παράξενο ζευγάρι και αλλόκοτο!

Αυτός, κρατά μπαστούνι. Τριαντάφυλλο
στο πέτο μαραμένο. Και στο δάχτυλο
φοράει το χοντρό το δαχτυλίδι του –
για έμβλημα του πλούτου και στολίδι του.

Αυτή, έχει ανοιγμένο το ομπρελίνο της.
Μοιάζει άνοιξη! Και το άσπρο χέρι κρίνο της,
που ανθίζει μες σε γάντι από δαντέλα!

Λέει το αεράκι που θροει:
Άδικη που 'ναι η ζωή!
Την δροσερή αυτή και όμορφη κοπέλα,
γιατί να χαίρεται ένας γέρος;

Μέσα στ' αυτί της ψιθυρίζει:
Κοίτα ένας νέος που σου αξίζει! –
δείχνοντας στο δικό μου μέρος.

Και η κοπέλα... κοκκινίζει!

Γαλαξίδι 23/3/2002



Έρκυνα

«ΕΚ ΤΡΟΦΩΝΙΟΥ ΜΕΜΑΝΤΕΥΤΑΙ»

Στην Λιβαδειά, στου ποταμού το ρέμα,
κάτω απ' τα βαθύσειωτα πλατάνια,
της Έρκυνας της νύμφης μαρμαρένια
η προτομή – τι έκφραση ουράνια! –

κοιτάζει τους διαβάτες μ' άδειο βλέμμα,
γεμάτο στοχασμό κι υπερηφάνεια.
Αχ, άγαλμα ψυχρό, με δίχως αίμα,
ποιος έδωσε στην όψη σου ζωντάνια;

Αφρίζει το νερό στα ωραία σου στήθια
σαν σπέρμα – κι η βοή σαν βόγκος μοιάζει...
Έρκυνα, σ' ερωτεύτηγα στ' αλήθεια!

Τον κρύο ποταμό που σ' αγκαλιάζει
φθονώ! Πια δεν αντέχω! Φλέγον σώμα,
μπες στο ποτάμι, ρούφα της το στόμα!

Δείτε την Έρκυνα στο διαδίκτυο:

http://www.youtube.com/watch?v=srK5f1YV5_w



Η μικρή Σμαράγδα

Η μικρή Σμαράγδα έχει πυρετό,
κι απ' το τζάμι έξω
το πυκνό το χιόνι έλιωσε κι αυτό.
Η μικρή Σμαράγδα έχει πυρετό,
στάζετε δάκρυά μου λίγο για να βρέξω
ένα μετωπάκι σαν φιλί καυτό.

Η μικρή Σμαράγδα βήχει ολονυχτίς,
το λιγνό χεράκι
τρέμοντας μ' απλώνει, λέει κατιτίς.
Η μικρή Σμαράγδα βήχει ολονυχτίς
και γιατρό δεν έχει αυτό το χωριουδάκι
που ήρθα να διδάξω σαν καθηγητής.

Η μικρή Σμαράγδα την μαμά καλεί –
ποια καρδιά τ' αντέχει;
Μια φωτογραφία παίρνει, την φιλεί.
Η μικρή Σμαράγδα την μαμά καλεί,
που η μαμά πατρίδα κάπου αλλού την έχει
να 'ν' διορισμένη, μακριά πολύ...

Η μικρή Σμαράγδα, αχ, πώς με κοιτά,
σμαραγδογελάει
πριν την πάρει ο ύπνος λίγο στα κλεφτά.
Η μικρή Σμαράγδα, αχ, πώς με κοιτά!
Ο καλός Θεούλης ν' αγρυπνοφυλάει
όλα τα παιδάκια και αυτήν μετά.

Η μικρή Σμαράγδα είναι δροσερή!
Σαν τ' αθώα κρίνα
τα φτερά του αγγέλου π' άγρυπνος φρουρεί.
Η μικρή Σμαράγδα είναι δροσερή!
Την μετάθεσή μου παίρνω για Αθήνα
κι η παραίτησή μου την καταχωρεί!



ΠΑΡΚΑΡΙΣΜΑ
ΕΙΣΟΔΟΣ

Αρμενίων Προσκόπων 11

Στον Θωμά Π. Σολδάτο

Μες στο φτωχό σου τ' αργαστήρι
– σαν είχα απ' όλα κουραστεί –
εχθές το βράδυ είχα γείρει
σε ένα στρώμα από χαρτί.

Γύρω-τριγύρω, πριονίδι,
αθώα ξύλα στην σειρά.
Κι ενώ φευγάτη ήταν ήδη,
με ξαναντάμωσε η χαρά.

Παντού μια τάξη, μια φροντίδα,
και τι γλυκιά έξω η βροχή!
Λες και μ' αγκάλιαζε η ελπίδα
και του πατέρα μου η ψυχή!

Τα εργαλεία σου στο ράφι,
φίλοι καλοί απ' τα παλιά.
Κι η σκόνη, σαν από χρυσάφι,
χάδι μου εφάνη στα μαλλιά.

Ήμουνα έπιπλο φθαρμένο
με δίχως πόδια να σταθώ,
απ' το σαράκι φαγωμένο –
δεν πρόσμενα να διορθωθώ.

Μ' από την πόρτα σου σαν μπήκα,
βρήκα ένα δάκρυ πιο καιτό
και μιας ζεστής καρδιάς την γλύκα,
κουβέρτα για να τυλιχτώ.

* * *

Το ραγισμένο πρόσωπό μου
μες στον καθρέφτη, το πρωί,
αγάπησε τον εαυτό μου,
που 'χε μισήσει την ζωή!



Εαρινό

Θέλω να βγω να περπατήσω στην λιακάδα:
να δω, ν' ακούσω, να μυρίσω – να αισθανθώ
τον οργασμό της φύσης μες τον κάθε ανθό.
Θέλω να ζήσω! Και να ξαναερωτευθώ
το φως, που μάχεται την μέσα μου θαμπάδα.

Είναι τόσο όμορφη την άνοιξη η Λευκάδα!
Την ομορφιά όμως την έχω φοβηθεί.
Να βγω; Να μείνω; Μες σε κόκκινο βαθύ
ο ήλιος γέρνει, πέφτει, έχει πια χαθεί
σαβανωμένος στων συννέφων την αχνάδα.

Έσβησε η μέρα, μ' αιματόσταχτη λαμπράδα!
Το φεγγαράκι απ' τις γρίλιες σαν φλουρί
μπαίνει, ενώ βγαίνει η ψυχή μου η νεκρή
– λευκοντυμένη απ' των χειλιών την χαράμαδα –
την ανοιξιάτικη βραδιά για να χαρεί.



Για τον θάνατο

Να φοβηθείς τον θάνατο – τι κρύα ανατριχίλα! –
αν έρθει σαν την παγωνιά στις λεμονιάς τα φύλλα,
που κρυσταλλώνει τους χυμούς πριν άνθος ξεπηδήσει.
Πουλάκι αν είσαι που ποτέ δεν έχει κελαηδήσει,
να φοβηθείς του κυνηγού την πυρωμένη σφαίρα.
Αν μόλις πρόλαβες να πεις στον ήλιο καλημέρα
κι αντίκρισες κατάματα την ματωμένη δύση,
να φοβηθείς τον θάνατο, γιατί δεν έχεις ζήσει...

Μην φοβηθείς τον θάνατο, το κοφτερό δρεπάνι
αν στο λαιμό του έρωτα το 'χει η καρδιά λειάνει.
Αν ξόδεψες τα βόλια σου όχι κατά πως τύχει
αλλά σε στόχους που έβαλες κι ας μην έχεις πετύχει,
αν πυρωμένα πάτησαν τα πόδια σου στο χιόνι
κι άφησες φλόγες πίσω σου κι ο πάγος αναλιώνει
κι ένα ρυάκι απ' την νεκρή φύση ζανακυλήσει,
μην φοβηθείς τον θάνατο, γιατί θα έχεις ζήσει!

*Στην έντυπη έκδοση, τελευταίο ποίημα της συλλογής
ήταν το «Όταν πεθάνω...» Δείτε το εδώ:*

http://www.youtube.com/watch?v=RfT_FISgOqI

ERWOOD



PORTABLE TYPEWRITER



Αναγνώστη,

όπως ακριβώς εσύ
γυρνάς στο οπισθόφυλλο του βιβλίου
για ν' ανιχνεύσεις το περιεχόμενό του,
έτσι κι εγώ
γύρισα πίσω στο χρόνο
για να διαπιστώσω τι υπάρχει μέσα μου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ – ΑΡΘΡΑ – ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ – ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ

Μερούδα 24-4-2004

Αγαπητέ κ. Ροδόλφο

Σ' ευχαριστώ θερμά που είχες την ευγενή κεραιή να
μα' μου στείλεις το βιβλίο σου «Καρέ ρετρό»

Ήδη είχα μια πρόθεση για τὴν σημερινή σου δουλειά διαβό-
λου παιχνιδά σου ἢ καὶ πρὸς τὴν γνωστή ἐμπειρία
τῶν κ. Κουτοράρα. Μὰ τώρα ἀνοίχοντας τὸ βιβλίο σου ἔνωσα
μὲ ἑγὼ παιδί, στὸ χυμίο μου καὶ στὸν ἄνθρωπο μου ἀνάσω πε-
ρὶ ἄλλων μὲ τὴ δύνη σου πνευματικῆς ἐργασία. Τὰ παιχνιδά
σου μοὶ ἀρέσαν καὶ εἶναι βιβλίο τὰ μὲ συμμιγῶν.

Βιώματα παιδιὰ μὲ συνόδους ὁ ὅλη μου τὴν ἰσὴ

Βιώματα σου ἀπὸ τὰ μαγεύειν τὰ χυμιά, καὶ εἶναι ἰσὴ
χρὶ πια

Τέλος ἰδιαιτέρα μοὶ ἀρέσαν - σημερινῶν - καὶ τὰ δύο εἶσα-
χυμιά σημερινά σου πρὸς προταρῶν σου ἀναγκαστῆ
νὰ ἀπολαύσει, τὴν ἀραίους εἶχους τῶν βιβλίων σου μὲ τὸ εἶσα
Ροὺ εἶχα πάντα ἄγρια καὶ ἐπιτυχία στὸ πνευματικὸ σου
ἔργο.

Σίμα
Πανταῖς Κυρίως

Δημήτρη Σολδάτου

Καφέ Ρετρό

Εκδόσεις Ηλία Κοντογιώργη

Οι εκδόσεις "Ηλία Κοντογιώργη" - Λευκάδα 2004, επιμελήθηκαν και κυκλοφορούν το βιβλίο του Δημήτρη Σολδάτου με τον εύγλωττο τίτλο "Καφέ Ρετρό".

Είναι ένα βιβλίο, που όπως λένε οι εκδότες, επιλέχτηκε, γιατί επηχεί μια πλούσια παράδοση, εποχές που διάβηκαν κι άφησαν σημάδια άσβηστα.

Το "Καφέ Ρετρό" είναι μια σύνθεση, μια επανασύνδεση, ένας νόστος.

Μια καλαίσθητη έκδοση, 83 σελίδων, με κείμενα, ποιήματα και ασπρόμαυρες φωτογραφίες, που θυμίζουν την παλιά Λευκάδα, γνώριμους τύπους παλιότερων εποχών, μύθους και παραδόσεις.

Ο συνεργάτης είναι τακτικός συνεργάτης της εφημερίδας "ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ" - υπεύθυνος της στήλης:

"Το ποίημα της εβδομάδας"

Ο Δημήτρης Σολδάτος διακρίνεται για τον πανέξυπνο τρόπο γραφής, για μια λογοτεχνική αγχίνοια.

Ο Ηλίας Κοντογεώργης χαρίζει στη Λευκάδα του καιρού μας μια όμορφη έκδοση, που συναριθμείται στην πολύτιμη βιβλιογραφία μας.

ΔΗΜΗΤΡΗ Ε. ΣΟΛΔΑΤΟΥ

ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ



ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΗΛΙΑ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ



ΔΗΜΗΤΡΗ Ε. ΣΟΛΔΑΤΟΥ

ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ




ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΝΕΑΛΕΦΚΑΔΑΣ

Πρόσκληση

για την παρουσίαση του βιβλίου
του Δημήτρη Σολδάτου ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ

ΣΑΒΒΑΤΟ 16 ΔΕΚ. 2006

Αίθουσα εκδηλώσεων δήμου Λευκάδας,
ώρα 6.00 μ.μ.

θα προβληθεί ντοκιμαντέρ
για το βιβλίο

ΜΟΝΤΑΖ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Νίκος Ζαμπέλης



ΕΚΔΟΣΕΙΣ **ΝΕΑΛΕΦΚΑΔΑΣ**
Ε. ΖΑΚΚΑ 44, 311 00 ΛΕΥΚΑΔΑ. ΤΗΛ.: 26450 21494
www.nealefkadas.gr email: tanea@otenet.gr

63,1% ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΜΑΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΕΤΑΙ* ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΤΟΥ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
*Σύμφωνα με δημοσκόπηση των εταιρειών MRB, VPRC, METRON ANALYSIS για λογαριασμό του Υπ. Τύπου



ΒΡΑΒΕΙΟ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

Δ. ΣΟΛΔΑΤΟΣ «ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ»



ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠ. ΜΑΡΓΕΛΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ
ΜΕΣΙΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
REAL ESTATE DEVELOPMENT
www.lefkasbrokers.gr
Στουρνάρα 1, Λευκάδα, τηλ.: 26450 24240
fax: 26450 23337, κιν.: 6936 117674, e-mail: jmc@otenet.gr



ΒΡΑΒΕΙΟ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

Η βράβευση του Δ. Σολδάτου για το «Καφέ Ρετρό» από την Ακαδημία Αθηνών



Ο πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, παραδίδει το βραβείο στον Δημήτρη Σολδάτο



ΦΩΤΟ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΑΛΚΟΝΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ

ΕΔΟΣΕ ΤΗΙ ΑΚΑΔΗΜΙΑΙ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΣΟΛΔΑΤΟΝ

ΤΩΙ ΤΟΥ ΛΑΜΠΡΟΥ ΠΟΡΦΥΡΑ ΒΡΑΒΕΙΩΙ

ΤΙΜΗΞΑΙ

ΟΤΙ ΤΩΙ ΕΚΛΕΚΤΩΙ ΑΥΤΟΥ ΠΟΝΗΜΑΤΙ «ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ»
ΤΗΝ ΠΟΙΗΤΙΚΗΝ ΤΕΧΝΗΝ ΕΞΟΧΩΞ ΠΡΟΑΓΕΙ

ΑΝΕΙΠΕΙΝ ΔΕ ΤΑΞ ΤΙΜΑΞ ΕΝ ΤΗ ΠΑΝΗΓΥΡΕΙ ΜΗΝΟΞ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ
ΟΓΔΟΝΗ ΕΠΙ ΕΙΚΑΔΙ ΕΤΟΥΞ ΕΒΔΟΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΕΧΙΛΙΟΞΤΟΥ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Α. ΒΟΚΟΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΑΤΣΑΝΙΩΤΗΣ







Με τον ποιητή Γιάννη Κυριαζή
Φωτογραφίες Ακαδημίας: Γιάννης Φαλκίωνης



ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ζητιάνευε παραπλεύρως του Πολυτεχνείου
Σέρβα, μαυροντυμένη, γύρω στα εβδομήντα.
Κρατούσε μια πινακίδα με ανορθογραφίες
Κι από πίσω κρύβοντας το πρόσωπό της
Από ντροπή ίσως που ζητιάνευε
Κι από απελπισία ενδεχομένως
Που κανείς δεν την ελεούσε
Έκλαιγε σιωπηλά.
Ήταν την ίδια εκείνη μέρα
Που το βράδυ θα βραβεύομαι
Απ' την Ακαδημία Αθηνών για τα ποιήματά μου.
Χαρούμενος λοιπόν εγώ
Ενέδωσα στην λύπη της
Δίνοντάς της 2 ευρώ.
Θα έδινα κάτι παραπάνω
Αν δεν σκεφτόμουν την τελευταία στιγμή
Πως ίσως να πρόκειται για αγυρτεία.
Εκείνη πήρε το νόμισμα δακρυσμένη
Το φίλησε κι έκανε το σταυρό της
Σαν να ευχαριστούσε τον θεό
Για τον άρτον τον επούσιον.
Τότε επέστρεψα και της χάιδεψα τα μαλλιά
Όπως ενδεχομένως θα έπραττε Σέρβος ποιητής
Στην δική μου μάνα που θα ζητιάνευε στον τόπο του
Αν πόλεμος γινόταν στην Ελλάδα.
Το βράδυ στην Ακαδημία
Όταν με συγκίνηση πήρα το βραβείο
Από τα σεβάσμια χέρια του προέδρου
Και φίλησα την περγαμνή
Κάνοντας τον σταυρό μου που θεός - ή τύχη αγαθή -
Βοήθησε, ξαναθυμήθηκα την Σέρβα μάνα
Και σκέφτηκα πως κάποιες φορές
Όταν η ανάγκη το επιτάσσει
Ένα νόμισμα στην παλάμη του πεινασμένου
Ισοδυναμεί μ' ένα βραβείο Ακαδημίας
Στα χέρια ποιητή αγνοημένου.

Δ. Ε. Σολδάτος
28/12/2007

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΗ:

«ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ»

Της καθηγήτριας Αργυρώς Βερυκίου - Μπαλνιά

Κυκλοφόρησε πριν αρκετό καιρό η ποιητική συλλογή «Καφέ Ρετρό» του κ. Δ. Σολδάτου από τις εκδόσεις Ηλία Κοντογεώργη. Αναζητώντας την έκδοση ήρθε κάποτε στα χέρια μου. Το καλαίσθητο εξώφυλλο του βιβλίου, μου έδωσε την αίσθηση μιας ρομαντικής, μουντής από το πέρασμα του χρόνου εποχής, που την έκανε πιο συγκεκριμένη ο τίτλος της συλλογής «Καφέ Ρετρό».

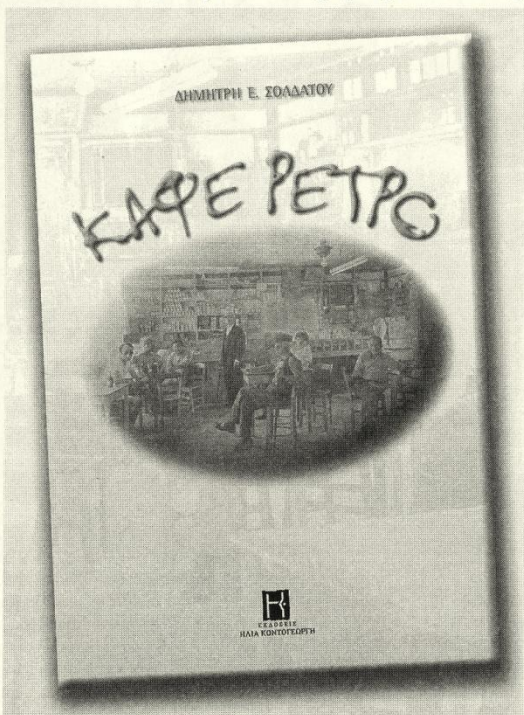
Δεν αναφέρει πουθενά το είδος του λόγου (ποιήματα ή διηγήματα κ.λπ). Δεν έχει κάποιο φωτογραφικό ή το βιογραφικό του συγγραφέα, μόνο στο οπισθόφυλλο διαβάζεις μερικές φράσεις: «Αναγνώστη, όπως ακριβώς εσύ γυρνάς στο οπισθόφυλλο του βιβλίου για να ανιχνεύσεις το περιεχόμενό του, έτσι κι εγώ γύρισα πίσω στο χρόνο για να διαπιστώσω τι υπάρχει μέσα μου».

Ο κ. Δημήτρης Σολδάτος προτίμησε να μην προϊδεάσει τον αναγνώστη, αλλά ανοίγοντας το βιβλίο και διαβάζοντας σελίδα προς σελίδα τα δύο πρώτα πεζά «Τα καφεενεία»,

κώδικες μέσα από τους οποίους εκφράζονται ή και καταπιγνύονται οι σχέσεις, οι ανάγκες, τα συναισθήματα και τα όνειρά του. **Ποιήματα που αποπνέουν νοσταλγική μελαγχολία και μοναξιά, ποιήματα που αφιούν μια Καρυωτακική ασύρα.**

Ο ποιητής αναφέρει: «Εγώ γύρισα πίσω στο χρόνο». Το πιο γύρισμα αυτό είναι σμυείο αναφοράς κάθε καλλιτέχνη. Ο Μπέργκιαν έλεγε: «Το γύρισμα μιας ταϊνίας σημαίνει να οκιάψεις στις ριζες σου, να γυρίσεις πίσω στον κόσμο των παιδικών σου χρόνων» μα και ο δικός μας Άγιος των Τραμπάνων Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης: «Εις διηγήματα, όσα εδημοσίευσες κατά καιρούς ο υποφαινόμενος, ενεινεύσθησαν αληθώς από τας αναμνήσεις μου και τα αισθήματα μου, τα οποία θέλωσιν και συγκινούσιν εμέ αυτόν». Η μοναξιά, μ' αυτή πορεύεται ο ποιητής και την μετακινεί, γιατί ξέρει το φταίξιμο της μοναξιάς. Και για λογαριασμό όλων των ποιητών την καταθέτει και ένας άλλος ποιητής ο Στέφανος Μεσοσήνης: «Ο πυροβολισμός του Καρυωτάκη/ ακόμα αντίζει/ γιατί τα ποιήματα/ είναι που φταίνει/ αυτά καταδιώκουν τους ποιητές/ τους σκοτώνουν». Κι ενώ ο ίδιος αυχάνει την καινοτομία από μικρό παιδί «που τη ζωή προτιού να δει/ τα κλάματα είχε αρχίσει. Ίσως γιατί εκ γενετής/ στον κόσμο αυτό ο ποιητής/ γραφικό είναι ν' ατυχήσει...» (σελ. 13).

Αναζητά όμως μέσα από τους στίχους πρόσωπα που γνώρισε



η Ουρανία. «Μου δίνεις ποια εν' της αλεπούς τα λυχναράκια... Και τα θυμήθηκα απόψε./ που χρυσή/ σπινθηροβόλησε η φλόγα από το καντήλι./ όταν σου τ' άναψα, δαγκώνοντας τα χείλη» (σελ. 15) και τότε δεν είχε ακόμα μοναξιά, διότι δεν είχε ακόμα μεγαλώσει και δεν είχε γίνει ακόμη ανυπάκουος, να μεράει την μοναξιά του, να θυμάται το θρόλο της Ευριδικής που «Αχ, παραφυλάγουν νεράιδες στο ρυάκι/ και της αρπάξαν τη φωνή-η καταιδίκη»

Και το Πωργονιόργω που πάλι η παράδοση τον θέλει φονιά του αδελφού του: «Και τον φονιά τον έκαμε πουλί/ ο Θεός, γι αυτό αν ακούσεις κάποιο βράδυ/ μια λαλιά παράξενη πολύ/ που «Πώργω-Πώργω...» λέει, θρηνοκαλεί/ τον αδελφό του μες απ' το σκοτάδι!» Η θεία Τασούλα, η γριούλα που δεν είχε κανέναν, ζούσε ολομόναχη και «που μας αγάρεσε για μια παραγγελία καθώς τα μεσημέρια, έξω από το σπίτι γοργά περνούσαμε».

Κι ο Τσαγγιάρης, ο βρυσκολακισμένος που φοβόνταν τα μικρά παιδάκια, γιατί οι μανάδες τα φοβήριον για να τρώνε το φαί τους, αλλά κάθηνκε κι αυτός καθώς μεγάλωσε κι ο ποιητής (σου παραμυθού το βάθη). Μεγαλώνοντας έρχεται το τσίγκρο της ζωής. Για φαντάσου: φωτιά, ρηψοκίνδυνος ακροβάτης, θηρία στα κλουβιά, ο κλόουν λέει ασταία, κάνει γκριμάτσες, πίσω απ' τη μάσκα όμως διασκεδάζει κι αυτός όπως αυτός διασκεδάζει τον κόσμο_ Ποιος ξέρει! Ποιος μπορεί να δει πίσω από

ριζεί το βάρος της σκιάς του στο μουσαμά, τότε έτσι ο έβλεπε σαν ήταν παιδάκι. Αυτό το βάρος «σήμερα πέφτει στα όνειρά μου».

Το πιο γύρισμα του ποιητή μας φέρνει αντιμετώπισης με μια απαισιοδοξία για το παρόν. «Ο απαισιοδοξός όμως δεν παύει να είναι και ο ενήμερος, διότι δεν ψάχνει να βρει και να εντοπίσει την τάξη του κόσμου, την δικαιοσύνη του αγώνα, τη λύση του ανήγαματος. Αδιαφορεί για το κάθε τι που βρίσκεται μετά την φύση, για κάθε μεταφυσική υπόσχεση. Ένα μόνο ξέρει: «ότι είναι ένας. Και μ' αυτό προσπαθεί να πορευτεί...» μας λέει ο Βασίλης Λαμπρόπουλος καθηγητής Ν. Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο του Μισιγκαν.

Στο ποίημα «Ελένη», που είναι το όνομα μιας βάρκας που «τραβηγμένη σαν ψάρι έξω από το κύμα ξεψυχούσε», τα ονόματα «Πάρης- Όμηρος» μέσα στο ίδιο ποίημα μας φέρνουν κοντά στην «Ιλιάδα», το αριστούργημα του Ομήρου. Το οπουδαιότερο ποίημα που έχει γραφτεί για τον πόλεμο και τον θάνατο. Ενήμερος όμως καθώς είναι ξέρει ότι: «έστειλε τα παιδιά του στο σχολείο: / Δεν ξέραν-/ Ιλιάδα σαν διάβαζαν/ του Ομήρου, αν δεν υπήρχε αυτή η «ΕΛΕΝΗ».

Σε νσίφ γεννήθηκε ο ποιητής, με την κουλτούρα και τις παραδόσεις αυτού του νησιού γαλουχήθηκε, κοντά σε ξωμάχους και μεροκαματιάρηδες μεγάλωσε, αλλά και διάφορους άλλους τύπους κατέγραψε στο τεφτέρι της ζωής. «Ο τοιγκούνης» με

αντίκρισμα στη Χριστουγεννιάτικη ιστορία του «Ντίκενς». «Ο τοιαγκάρης», ο μεροκαματιάρης: «Ο μαστρο-Μπίτσος δεν κοιτούσε/ ούτε συμφέρον ούτε χρήμα». Το τελείως αντίθετο απ' τον τοιγκούνη «...Θα πεθάνουμε απ' την πείνα/ πάλι ακριβύνη το δείνα/ και τα πάντα.../ κατομμύρια είχε στην πάντα!»

«Ο Καψάλης». Ένα ποίημα-μια ιστορία, με νοσταλγικό ρομαντισμό, με παραμυθένια διάθεση. Στη μοναξιά του ο ποιητής ακουμπισμένος. Μοναξιά που την έχει επιλέξει ο ίδιος. Όμως κι αυτοί συνειδητά που διαλέγουν τη μοναξιά, κάποιες στιγμές, έστω κι ελάχιστες έχουν ανάγκη από μια συντροφιά «... Ξάφνου, μες από το τζάκι/ ένα καλκατζαράκι/ ξεπροβάλλει γανωμένο,/ ελεεινό και πεινασμένο.../ «Πώς σε λεν'; Μου λέει: «Καψάλη/ κι ήρθα απόψε στη γωνιά σου/ φίλος για τη μοναξιά σου...» Κι είναι βέβαια η μοναξιά των Γιοριτών που γίνεται δυσβάστακτη. Όχι πάντα. Όμως μερικές φορές οι μοναχικοί άνθρωποι, σε τέτοιες στιγμές, σαν κραυγή βγάζουν μέσα απ' τα σωθικά τους την απέραντη μοναξιά τους.»

κουκουβάγια, / μόνος είναι σαν εμένα!.../ Πέρασε όπως το παραλήρημα. Ο φρικτός εφιάλτης, που μέχρι κι η αυτοκτονία του πέρασε απ' το νου. Το πρώην που ζημέρωσε, η καινούργια μέρα που ήρθε τούφερε πάλι μια νέα αισιοδοξία, ότι καλή είναι και η μοναξιά, δεν είναι δια και για θάνατο ο μοναχικός τύπος. Έχει κι αυτός τον τρόπο του να αισθανθεί τη ζεστασιά της παρουσίας: «Πήρα μες στην αγκαλιά μου/ το γαϊάκι, κι η καρδιά μου/ σα θεότρελη χτυπούσε...»

Και δεν παραλείπει και να το απολογηθεί αυτό που του συνέβη απή την άγρια χειμωνιάτικη νύχτα. «Τι συνέβη/ Η απορία έμεινε.../ Μια νύχτα κρύα.../ το κρασί στην κούπα χύνω/ κι άρχισα σιγά να πίνω.../ (Η μνη ήπια παραπάνω)_

Συνεχίζει να πορεύεται με το παρελθόν μέσα απ' τα ποιήματά του ο κ. Σολδάτος. Κι όμως με το παρόν δεν έχει προηγουμένα, το αγνοεί όμως, τον αφήνει αδιάφορο. Σηπρίζεται στη μοναξιά του και στη απελπισία του, γιατί κι αυτές είναι μια εγγύηση για την γνωσιότητα της ανθρώπινης ύπαρξης. Έχει την ποίηση του, και αυτή η ποίηση αποτελεί καθαρό της μοναξιάς του.

Γράφοντας αυτές τις λίγες σκόρπιες σκέψεις για την ποιητική συλλογή «ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ» μου ήρθαν στο νου κάποιοι στίχοι της μεγάλης Ρωσίδας ποιήτριας Άννας Αχμάτοβα: «ε κι, μ' αυτούς δεν είμαι, που τη γη/ την έριξαν στους λύκους βορά να ξεοκιστεί. / Ο κάλπικος τους έπαινος εμένα

δεν μ' αγγίζει. / Κι αν δώρισα σε φίλους, γι αυτούς δεν είναι η ωδή». Αυτοί οι στίχοι με μια μεταφορική έννοια θα μπορούσαν να χαρακτηρίσουν τον ποιητή που προτίμησε τη μοναξιά του κι ότι την συναναστροφή ανθρώπων που με λάβαρα τη θεωρία, το δικαίο της πυγμής, έχουν το επείρημα «ότι η βία επιβάλλεται στον ισχυρό και εξοντώνει τον αδύναμο. Όμως είναι ξεκάθαρο ποια είναι η θέση του. Η επικράτηση της ηθικής και της λογικής ενάντια στη βία, μ' όποια μορφή αυτή κι αν εμφανίζεται, ακόμα και την λεκτική, που πολλές φορές τσακίζει κόκαλα, περισσότερο σκληρά απ' όπιο η χειρονακτική βία.

Σε κάποιο δημοσίευμα του κ. Σολδάτου που είχε το θάρρος να πει τη γνώμη του, που δεν ήταν ούτε υπερβολική, ούτε συκοφαντική, ήταν απλώς αληθινή, έστω και κατά την άποψή του, είχα την ευκαιρία να διαβάσω και το δικό του δημοσίευμα και την απάντηση του αντίπαλου δέους κι έτσι έβγαλα κι εγώ τα συμπεράσματά μου. Έτσι δικαιολογείται πως είναι αποτραβηγμένος από κάθε είδους

αισθητά και είναι το ηθικό και το λογικό, υφίσταται το δικαίο της πυγμής. Ζει αποτραβηγμένος, ζει χωρίς τον κάλπικο έπαινο μερικών που θεωρούν εαυτούς πνευματικούς ανθρώπους και είναι υπεράνω μικροτήτων υποτίθεται, όμως δεν παραλείπουν να δείχνουν πόσο μικροί και πτωχοί τω πνεύματι αποδεικνύονται, όταν προκόπτει λόγος.

Η ποιητική συλλογή «ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ» βραβεύτηκε από την Ακαδημία Αθηνών με το βραβείο Λογοτεχνίας Λάμπρου Πορφύρα. Από κάποιους θα περίμενα να το δεχθούν, ως πνευματικό άνθρωπο που είναι, ως ένα πνευματικό επίτευγμα ενός ανθρώπου απλού, που σμιλεύει στην τέχνη με εργαλεία τη γνώση και τη γλώσσα, που τη χειρίζεται θαυμάσια, τον εσωτερικό του κόσμο, τα συναισθηματά του, που τα ακουμπάει σε στίχους και συγκινούν όποιον τους διαβάσει και του φέρνουν ανάλογη νοσταλγία απ' τις δικές του εμπειρίες, που αφορούν πρόσωπα και πράγματα που έζησαν στο παρελθόν, αλλά γιατί όχι και στο παρόν.

Το βιβλίο κυκλοφορεί στο βιβλιοπωλείο «Τοιμήσιμος» στην Λευκάδα και διατίθεται σε όλη την Ελλάδα απ' το βιβλιοπωλείο «Παρ' Ημίν - Ε. Τζανακάκης και Σία Ε.Ε», Χαριλάου Τρικούπη 11α Αθήνα, τηλ.: 210 3811201.

Δημήτρης Σολδάτος,

Μιά γνήσια ποιητική φωνή της Λευκάδας μας

Είναι καιρός που θέλω να γράψω για το λαϊκό της Λευκάδας ποιητή Δημήτρη Σολδάτο. Μα, η επικαιρότητα, η τρεχάλα, η ασύμπτωτη πραγματικότητα με παρασύρουν διαρκώς σε άλλα μονοπάτια.

Όμως το αποφάσισα πως αυτός ο άνθρωπος, που συνθέτει ποίηση αντλώντας έμπνευση από τα παλιά αλλά και από τα καθημερινά, που δίνει αγώνες για να κρατηθούν μνημεία στη Λευκάδα, πρέπει να αναγνωρισθεί για όσα είναι. Ήδη έχει λάβει το βραβείο της Ακαδημίας Αθηνών Λάμπρος Πορφύρας για την ποιητική του συλλογή «Καφέ Ρετρό» (2005).

Ένας από τους μνημειώδεις αγώνες του ήταν η διάσωση της οικίας του Αγγελου Σικελιανού στην πόλη της Λευκάδας. Κάνοντας υπεράνθρωπες προσπάθειες, με διαρκή παρέμβαση ενάντια στην αδιαφορία των αρχών αλλά και των συμολιτών μας κατόρθωσε να δώσει λύση για το σπίτι του μεγάλου ποιητή.

Επίσης πρωτοστάτησε σε διάφορες εκδηλώσεις στη μικρή πατρίδα μας με κορυφαία την συμμετοχή διοργάνωση των πρώτων «Σαπφείων» το 2009.

Ο Δημήτρης Σολδάτος έχει γράψει δεκάδες άρθρα παρέμβασης, συνεντεύξεις, ρεπορτάζ στην εφημερίδα μας «Τα Νέα της Λευκάδας». Μα πάνω απ' όλα διεκδικεί τη σόφα του ποιητή. Άλλοτε τρυφερός, άλλοτε δηκτικός, άλλοτε νοσταλγικός, προσπαθεί στην ομοιοκαταληκτική του ρίμα να επιθέσει στο λόγο πρόσωπα, πράγματα, καταστάσεις που τον έχουν αγγίξει στο διάβα της ζωής του.

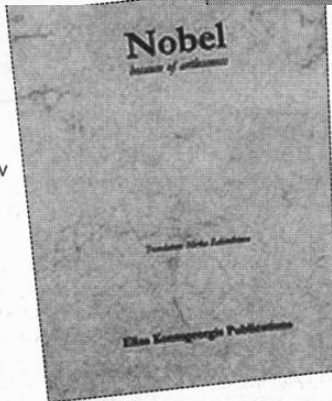
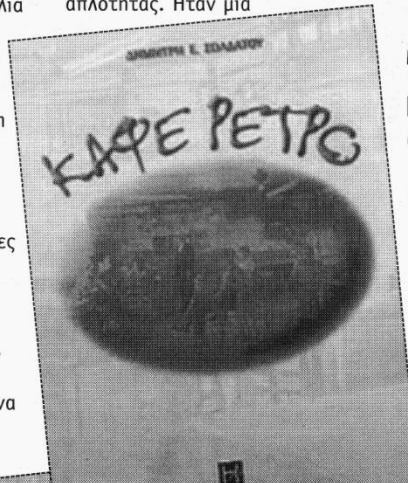
Στη συλλογή του «Καφέ Ρετρό» με ένα αγνό και απροσποίητο τρόπο περιγράφει σκηνές και ανθρώπους από μια αγροτική Λευκάδα, που τείνει να αποτελέσει πλέον γραφικό παρελθόν. Φιγούρες, πρόσωπα, σκηνές στην ποίησή του

Μακρόθεν

Της Ιουστίνης Φραγκούλη - Αργύρη



παραπέμπουν σε αλλοτινούς καιρούς τότε που όλα είχαν την αγνότητα της αφησιδωτής απλότητας. Ήταν μια



καλοπροσεγμένη συλλογή, με ωραία παρουσίαση και φωτογραφίες αλλοτινών καιρών που μας γέμισε νοσταλγία.

Η συλλογή «Nobel λόγω ατεχνίας» έχει μια σατιρική στάση απέναντι στις καταστάσεις και τα πράγματα. Δηκτικός, αυτοσαρκαστικός, αιχμηρός, δίνει το στίγμα του για την επικαιρότητα από τη θεώρηση μιάς καθημερινής ματιάς.

Τα «1000 δίστιχα», είναι τα γνωστά στιχάκια με διάφορες αφορμές, που παραπέμπουν σε ναίφ ποιητικές απόπειρες της εποχής των ημερολογίων. Εδώ υπάρχει κι ένα σιντι καθώς ο δικός μας

πθοποιός Δημήτρης Βερίκιος απαγγέλει τα χαριτωμένα δίστιχα του Δημήτρη Σολδάτου.

Προσωπικά συχαίρω το «δημοτικό» μας ποιητή γιατί δεν φοβάται τις διαδρομές, γιατί τολμάει στο λόγο, γιατί γεφυρώνει

τα συναισθήματα και τα ερεθίσματα, γιατί προσφέρει στο Λευκαδίτικο κοινό τσαλακωμένο κι ατσαλάκωτο παίριο το θησαυρό της ψυχής του.

Μπράβο του!

Ποιος είναι

Ο Δημήτρης Ε. Σολδάτος γεννήθηκε στην Λευκάδα το 1969.

Από το 2000 και μετά συνεργάστηκε με την εφημερίδα «τα Νέα της Λευκάδας» γράφοντας για αρκετά χρόνια την στήλη «το Ποίημα της Εβδομάδας» καθώς και πλήθος άρθρων πολιτιστικού αλλά και κοινωνικοπολιτικού περιεχομένου.

Πρωτοστάτησε στην διοργάνωση των πρώτων Σαπφείων στο Ακρωτήριο Λευκάδας το 2009 και, με μακρόχρονη μαχητική

αρθρογραφία, στην συλλογή που παρέδωσε στην Δημόσια Βιβλιοθήκη Λευκάδας το τραπέζι που έγραψε ο Κώστας Καρυωτάκης τα τελευταία του ποιήματα στην Πρέβεζα.

Έχει εκδώσει τις συλλογές:

Ανύπαρκτος – πρωτόλεια – 1988.

Ζωντανό Νεκροί, 1989.

Εγχειρίδιο για Ερωτευμένους – εκτός εμπορίου – 2003.

Καφέ Ρετρό, 2004.

(Βραβείο «Λάμπρου Πορφύρα» της Ακαδημίας Αθηνών).

Nobel λόγω ατεχνίας, 2008.

Nobel because of artlessness, 2009

(μετάφραση ορισμένων ποιημάτων στην αγγλική γλώσσα).

Χ(ε)ίλια δίστιχα, 2010.

ΣΑΝ-ΤΑ ΜΑΥΡΑ ή Μούσα Λευκα(η)δία, 2010

Ο Δημήτρης Ε. Σολδάτος είναι μαραθωνοδρόμος.



ΤΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΗ
ΣΟΛΟΜΟΝΤΟΥ
tsolom@otenet.gr

1000 φύλλα. Δέκα χρόνια «Νέα της Λευκάδας». Τα τελευταία πέντε τα έζησα εκ του εγγύς. Γνώρισα τον εκδότη Ηλία Κοντογεώργη τον Τενάρη του 2000 όταν του πήγα να δημοσιεύσει το πρώτο μου άρθρο. Λεγόταν «Για το Σπίτι του Άγγελου» και αφορούσε την οικία Σικελιανού στην Λευκάδα. Αιτία ήταν κάποιος που έγραφε πως πρέπει να γκρεμιστεί κι ότι να γίνει μουσείο και μου ανέβηκε η κόλη στα μάτια. Πολλά άρθρα ακολούθησαν για το ίδιο θέμα και πρωτοσέλιδα. Κάποτε ο στόχος επιτεύχθηκε. **Πουθενά όμως δεν θα διαπιστώσετε έστω και μια μικρή αναφορά για την προσπάθεια που πρώτοι και μόνο ξεκινήσαμε.** Αντίθετα, θα διαβάσετε πως απουσία – δόθεν – ενθυμημάτων το μελλοντικό μουσείο δεν θα έχει το όνομα του Ποιητή, αλλά... **Μουσείο Επιφανών**

Λευκαδίων, με το όνομα του Σικελιανού να απουσιάζει ακόμα και από την ονομασία! Φαίνεται πως κάποιοι υψηλά ιστάμενοι και χαερπώς σκεπτόμενοι ορέγονται πως με έναν τέτοιο τίτλο και με τους (ακατάλληλους ελιγμούς, ίσως θεωρηθούν κι εκείνοι ή κάποιοι ελάσσονες πρόγονοί τους... επιφανείς Λευκάδιοι!

Σκέφτομαι, εκ των υστέρων, μήπως είχε δικιο αυτός που έγραφε πως πρέπει να γκρεμιστεί το σπίτι κι έγινε η αφορμή να αρθρογραφήσω. Αν πρόκειται να ισοπεδωθεί η νήπιμ του Ποιητή, ας ισοπεδωθούν καλύτερα τα ντουβάρια.

«Νέα Λευκάδα»

Με τον Ηλία συνεργαστήκαμε και στο περιοδικό ποικίλης ύλης «Νέα Λευκάδας», που ήταν το πρώτο εξ ολοκλήρου έγχρωμο στα τοπικά εκδοτικά χρονικά, αλλά αν και κόστιζε μόνο 3,5 ευρώ και κυκλοφορούσε μια φορά στο

τρίμηνο δεν είχε την τύχη που του άξιζε. Τρία τεύχη να κυκλοφόρησαν και σταμάτησε. Ίσα που πρόλαβα να δημοσιεύσω στην έκταση που τους ταίριαζε τις «Ασπράμαυρες Ερωτικές Ιστορίες», κάτι παλιές αφηγήσεις που τις άκουγα από παιδί.

«Το ποίημα της Εβδομάδας»

«Το ποίημα της Εβδομάδας» ήταν η αγαπημένη μου στήλη. Εκεί, αφού προσάθισα να δημοσιεύσω οδύνητος αξιόλογο υπήρχε στην ποιητική παραγωγή του νησιού κατά προτεραιότητα και ευρύτερα σε δεύτερο λόγο, στο τέλος απουσία υλικού αναγκάστηκε να γράφω ένα ποίημα την εβδομάδα. Απ' τις ευτυχέστερες στιγμές ήταν όσα ποιήματα του Γιάννη Κυριαζή - σπουδαίου αν και όχι ευρέως γνωστού λογοτέχνη από την Αθήνα - ήρθαν στα χέρια μου, τα σατιρικά του Γελανή του Νηρίκιου - φέρελπη νέου που προτιμά

Τα 1000 της

1000 ΦΥΛΛΑ «ΝΕΑ

την σκουρική του ανωνυμία, τα συνέτα το φιλόλογο και συγγραφέα Δημήτρη Τσερέ. Το σατιρικό σκουρική μου «Μετακλιτικό» γράφτηκε εν μία νυκτί, ύστερα από παράτρηση του Ηλία Κοντογεώργη και μάλιστα σημείωσε τέτοια επιτυχία, που το βγάζανε φωτοτυπίες και το μοίραζαν παντού. Τρόμαξα! Κατόπιν αυτού, προσπάθησα να κινηθώ σε καθαρότερες και υψηλότερες λογοτεχνικές σφαίρες, αλλά οι... σφαίρες με βρήκαν κατακούτελα! Ύστερα από το ποίημα «Σεληνιασμός» το οποίο περιλάμβανε κάποιες μεμπτές εκφράσεις, για συντηρητικό μέρος του κοινού της εφημερίδας, ο εκδότης μου συνέστησε προσοχή στην επιλογή των λέξεων αφού δεν έγραφα σε λογοτεχνικό περιοδικό αλλά σε τοπικό έντυπο. Εγώ αρνήθηκα. Κι έτσι, αφού δημοσιεύσα το τελευταίο ποίημα με τον συμβολικό τίτλο «Στο Τέρμα των Τερμάτων» αναγκάστηκε να διακόψει οριστικά την στήλη. Κρίμα! Πιστεύω πως ο ποιητής

δεν είναι ονειροπαρμένος εργοσασίδρχης μιας βιομηχανίας ψευδαισθησεων. Πολύ περισσότερο, δεν είναι δέσμιος της εποχής του, των αξιών της και της αισθητικής της. Εδώ νομίζω πως ο εκδότης έπρεπε να με εμπιστευτεί περισσότερο. Στο κάτω κάτω ο κόσμος δεν αποτελεί πάντα το κριτήριο. **Νομίζω πως είναι μεγάλη έλλειψη μια εφημερίδα του Νησιού των Ποιητών να μην διατηρεί λογοτεχνική σελίδα, ενώ διαθέτει, ας πούμε, κοσμική στήλη. Βέβαια, θα μου πείτε, ποιος ενδιαφέρεται στις μέρες μας για ποίηση στην Λευκάδα εκτός... από τις προτιμές στο Μπασκέτο;**

«Καφέ Πετρό»

Η έκδοση του «Καφέ Πετρό», μιας συλλογή με λυρική, λαογραφικής υφής ποιήματα ήταν μια προσφορά του Ηλία σ' εμένα συγκινητικά. Τρειςήμισι χρόνια με σχεδόν δεκάωρη καθημερινή εργασία πήρε για να ολοκληρωθεί αυτή

η δουλειά. Δεν υπάρχει τίποτα πιο δύσκολο από την απλότητα. Το βιβλίο βγήκε τυπωμένο απαράδεκτα την πρώτη φορά και πετάξαμε όλα τα αντίτυπα στα σκουπίδια! Χρεώστηκε να το τυπώσουμε εξ' αρχής, με νέες διορθώσεις και πολύ κόπο για να πετύχουμε την παρούσα αισθητική. Αν σκεφτεί κανείς πως πριν απ' αυτήν την «ατυχία», όλα τα αρχεία τα αποθήκευα σε υπολογιστή, πως μου κάρπη η σκληρός δίσκος και ξαναέγραφα τα ποιήματα από μνήμης, όσα και όπως τα θυμόμουν, τότε θα καταλάβει τι σήμαινε η βράβευσή της συλλογής από την Ακαδημία Αθηνών, αλλά και πόσο πραγματικά ελεεινή ήταν η αγνόση και αυτού του γεγονότος από τους πάντες! Όχι για μένα! Αλλά για την αξιοπιστία όσων κόπτονται για τον πολιτισμό της Λευκάδας. Για την ιστορία: Στον δήμο Λευκαδίων η κυρία Δέσποινα Καλέζου και στον δήμο Ελλομένου ο κύριος Πώργος Σολδάτος πρότειναν να συντάξει το συμβούλιο για λόγους ευγενείας έστω μία

ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ»

αλήθειας*

απλή ανακοίνωση συχαρητηρίων. Αφού λιδωρήθηκαν και οι δύο σιωπηπρός, η απάντηση του συμβουλίου κοινή: «Πάμε στο επόμενο θέμα!» Τέλος!

«Νέα» 10ετή – οι πρωτιές

Δεν προτίθεται να γράψω αγιολόγιο για την εφημερίδα. Δεν μου ταίριαζει και δεν της χρειάζεται. Ξεκίνησε όμως πριν δέκα χρόνια με λίγες ασπράμαυρες σελίδες, όταν οι τοπικές εφημερίδες χαριζονταν όπως η «Φωνή Κυρίου» στην εκκλησία και διεκδικούσε την τιμή της και την Τιμή του επαρχιακού τύπου. Έγινε η πρώτη έγχρωμη στο νησί (όχι προτυπωμένη έγχρωμη), η πρώτη καθημερινή, με την δολοφονική νομοθεσία έγινε ξανά εβδομαδιαία, αριθμεί σαράντα και πλέον σελίδες, με 63,1% αναγνωσιμότητα. Αν και όχι η αρχαιότερη, είναι η πρώτη Λευκάδια εφημερίδα που έσπασε το φράγμα των

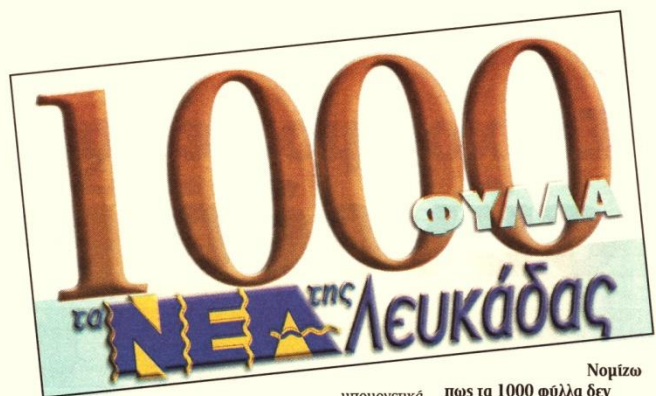
1000 φύλλων. Υπάρχουν θέματα ουσίας στα 1000 αυτά φύλλα, θέματα έρευνας που «τα ξενοκλήσαμε όπως ξενυχτάς έναν νεκρό», έτσι λέει ο Σαχτούρης γράφονται τα ποιήματα – και καί' επέκταση καθέτι με νόημα πραγματικά. Θυμάμαι πώς βγήκε το έκτατο φύλλο την ημέρα του σεισμού του 2003. Ο Ηλίας στον πρώτο όροφο που στεγαζόταν η εφημερίδα, με τα πάντα να τρέμουν γύρω του έγραφε. Σε κάποια στιγμή έβαλε το υπερρόγχο: «πρέπει να κλείσω, φοβάμαι πως το κτίριο θα καταρρεύσει...»

Αναφορά στο μέλλον

Δέκα χρόνια είναι πολλά! 1000 φύλλα δεν είναι λίγα. Αυτή η εφημερίδα, σαν ένας ζωντανός οργανισμός, πορεύεται προς το μέλλον μέσα απ' τα οσάκια κι απ' τα λάθη της. Είπα «λάθη της» και θυμηθήκα να επιβάλω μου: τα ορθογραφικά σφάλματα. Σχεδόν δεν υπάρχει κείμενο

χωρίς λάθος. Η βιασύνη για να προλάβεις πριν κλείσει το φύλλο, η είδηση και οι αλλαγές της τελευταίας στιγμής, τέλος η ίδια η άγνοια: ποιος τα γνωρίζει όλα; Στις τοπικές εφημερίδες διορθωτές δεν υπάρχει. Ένας κάνει δουλειές για δέκα. Εδώ μαθητεύεις και ωριμάζεις. Από άρθρο σε άρθρο μπορείς να δεις την βελτίωση ή την ραθυμία του αρθρογράφου. Είναι σωστή η εφημερίδα. Παθιάζεσαι, σαν να κάνεις ερωτική εξομολόγηση. Εδώ όμως η εξομολόγηση είναι γραπτή. Τίποτα δεν παύει πίσω. Αντίθετα, όλα μένουν πίσω μας και κάποτε θα μας καθορίσουν αυτό που καθορίσαμε.

Η εφημερίδα μένει. Ο αυριανός ερευνητής έχει ντοκουμέντα πλέον στα χέρια του για την εποχή μας: για την πολιτική, τον πολιτισμό, τον αθλητισμό, την κοινωνία, τις μικρές αγγελίες και τα κουτσομπολιά της. Η εφημερίδα δεν είναι βιβλίο. Δεν κοσκινίζεται. Κουβαλάει την αύρα των γεγονότων. Την



Νομίζω

ψυχολογία του γράφοντος. Έχει την σφραγίδα του φρέσκου. Είναι άσπυ να γράφει ένας στρατιώτης μέσα στο χαράκωμα και πάνω στο ημερολόγιο του να υπάρχουν ραντίες απ' το αίμα του, λάσπη και μπαρούτι. Όσο άτεχνι κι αν είναι η γραφή, όσο λίγο έλεγαν δέκα ιστορικοί μαζι. Χωρίς τον τοπικό τύπο η ιστορία μας θα γράφονταν και ενδεχομένως θα παραποιούνταν εκ των υστέρων, αν δεν έβληνε εντελώς. Τώρα είναι εσαεί παρούσα.

Στα σκονισμένα αρχεία

υπομονετικά περιμένουν «σαν χειροβομβίδες οι λέξεις», κατά Καραντζάκη, να τροβήξεις την περόνη και ν' απελευθερώσουν από μέσα τους την ενέργεια που περικλείουν. Ό,τι έχει μέσα του αυτήν την ενέργεια θα συγκνεί ακόμα κι ύστερα από 1000 χρόνια. Ό,τι γράφτηκε για να γραφτεί, θα παραμείνει οκύβαλο. Υπό αυτό το πρίσμα, σαν να δίνω αναφορά στις μέλλουσες γενιές έγραψα τα πάντα, έχοντας πάντα στο μυαλό μου την αιώνια επικαιρότητα: την λογοτεχνία. Κι έτσι μόνο ως εφημερη δεν είδα την εφημερίδα. Εφημερη, αμέσως μετά το πρώτο μου άρθρο, ήταν μόνο η αθωότητα μου.

πως τα 1000 φύλλα δεν είναι μια νίκη των «Νέων», είναι μια νίκη του επαρχιακού τύπου. Είναι δύσκολο ο κλειστός στίβος. Δύσκολο να γράφεις για τον διπλανό σου, για τον απέναντι, για τον χθεσινό συμμαθητή σου, για τον τωρινό σου συναδέλφο, για τον αυριανό σου γείτονα και να τον πείσεις για την ελικρινή σου πρόθεση.

Από την επόμενη εβδομάδα θα έχουμε 1000 και 1 φύλλα...

Σαν παραμύθι...

* Ο τίτλος του άρθρου (με το λογοπαίγιο 1000 = χέλια) βασίστηκε στον στίχο της κυρίας Κικής Δημούλα: «Φύλι= 1000+1000»

Το ποίημα της εβδομάδας



ΤΟ ΕΡΩΤΟΠΗΓΑΔΟ

Το Νιχωρίτικο πηγάδι που στέκει μες την αντηλιά μια ιστορία έχει παλιά. Εδώ ποτίζουν προς το βράδυ τα ζωντανά, κρύο νερό μία φορά κι έναν καιρό άντρες που φύγαν' από χρόνια. Έρχονταν κι όμορφες κοπέλες με στήθια άσπρα σαν τα χιόνια για να γεμίσουν τις βαρέλες...

Στο Νιχωρίτικο πηγάδι αν μόλις πέσει το σκοτάδι ακούσεις δροσερές φωνές, μην πεις πως είναι αληθινές! Αν δεις τα δέντρα να σαλεύουν και τα κλαδιά τους μοιάζουν χέρια, νεράιδες θα 'ναι που χορεύουν πάνω απ' τη γη-κάτω απ' τ' αστέρια! Κι αν στο πεζούλι αντικρίσεις σκιές ανθρώπων καθισμένων, καν' το σταυρό σου-μην μιλήσεις, είν' οι ψυχές των πεθαμένων!

Το Νιχωρίτικο πηγάδι δεν έχει πια νερό στη στέρνα, μοιάζει καντήλι δίχως λάδι. μα ξένε, με ευλάβεια πέρνα μπρος απ' τις πέτρες τις φθαρμένες, γιατί παντού, απ' άκρη σ' άκρη, όλες τις άγιασε το δάκρυ από καρδιές ερωτευμένες!

Στο Νιχωρίτικο πηγάδι ο μύθος πλέκει το υφάδι με του αέρα τη βοή. και τ' αγριάκαθα-βελόνια τρυπούν τα δάχτυλα απ' τα χρόνια: κεντήματα σύγχρονη ζωή, ντροπή σου, που έκανες ρημάδι το Νιχωρίτικο πηγάδι!

Για την ιστορία:

Η ομοσπία Ερωτοπήγαδο είναι ανεπίσημη. «Πονηρά» λέγονταν έτσι απ' τους παλιούς, μιας κι ήταν τοποθεσία συναντήσεως αντρών και γυναικών με αφορμή το νερό...

Στις μέρες μας-κατόπιν σχετικού αιτήματος-ο δήμος στην πρόχειρη προσπάθειά του να το ανακατασκευάσει...το κατάντησε! Χωρίς καμία μελέτη, μερικοί άσχετοι, έντυσαν με ψευτόπετρα τα τοιχώματα και το δάπεδο δημιουργώντας ένα τερατούργημα, που εξαφάνισε την παράδοση! Υπήρξαν διαμαρτυρίες γι' αυτήν την ασέλγεια και οι υπαίτιοι



Του ΔΗΜΗ ΣΟΛΛΑΤΟΥ

παραδέχτηκαν ότι χρησιμοποίησαν κάτι πέτρες που περίσσεψαν απ' την κατασκευή κάποιου...πεζοδρομίου! Θεώρησαν δε, πως έπρεπε να μείνουμε και ευχαριστημένοι που σπατάλησαν έστω κι αυτό το υλικό για δευτερεύουσας σημασίας έργο! Οι διαμαρτυρίες εντάθηκαν και η «ανακατασκευή» σταμάτησε εκεί. Από τότε, τ' αγκάθια ανέλαβαν την κατά το δυνατόν απόκρυψη του ανοσοιουργήματος απ' τα μάτια των περαστικών...

Σκέφτομαι και λέω: Πόσα λεφτά χρειάζονταν τάχα, απλά για να συντηρηθούν (!) οι ήδη υπάρχουσες πέτρες; Πόσα λεφτά χρειάζονταν για να τοποθετηθεί μια φωτισμένη πινακίδα με την φωτογραφία του πηγαδιού όπως ήταν τότε; Όσο κακός κι αν είμαι στα μαθηματικά, νομίζω ότι το ποσόν θα ήταν-επεικώς-εξευτελιστικά μικρό! Το ολλοθημα των «υπευθύνων» όμως, κρίνεται-πάλι επεικώς-εξοργιστικά μεγάλο!

Περιδιαβαίνοντας τα χωριά, θλίβεσαι ειλικρινά. Δεκάδες μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς σου φράζουν με τα ερείπιά τους το δρόμο: Κάτι ημικυκλικά χτίσματα, που κάποτε ήταν ανεμόμυλοι! Μερικά άτσαλα ριγμένα κοτρώνια, ανασυνθέτουν στην μνήμη σου μια εκκληρούλα! Πύργοι που στοιχειώνουν τους ανέμους, άνεμοι που γλείφουν τα χαλάσματα και χαλάσματα κατοικίες των φαντασμάτων! Όλα ισοπεδωμένα, για να περάσει σαν μπουντόζα μουγκρίζοντας η πολιτισμένη εποχή μας! Ψιλά γράμματα, θα μου πείτε! Άρθρα προορισμένα να ταΐσουν την σκόνη στα αρχεία των εφημερίδων. Συλλεκτικά κομμάτια για μελλοντικούς ερευνητές! Το ανάθεμα των μετέπειτα όμως, θα βαρύνει τον καιρό μας...

«Κλαίουσα»

Σε κάποια επίσκεψή μου στο Αγρίνιο, μια βροχερή χειμωνιάτικη νύχτα, σ' έναν δρόμο είδα ξαφνικά μπροστά μου το μπουτζίνο άγαλμα μιας καθιστής γυναίκας, που το δεξί της χέρι, με τον αγκώνα στηριγμένο στο γόνατο, σιέπαζε το πρόσωπο σαν να έκλαιγε. Η ενδυμασία της μορφής αυτής παρέπεμπε κάπου στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ή στον Εμφύλιο και μετέπειτα. Έμοιαζε με βασανισμένη γυναίκα της υπαίθρου και υπέθεσα πως συμβόλιζε την Ελλάδα ή την Ειρήνη. Καμία επιγραφή πάντως δεν επιβεβαίωνε την υπόθεσή μου. Έτσι ονόμασα το άγαλμα «Κλαίουσα» και το φωτογράφισα με μια μηχανή χαμηλής ανάλυσης που υπήρχε ενσωματωμένη στο κινητό μου.

Όταν γύρισα στην Λευκάδα, το ίδιο βράδυ έμεινα ξάγρυπνος μέχρι τα χαράματα προσπαθώντας να γράψω κάτι με αφορμή το άγαλμα. Τελικά, λίγο πριν την ανατολή τελείωσα το ποίημα και το έβαλα σ' ένα συρτάρι. Σε λίγες μέρες το είχα ολωσδιόλου ξεχάσει...

Στην εφημερίδα «τα Νέα της Λευκάδας» που συνεργαζόμουν έφτανε το περιοδικό «Παρουσία» της Ένωσης Αιτωλοακαρνανών Λογοτεχνών. Κάποια φορά διάβασα για κάποιον διαγωνισμό ποίησης ελεύθερου θέματος που προκήρυσσε ο Φιλολογικός και Λογοτεχνικός Όμιλος Αγρινίου «Κώστας Χατζόπουλος». Παράλληλα υπήρχε κι ένα δεύτερο σκέλος στον διαγωνισμό και αφορούσε σ' ένα ποίημα με θέμα το Αγρίνιο. Τότε θυμήθηκα την «Κλαίουσα» κι αποφάσισα να την επιστρέψω στην πατρίδα της.

Όταν έλαβα τον φάκελο που μου κοινοποιούσε την βράβευση του ποιήματος ξαφνιάστηκα: για το παράδοξο να ξεχωρίσει το ποίημα που έγραψε ένας Λευκάδιος με αφορμή το Αγρίνιο. Κατά τον Γιάννη Φαλιώνη, το άγαλμα κατασκευάστηκε από τον γλύπτη Χρήστο Καπράλο και παριστά την μητέρα του. Έμαθα πως ο συμπατριώτης μου ποιητής Άγγελος Σικελιανός ήταν φίλος με τον Καπράλο και πολλές φορές κοιμόταν τα βράδια στο εργαστήριό του (να που η Λευκάδα συνδέεται, έμμεσα, και με τον γλύπτη της «Κλαίουσας»).

Τώρα που προσέχω περισσότερο το άγαλμα, νομίζω πως οι στίχοι του Αγρινιώτη ποιητή Κώστα Χατζόπουλου, που τ' όνομά του φέρει και ο Λογοτεχνικός Όμιλος, θα ταιριαζαν πολύ ως επίγραμμα στο βάθρο της σπαραχτικής αυτής μορφής:

*Δεν γυρεύω ξένο, / δεν ρωτώ κρυφό, / δεν γυρεύω χάρη. /
Κάτι μου 'χουν πάρει, / μέσ' απ' την ψυχή / κάτι μου 'χουν πάρει.*



ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ:
«ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ»

Έτος ίδρυσης 1959

Αβραάμ Αναστασιάδη 2 – ΑΓΡΙΝΙΟ – 301 00, Τηλεφ.: 26410 56547

Αγρίνιο 29 Σεπτεμβρίου 2008

Για τον
Αξιότιμο Κύριο
ΔΗΜΗΤΡΙΟ Ε. ΣΟΛΔΑΤΟ
(Ψευδώνυμο « Ανύπαρκτος»)
Νεοχώρι ΛΕΥΚΑΔΑΣ – 311 00

Αγαπητέ μας κύριε Δημήτριε Σολδάτε.

Με ευχαρίστηση σας πληροφορούμε ότι το ποίημά σας με τον τίτλο «Η ΚΛΑΙΟΥΣΑ», με το οποίο πήρατε μέρος στον Τέταρτο (4^ο) Πανελλήνιο Ποιητικό Διαγωνισμό, (Εξειδικευμένου θέματος), τον οποίο είχε προκηρύξει ο Όμιλός μας την περασμένη χρονιά, διακρίθηκε με το μοναδικό Βραβείο, με βάση τις βαθμολογήσεις και των τριών κριτών (13+15+ 15)= 43 μόρια.

Συνεπώς το χρηματικό έπαθλο των 500 Ευρώ θα σας απονεμηθεί στο ολόκληρο.

Οι κριτές ήταν δύο καθηγητές πανεπιστημίου, της Νεοελληνικής Φιλολογίας, κι ένας καταξιωμένος, ευρύτερα, κριτικός λογοτεχνίας.

Η επίσημη αναγγελία και η απονομή βραβείων, χρηματικών επάθλων και επαίνων θα γίνει στη διάρκεια ειδικής ΤΕΛΕΤΗΣ η οποία θα πραγματοποιηθεί στο Παπαστράτειο μέγαρο της Γ.Ε. Αγρινίου (Πλατεία Παναγοπούλου) την Κυριακή 16 Νοεμβρίου 2008 και θ' αρχίσει στις 7 το βράδυ.

Μετά τη λήξη της Τελετής ο Όμιλός μας θα δεξιωθεί στον τρίτο όροφο, του ίδιου Μεγάρου, τους διακριθέντες με βραβεία κλπ, τους κριτές και τους άλλους παράγοντες της εκδήλωσης. Στη δεξίωση είσθε από τώρα προσκαλεσμένος μαζί με τη σύνοδό σας.

Εφόσον αποφασίσετε να έρθετε στο Αγρίνιο θα σας απονεμηθεί, ιδιοχείρως, το Βραβείο, το χρηματικό έπαθλο και το τιμητικό δίπλωμα. Διαφορετικά αναλαμβάνει ο Όμιλός μας την υποχρέωση να στείλει όλα τα σχετικά στη διεύθυνση της κατοικίας σας, με συστημένη επιστολή, και το ποσόν του χρηματικού επάθλου στον αριθμό λογαριασμού (Γραμμάτιο) που θα μας γνωστοποιήσετε.

Με τα συγχαρητήρια και τους γοητισμούς μας

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Γενικός Γραμματέας

Κων/νος Νάκος



Ο Πρόεδρος

Θ. Μ. Πολίτης

Τα καλύτερα ξενοδοχεία ύπνου στο Αγρίνιο (με τη σειρά τιμών για δίκλινο) είναι τα εξής :
«ΛΗΤΩ» Πλατεία Δημοκρατίας ΑΓΡΙΝΙΟ—301 00. Τηλέφωνα 26410 /23043 και 23044- 23045
« ΓΑΛΑΞΙΑΣ» Γεωργίου Καζαντζή 19 ΑΓΡΙΝΙΟ 301 00. Τηλέφωνα 26410 / 23551-23553
« ΕΣΠΕΡΙΑ» Χαρ. Τρικούπη 31 ΑΓΡΙΝΙΟ—301 00. Τηλέφωνα 26410 / 23033-23034
« ΤΟΥΡΙΣΤ» Α/φων Παπαστράτου 51-ΑΓΡΙΝΙΟ—301 00. Τηλέφωνα 26410 /26665 –26666
« SELINI” – Σπύρου Τσικνιά 4 ΑΓΡΙΝΙΟ—301 00. Τηλέφωνο 26410 / 22798.

Θα πρέπει να επικοινωνήσετε απευθείας και εγκαίρως για κλείσιμο δωματίου στις 16 –11--08



Του Δ.Ε. ΣΟΛΔΑΤΟΥ

Το ποίημα της εβδομάδας

ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ

ΚΙΚΗ ΔΗΜΟΥΛΑ

3. 4. 2004

Άσπρη κίεσε Σορδίτσο
 Οσερόσεια εὐχειολίς πού με-ζεινάτε,
 τὸ Σερνιότο εὐφμε μ, σπικακύνταος, τὸ
 Νῆο τὸν Κόσμοι.
 Δύομοιο ἔδος πείσεται, ἡ στωιολομαχική.
 Εὐχόμεαι ἢ εἶνε εὐδιόκριτη, ἡ φρεσείε
 τῶν μέσα χιόρων.

Κατ' ἄλλα
 κατ' ἄλλα δὴν ἀπολέσθαι
 τὸν χρόνον. ἐπιλέσθαι

Κ. Σολδάτος

Μια άλλη ζωή μες στη ζωή μου είπα να χτίσω,
 ό,τι πεθαίνει εδώ, εκεί να το αναστήσω.
 Όπως πετάς στη θάλασσα ένα πειραδάκι
 και φυιάχνει κύκλους, να κρατήσω ένα κυκλάκι
 μέσα στους κύκλους του καιρού είπα για μένα,
 να περιφράξω τ' απερίφρακτα ένα-ένα.
 Να είναι ευδιάκριτη η μέσα ελευθερία
 κι έξω αδιόρατα του κόσμου τα θηρία.
 Ν' ανήκω κάπου είπα και κάτω να μου ανήκει,
 κι έβαλα μέτρο στην τριγύρω άμετρη φρίκη.

Είπα να φυιάξω μια ζωή άλλη, και πήρα
 να διαχωρίσω το σιτάρι απ' την ήρα.
 Έπιασα μούστο απ' των παθών το πατητήρι.
 Και σαν τη μέλισσα συνέλεξα τη γύρη
 απ' όλα τ' άνθη. Μέλι μία δαχτυλήθρα
 κατάφερα να αποθέσω στην κερήθρα.
 Δυο κούφτες σπόροι έμειναν για το ψωμί μου.
 Μισή στυφή γουλιά στα χείλη το κρασί μου.
 Με τέτοια υπάρχοντα, δεν μπήκε στο κελάρι
 παρά μια αχίδα φως απ' τ' άρρωστο φεγγάρι.
 Πέφτει στους τοίχους τους υγρούς, ω ουράνια τύχη,
 κι έλαμψαν άστρα - έτσι γεννήθηκαν οι σίχοι!

Μα όπως τ' άστρα το πρωί το φως τους χάνουν,
 έτσι κι οι σίχοι ξεθωριάζουν πριν πεθάνουν.
 Κι αιώνια «ζουν» θαμμένοι μες σε οστεοθήκες
 του πνεύματος - κοινώς βιβλιοθήκες.

* Σημείωμα της ποιήτριας, με αφορμή την αποστολή
 του «ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ»



Του Δ.Ε. ΣΟΛΔΑΤΟΥ

Το ποίημα της εβδομάδας

dimitrissoldatos23@hotmail.com

ΜΑΝΑ



Απ' όταν εγεννήθηκα στα μαύρα σε θυμάμαι.
Τους ίσκιους απ' τα μάτια σου έστρωνες να κοιμάμαι
μες στα λευκά μου σπάργανα. Κι έσβηνες το καντίλι
να μην τρομάζω απ' την πικρή ματιά σου, όταν τα χείλη
δάγκωνες, μάνα, όρθια για να σταθεί η ψυχή σου,
σαν έκανες γοναιστή κρυφά την προσευχή σου
σ' έναν Θεό που έγινε άντρας σου και πατέρας.
Κι είχες σταυρό στην πλάτη σου την έγνοια της μητέρας
να μην πεινάσουν τα παιδιά, εγώ κι ο αδερφός μου,
κι ήσουν πεντάρφανη κι εσύ στην ερημιά του κόσμου.
Μου 'δινες απ' το στόμα σου και την μπουκιά σου ακόμα,
σαν χελιδόνα στου μικρού χελιδονιού το στόμα,
για να μη νιώσω τι θα πει πείνα και καταφρόνια.
Με ήλιο, αέρα και βροχή, κρύο, χαλάζι, χιόνια,
από τις έξι το πρωί πήγαινες στο χωράφι



ουρανία

"Μου 'δειχνες ποια είν'
της αλεπούς τα λυχνάρια..."



«Καφέ ρετρό»

Ποιητής εκ του προχείρου πιάνω πέννα και χαρτί
τα γραφτά να λογοκρίνω ενός νέου ποιητή,

που αν του 'μοιαζαν στην τέχνη μερικοί απ' τους παλιούς,
δεν θα είχε η ποίησή μας τους κακούς της τους καιρούς.

Φίλε μου, λοιπόν, Σολδάτε, πες μου ποια θες να 'ναι η
αρχή,
αν κι εμπρός στα ποιήματά σου δεν αντέχει η κριτική.

Ας αρχίσω, όπως το θέλεις, απ' τα δυο σου τα πεζά,
που με τέχνη μας εισάγουν σε στιγμές απ' τα παλιά.

Κάποια μούσα επικαλείσαι σαν τον πρώτο ποιητή
και γονατιστός της κάνεις «ΔΕΗ-ση νυχτερινή»

-όχι πως την έχεις χρεια, αλλά κάποιοι τη συνέχεια
για ν' αντέξουν, που δεν είδαν πόνο στη ζωή κι ανέχεια

ούτε άκουσαν ποτέ τους παραμύθια της βαβάς
μήτε και πώς κελαηδάει ο πολύπαθος Βαλμάς.

Φέρνεις μία γύρα ακόμη και βαρύ γλυκό κερνάς
τον Αρσένη, το Γαλάνη και καθέναν από 'μας.

Πλήρωσες και στου τσαγκάρη τα ραμμένα μας σκαρπίνια,
δίχως να 'χεις του κυρ-Νώντα τα καβούρια και τη γκρίνια.

Φιλοδώρημα στου Χρόνου το κατάκλειστο κουρείο
έδωσες μήπως και πάψει να θερίζει σα θερίο.

Όμως μάταια, γιατί πάει, πέθανε η θεια-Τασούλα:
στέρεψε στο Μαυρονέρι κι η καλλίκρουνη πηγούλα.

Βέβαια, του μπαρμπα-Γιάννη που σε κράταγε απ' το χέρι
έπρεπε να του 'χες βάλει μέσ' στο στόμα λίο πιπέρι.

Φίλησες τη Γυφτοπούλα, φίλωσες με τον Τσαγκριάρη,
σίγουρα 'σένα η «Ελένη» θέλει για δικό της Πάρη.

Πλήρωσες και στου τσαγκάρη τα ραμμένα μας σκαρπίνια,
δίχως να 'χεις του κυρ-Νώντα τα καβούρια και τη γκρίνια.

Φιλοδώρημα στου Χρόνου το κατάκλειστο κουρείο
έδωσες μήπως και πάψει να θερίζει σα θερίο.

Όμως μάταια, γιατί πάει, πέθανε η θεια-Τασούλα
στέρεψε στο Μαυρονέρι κι η καλλίκρουνη πηγούλα.

Βέβαια, του μπαρμπα-Γιάννη που σε κράταγε απ' το χέρι
έπρεπε να του 'χες βάλει μέσ' στο στόμα λίο πιπέρι.

Φίλησες τη Γυφτοπούλα, φίλωσες με τον Τσαγκριάρη,
σίγουρα 'σένα η «Ελένη» θέλει για δικό της Πάρη.

Όμως, φίλε μου Δημήτρη, μην απογοητευθείς ποτέ,
αφού να κακοπερνούνε είθισται οι ποιητές.

Αφού με την Ευριδίκη και τα παγανά μιλάς,
φαίνεται πως δίχως άλλο σε καλό δρόμο τραβάς.

Όπως έλεγε η Τσιγγάνα «να 'χεις πάντα καλή υγεία»,
στίχους για να συνταιριάζεις με ομοιοκαταληξία.

Μη φοβάσαι! Σου φυλάει η ζωή καλά λαχεία,
που ελπίζω να επιγράφουν: «Είμαι η επιτυχία!»

Μην τρομάξεις κι ας μη βγάλεις ούτε τα έξοδά σου φέτο.
Κάποια μέρα θα σου φκιάσουν προτομή για το «Μποσκέτο»

Κι αν δεν χάνει ευκαιρία κάποιος για να σε αποπάρει,
τότε ως γύφτικο σκεπάρνι εμπρός σ' εσένα θα ποζάρει.

Κι η Λευκάδα μας να ελπίζει ότι «νήσος των ληστών»
δε θα γίνει, αλλά θα μέινει «συνοικία ποιητών»,

άμα τρέφει σαν κι εσένα κάποια δείγματα λογίων,
κι όχι μοναχά φαγάδες – υπαλλήλους υπουργείων.

* * * * *

Υστερόγραφο θα γράψω σ' όσους πιάνετε τα «Νέα»
και ανοίγετε την τσέπη απ' τους άλλους πιο γενναία:

Δώρο αν θέλετε ν' αξίζει και να σας θυμούνται αιώνια
μην τους πάτε καμιά πάστα, άνθη, πάρκερ ή κολώνια,

αλλά τρέξτε στις Λευκάδας τα καλά βιβλιοπωλεία,
αγοράστε και χαρίστε των εκδόσεων του Ηλία

έργο νέο, με ουσία, καλλισθητήτως τυπωμένο
κι από κήπο Νιχωρίτη μοσχολούλουδο κομμένο.

Γελανής ο Νηρίκιος



ΤΟΥ
Δημήτρη Σολδάτου

Το μυστικό των κρίνων

Εξ απ' την Παναγιά την Μισοσπορίτισσα στο Νιοχώρι, τέτοια

εποχή, πάντα φύτευαν κρίνοι. Περνώντας για το σχολείο έσκυβα και τους μύριζα, γιατί να τους κόψω λυπόμουν! Άνοιξη – χαρά Θεού – βούιζαν οι μέλισσες, έλαμπε ο ήλιος' κι απ' τα τρύπια παπούτσια ένωθα την νιογέννητη χλόη να μου καϊδεύει τα δάχτυλα....

Κάποια μέρα βλέποντάς με ένας χωρικός φώναξε βάζοντας το χέρι αντήλιο: «Ε, καλόπαιδο, τι κάνεις αυτού; Μυρίζεις την ψυχή της Βασιλικούλας;» Πλησιάζοντας με είδε καλύτερα και με γνώρισε. Κι εκεί, κάτω από το κυπαρίσσι της εκκλησίας, έμαθα – σε ηλικία επτά χρονών – το μυστικό των κρίνων...

Η βρύση του Βατιά – κάπου στα μέσα του περασμένου αιώνα – ήταν πηγή ζωής για το χωριό. Έβλεπες νέες γυναίκες με τη βαρέλα στο κεφάλι να μεταφέρουν το νερό κι άλλες μ' ανασκουμπωμένα τα φουστάνια να πλένουν και να κοπανίζουν τα σκουτιά.



Εδώ έρχονταν κι οι άντρες να ξεδιψάσουν τα ζώα τους, να στρίψουν ένα σιγάρο και ν' ανταλλάξουν δυο κλεφτές ματιές με την κοπέλα που τους άρεσε. Άλλες εποχές τότε. Οι άνθρωποι μετρούσαν τα λόγια και τις πράξεις τους, ήταν σκληροί σαν τη γη που καλλιεργούσαν, μα κι ευαίσθητοι σαν το φυτό που πρόβαινε απ' το χώμα....

Ένα πρωί, η Βασιλικούλα γέμιζε στην

βρύση τη βαρέλα της... Φωνή καμιά εκεί γύρω... Μόνο το μούρμουρο του νερού ακούγονταν και βαθιά στο λόγγο, που και πού, κανένα κοτσούφι που σφύριζε... Ήταν ωραία η στιγμή κι η κοπέλα ξάπλωσε στο γρασίδι παρατηρώντας κάτι ακνά συννεφάκια που κυνηγούσε το ένα τ' άλλο.

Μήνες τώρα ένωθε έναν πόνο στο στήθος! Μα έναν πόνο αλλιώτικο, γλυκά βασανιστικό, λες και κάποιο μελίσι ήταν κρυμμένο εκεί βαθιά τρυγώντας όλα τ' άνθη των εικοσιεφτά της χρόνων για να τα κάνει μέλι! Τα βράδια δεν κοιμό-

νταν πια όπως πριν. Και στα όνειρά της δεν έβλεπε ότι έτρεχε ξένοιαστη με τις φιλενάδες της στα ξάγναντα. Ξάγρυπνη – πολλές φορές ως τα χαράματα – έφερνε στο νου της το πανηγύρι τ' Αι - Γιωργιού, τους βιολιτζήδες κι εκείνο το τσοπανόπουλο που στο χορό σείτανε και λύγιζε σαν άνεμος! Πέρασε καιρός από τότε... Με κίνδυνους πολλούς, βρέθηκαν (;) κάμποσες φορές. Τα βάτα είδαν πως

Περίθωρον

Λογ. 4

Βασιλική Νομοδότη

Ληξιαρχική πράξις θανάτου

Εν Πρωκηνία... σήμερα την... εὐσέλμω (20)...
 τοῦ μηνὸς... τοῦ χιλιοστοῦ ἐνεακοσιοστοῦ...
 ... καὶ ὄραν...
 ... καὶ ἐν τῷ Ληξιαρχικῷ καταστήματι κεκίμενος ἐν τῇ...
 ... ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ...
 ... Ληξιαρχοῦ τῆς...
 ... τῆς...
 ... ἐτῶν...
 ... κάτοικος...

καὶ ἐδίδωσαν ὅτι ἐν...
 ... ἐν τῇ...
 ... τοῦ μηνὸς...
 ... καὶ ὄραν...
 ... τοῦ χιλιοστοῦ ἐνεακοσιοστοῦ...
 ... ἔτους ἀπεβίωσεν...
 ... κάτοικος...
 ... ἐν...
 ... ἡλικίας...
 ... καὶ θρησκευόμενος...
 ... ἐγγεγραμμένος...
 ... εἰς τὸ μητρώον ἀσπίτων τοῦ Δήμου...
 ... υἱὸς ἢ...
 ... ἀγαθῆς...
 ... καὶ τῆς...
 ... τοῦ γένους...
 ... ὁ θάνατος κατὰ τὴν πιστοποίησιν τοῦ...
 ... ἐπὶ τῶν...
 ... ἔφη...
 ... κατὰ τοῦ δηλοῦντος...
 ... διαγνώσῃ...
 ... καὶ πατρὸς...

Ὁ δηλώσας

Ὁ ληξιαρχος



ΤΟΥ
Δημήτρη Σολδάτου

«Κοίταξε, μην την πάθεις σαν το Σπύρο το Γαλάνη!»

–Άντε, καλά Χριστούγεννα, μπαρμπα-Χρήστο και χρόνια πολλά!

–Να ‘σαι καλά! Στ’ς χαρές σου!

–Μπα, αν περιμένουμε το γάμο, μάλλον θ’ αργήσουμε να χαρούμε.

–Α, να μην το λες αυτό. Η οικογένεια είναι ο προσορισμός του ανθρώπου.

–Μωρέ το ξέρω, αλλά...έλα που δεν με παίρνει καμία!

–Έλα, τώρα, π’ δεν σε παίρν’ καμία... Αν είχα τ’ν ηλικία σου...

...Εκεί πέρα, π’ λες, εγνώρ’ε μια Εβραιοπούλα, ποιος ξέρ’ τι μάρκα να ‘τανε κι αυτήνη, και τ’ ‘ν’ ερωτεύτ’κε... Αφού έμπλεξε με τον έρωτα ο Γαλάνης και μέθυσε απ’ τ’ ‘ν’ ομορφάδα τ’ς Εβραίας, ελέα’νε πως του ‘πε: να πλήσ’ τα χωράφια, να πάρ’νε τα λεφτά...ξέρω ‘γω μάιδε, πού να πάνε και πού να ζήσ’νε! Επή’ε στο χωριό ο Γαλάνης, επούλ’σε ό,τι παλιοχώραφα είχε, επούλ’σε και το σπίτι’, και...τα φά’ανε μαζί τα λεφτά, τ’ς τ’ ακούμπ’σ’ αυτής, δεν ξέρω! Η Εβραιοπούλα, πάντως, μετά εξαφανίστ’κε, και τ’ Γαλάνη τ’ σάλεψε το μυαλό! Από τότενες, εγύρ’ζε από δω κι από κει...

–Αλλάξανε τα πράγματα, μπαρμπα-Χρήστο! Ο άντρας σήμερα πρέπει να ‘χει... προίκα!

–Αυτά π’ ξέρ’ς να τ’ αφήσεις. Αποφάσι-σέ το εσύ, και θα βρεθεί κι η κατάλλη-λη, πού θα πάει!

–Αυτό μου το ‘πες και πέρσι τα Χρι-στούγεννα, όμως...

–Θα ‘ρτει η ώρα, θα ‘ρτει! Μόνο να κοι-τάξεις να ‘ναι καλός άνθρωπος. Γιατί εσείς οι νέοι πιάνεστε απ’ το μάτι, με το π’ θα ιδείτε μία! Καλές είν’ οι ομορφιές, δε λέω...Αλλά, άμα δεν είναι ν’κοκυρά και καλόψ’χη, δε φκιάνεται σπίτι. Τη γ’ναίκα σ’ να τ’νε διαλέξ’ς με το μυαλό, κι άσε στ’ν πάντα τ’ς έρωτες και τα κου-ραφέξαλα...

–Ωραία τα λες μπάρμπα! Άμα, όμως, δε λαλήσει κι η καρδιά...

–Αυτά π’ σ’ λέω ‘γώ ν’ ακούς! Κι άσ’ τ’ς καρδιές και τα λαλήματα, για να μην τ’νε πάθεις σαν το Σπύρο το Γαλάνη!

Νάτος, πάλι, ο Σπύρος ο Γαλάνης! Κάθε χρόνο η ίδια κουβέντα. Άλλο που δε θέλουν οι γερόντοι απ’ το να ρωτήσεις: «Ποιος ήταν αυτός;» και μετά θα σου πάρουνε τ’ αυτιά με τις ιστορίες τους! Ο μπαρμπα-Χρήστος έσμιξε τα φρύδια του και με κοίταξε κατάματα, σα να στοιχημάτιζε με τον εαυτό του για το αν θα ρωτήσω. Έκανα μεγάλη προσπάθεια ν’ αντισταθώ. Μα, έξω η βροχή δυνάμωνα, το κρύο περόνιαζε... Κι η σόμπα, μέσα στο μικρό δωμάτιο, φλόγιζε τα ρούχα μου, θέρμαινε το κορμί μου, παρέλυε τις κλειδώσεις μου και πέραγε τη ζεστή ανάσα της, που μύριζε αγριλίδα και κυπαρισσόξυλο, ίσαμε το μεδούλι... Η περιέργεια επι-στράτευσε όλα τα διαβολάκια της και τα ‘στειλε στ’ αυτιά μου!

«Ρώτα, ρώτα!» έλεγε το ένα. «Άντε, μας έσκασες!» νευρίαζε το δεύτερο. «Θ’ αντέξεις ως του χρόνου, άμα δεν μάθεις;» φουρκιζότανε το τρίτο.

«Αποκλείεται!» απάνταγα εγώ. «Αν ρωτήσω, θα μας βρούνε τα μεσάνυχτα! Κι έχω, διάολε, να πάω και σ’ άλλα σπι-τια, να πολυχρονίσω...»

Μα τώρα, απ’ έξω, το απαιτούσε και η βροχή που δυνάμωνα περισσότερο χτυπώντας με τα νερένια δαχτυλάκια της το τζάμι για να την ακούσω... «Ρώτα, ρώτα!» ούρλιαξε κι ο βοριάς κλοτσώντας με μανία τα κεραμίδια... Άνοιξα το στόμα, σίγουρος πως δε θα ρωτήσω... Μα η γλώσσα σαν γυναικά που θέλει να γίνεται πάντα το δικό της πρόδωσε την απόφασή μου και λιποτά-χτησε! «Και... ποιος ήταν αυτός ο... Σπύρος ο Γαλάνης;» ψέλλισα...νικημέ-νος απ’ όλα τα στοιχειά που με πιλά-τευαν. Ο μπαρμπα-Χρήστος ο Μανής ανάσανε βαθιά, όπως ένας ψαράς που έριξε τ’ αγκίστρι του και τσίμπησε το ψάρι! Ύστερα, μισόκλεισε τα μάτια και ξεφυλλίζοντας το μνημονικό του, σαν παλιό κιτρινωμένο βιβλίο, σταμάτησε στην σελίδα που αναζητούσε. Πάνω-πάνω ένα όνομα μισοσθημένο άρχισε να ζωντανεύει, έτσι όπως ξεπλένεις την σκόνη σε κάποιον τάφο για να διαβά-σεις τ’ όνομα ενός νεκρού λησμονημέ-νου...

Ο μπάρμπα - Χρήστος ο Μανής

«Αυτήνη η ιστορία-άρχισε ο μπαρμπα-Χρήστος ο Μανής-συνέθηκε το 1947-1948. Τότενες, επγαίναμε πολλοί Λευ-καδίτες στο Λουτράκι της Αιτωλοακαρ-νανίας και δ’λεύαμε στ’ς Στουπαίους, στ’ς Μαγκλαραίους και στ’ς Κουτρου-μπαίους, απ’ το Μάη ως το Θερ’στή, στο σκάλο για τα καλαμπόκια και στο



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
Περιφερειακό Σύστημα Υγείας Πρόνοιας
Ιονίων Νήσων

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Δ/ση: Διοικητικού

ΤΜΗΜΑ: Κίνηση Ασθενών

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Ολυμπία Γιάννου

e-mail: psynk@otenet.gr

ΤΗΛ: 26610 86144

Fax: 26610 42354

Ταχ Δ/ση Πλ. Ψυχιάτρου Χ. Τσιριγώτη Κέρκυρα

Κέρκυρα 30/10/2003

αρ. πρωτ. 669f



Προς τον κ.

Σολδάτο Δημήτριο
του Ευσταθίου
Νεοχώριο Λευκάδας
Τ.κ. 31100
Λευκάδα

Θέμα: Χορήγηση στοιχείων

Σχετικά: Η με ημερομηνία 20/10/2003 αίτησή σας

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής σας γνωρίζουμε ότι αδυνατούμε να σας χορηγήσουμε τα στοιχεία τα οποία ζητάτε, διότι εμπίπτουν εις την παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 2690/99

Παρακαλούμε όπως απευθυνθείτε με αίτησή σας στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Λευκάδας προκειμένου να μας δοθεί παραγγελία για τη χορήγηση των αιτουμένων στοιχείων.



Ο Διευθυντής

Α. Κωσταγιόλας

Η απάντηση απ' το Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Κέρκυρας, στην ερώτησή μου αν νοσηλεύτηκε εκεί ο Σπύρος Γαλάνης (βλέπε περιοδικό "Νέα Λευκάδα", τεύχος 3).

Το γυοκόρευ

Οι παλαιοί δεν γινεσαν σιδε
που εχει κρεατα φερβια
και ξεκινει απο το λωπο
καθωστες για το πηλαφο ιβια.

Ποιος φρενει στο πρεσπι του
τεπει ενκ ποχο να πεταξει.
κι αν σοβει εχει φα κρεατ του,
φωξεν χweis να του παριζει.

Πεξε αγου πως ενκ πνευκ
και τομ εστο μν οψη πολο.
κι εηκ σωφωους το γυοκορευ,
πυδενεν φορ ε ενω χενο...

Αντιτεγς Ε. Σιδδατος

Το λυοκόρνι

Θρυλικό κερασφόρο φίδι, με μακρύ και χοντρό κορμό, μεγάλο κεφάλι και τραγίσια χαρακτηριστικά, που ζει στους λόγγους. Κατά την διάρκεια του θέρους, τις μεσημβρινές κυρίως ώρες αρέσκειται, σεργιάνισμα ανάμεσα στα πουρνάρια και στα πυρωμένα λιθάρια, να κατπφορίζει προς την θάλασσα, δημιουργώντας σάλο στο πέραςμά του και σπέρνοντας τον πανικό στους ανθρώπους. Αμέτρητες οι διηγήσεις για την εμφάνισή του κατά τον περασμένο αιώνα, με λεπτομέρειες που ποικίλλουν ανάλογα με τον αφηγητή.



ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΣΟΤΙΛΑΤΟΥ
dimasoi@gmail.com

Λέγεται πως αν το συναντήσεις και σε κυνηγήσει, για να σωθείς πρέπει να ρίξεις ένα ρούχο πίσω σου να ξύσει τα κέρατά του. Υπάρχει κάποια γυναίκα που ισχυρίζεται πως ενώ κοιμόταν στην αμμουδιά, κάπου στην κερσονήσο της Αγίας Κυριακής, πέρασε από πάνω της το φίδι και μπήκε στην θάλασσα. Ακόμα δείχνει τα σημάδια που άφησαν τα λείψα του στο κορμί της.

Κάποιος δάσκαλος απ' το Νυδρί, κάπου στην δεκαετία του εξήντα, λένε πως σκότωσε λυοκόρνι και το κρέμασε από τα κλαδιά ενός δέντρου για να δούμε οι μαθητές του το τέρας της φύσεως.

Άλλοι λένε πως το φίδι αυτό σέρνεται με το ένα τρίτο του κορμού του όρθιο, έτσι ώστε το κεφάλι του να λειτουργεί ως περισκόπιο. Υπάρχει κι η φήμη που το θέλει να μην αλλάζει δρόμο, αλλά να τραβάει πάντοτε ίσια μέχρι να βρει την θάλασσα. Ισχυρίζονται πως κολυμπάει θαυμάσια, κρατώντας το κεφάλι του έξω απ' το νερό, πράγμα που συνάδει στο συμπέρασμα πως δεν είναι θαλασσοφίδο.

Ο θρύλος για το λυοκόρνι είναι παλαιός, αλλά επιβιώνει μέχρι τις μέρες μας σε πλείστες μαρτυρίες, αντίθετα απ' ό,τι συμβαίνει με τις φήμες που αφορούν σε νεράιδες και ζωτικά.

Δεν έχω υπ' όψιν μου αν και σε άλλα μέρη της Ελλάδας υπάρχουν διηγήσεις για παρόμοια κερασφόρα φίδια. Στην Λευκάδα, όμως, τ' όνομά του είναι ευρύτατα διαδεδομένο, σε τέτοιο σημείο ώστε οι παλαιότερες γυναίκες να λένε στα άτακτα παιδιά «κάτσε καλά, που να σε φάει το λυοκόρνι!». Τοποθεσίες που έχουν αναφερθεί συχνές εμφανίσεις του λυοκορνοπού είναι η ευρύτερη περιοχή της κερσονήσου της Αγίας

Κυριακής, μ' επίκεντρο τον Κορακιά, τα Πλατύστομα, η Εγκλουβή, οι Διαμαντέες και το Παλιχωρί Νεοχωρίου.

Αναζητώντας το λυοκόρνι, έστω και με διαφορετική ονομασία, στον επίσημο κατάλογο των φιδιών της Ελλάδας, δεν μπόρεσα να το εντοπίσω. Στα γενικά λεξικά που ανέτρεξα δεν αναφέρεται. Στο «Λεξικό του Λευκαδίτικου Γλωσσικού Ιδιώματος» του Πανταζή Κοντομίχη (Εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα 2001) αναφέρονται «τα λυοκόρνια» ως «αρπακτικά σαρκοφάγα πτηνά». Στο ιδιωματικό λεξικό

«Τα Λευκαδίτικα» (Ιωάννινα 1970) του Χριστόφορου Λάζαρη αναφέρεται ως «μαγικών ρόφημα θεραπευτικού προορισμού».

Η λέξη απαντάται και στο τραγούδι του Μίκη Θεοδωράκη «Άνοιξε λίγο το παράθυρο», από τον κύκλο «Ένας Όμηρος», σε στίχους Brendan Behan μεταφρασμένους από τον Βασίλη Ρώτα: Από τους μπάσταρδους τους ξένους/ κρύψε, καλή μου, το χάλι σου/ εμείς λιοντάρι και λυοκόρνι/ και ρόδο στο κεφάλι σου.

Στους Παξούς γίνεται και μια θεατρική παράσταση βασισμένη σε μια άλλη εκδοχή του θρύλου του λυοκορνοπού:

The liokorni is the innocent spirit which, wherever it passes, brings prosperity and happiness. It symbolizes wealth. Many say that it is an animal like a large white goat with one horn implanted in its forehead. Its whole body shines like the gold of the sun. The lucky one who meets it should not frighten it, nor should he speak to it. He should follow it calmly and silently until he sees I roll on the ground, get up and shake, and he should leave it just as quietly. Afterwards he should approach the place where the liokorni rolled and shook itself and he will pick up heaps of gold.

This myth comes from the Indian. It is known to the English as the Unicorn, the French as the Licorne and to Venetians as the Licorno. The myth was handed onto the island as a pretty fable that is still heard today from the old people. They say when they get a good oil yield: "The liokorni passed by" or "The liokorni passed by this house". And in fact, every second a year the liokorni passes through all houses, flies over the Paxos olive trees and then - the oil jars are overflowing, the courtyards are full of health, joy and happiness.

<http://paxosyouth.fgcmgr.com>

/category/myths-presentation/

Το λυοκόρνι είναι το αθώο πνεύμα που απ' όπου

και να περάσει φέρνει ευημερία και ευτυχία. Συμβολίζει τα πλούτη. Πολλοί λένε ότι είναι ένα ζώο σαν μια μεγάλη κατσικα με ένα κέρατο στο μέτωπό της. Όλο του το σώμα λάμπει σαν τον ήλιο. Ο τυχερός που θα το συναντήσει δεν θα πρέπει να το τρομάξει, ούτε να του μιλήσει. Θα πρέπει να το ακολουθήσει ήρεμα και σιωπηλά μέχρι να το δει να κυλιέται στο έδαφος, να σπκώνεται και να τινάζεται και θα πρέπει να το αφήσει να φύγει το ίδιο ήσυχα. Ύστερα θα πρέπει να πλοισάσει το σημείο που το λυοκόρνι κυλιόταν και τινάχτηκε και θα μαζέψει στοίβες χρυσού.

Αυτός ο μύθος προέρχεται από τους Ινδούς. Το λυοκόρνι είναι γνωστό στην Αγγλία σαν Unicorn (μόνοκερος) στην Γαλλία σαν Licorne και στην Ιταλία σαν Licornio. Ο μύθος διαδόθηκε στο νησί (των Παξών) σαν μια όμορφη ηθοπλαστική ιστορία που ακόμα και σήμερα την λένε οι γέροι. Όταν έχουν μια καλή σοδειά λαδιού, λένε ότι: «Το λυοκόρνι πέρασε από δω» ή «το λυοκόρνι πέρασε από αυτό το σπίτι». Και στην πραγματικότητα κάθε δευτερόλεπτο του χρόνου το λυοκόρνι περνάει από όλα τα σπίτια, περνάει πάνω από τα λιόδεντρα των Παξών και τότε τα πηθάρια ξεκινούν από λάδι και οι αυλές είναι γεμάτες υγεία, παρά και ευτυχία (Μετάφραση: Θ.Κ.).

Στην ιστοσελίδα www.slang.gr βρήκα το παρακάτω λήμμα:

Λυοκόρνι: Είναι μυθικό πλάσμα, με κεφαλή όρνεου,



με ράμφος κοφτερό-μυτερό και σώμα λύκου. Ο όρος χρησιμοποιείται ως επιθετικός προδιορισμός για άτομο ύπουλο και άπλοστο.

Από κάτω υπάρχει το εξής σχόλιο:

Η περιοχική του Ωρωπού (αρχαίας Γραιας) και οι παρατηρητικοί κάτοικοι της (Γραικοί, μετέπειτα Ωρωπιώτες), φαίνεται από τις ευρεθείσες μαρμαρινές πλάκες με εγχάρακτες επιγραφές σε Γραμμική Ωρωπιώτικη Γάμα (Λυκορν εξ Ωρωπού), ότι υπήρξαν οι πρώτοι που χρησιμοποίησαν τον όρο αυτό:

- Ρε συ Διογένη, αυτός ο δικολάβος, πολύ συμφεροντολόγος μου φάνηκε και άπλοστος, σκέτη ύαινα...

- Τι ύαινα ρε συ Κιούρτο, σκέτο λυοκόρνι είναι ο τύπος...

Αν όντως το λυοκόρνι είναι μυθικό πλάσμα με κεφαλή όρνεου και σώμα λύκου, που συναντάμε για πρώτη φορά στην αρχαία Ελλάδα, τότε η ετυμολογία του ονόματος είναι ξεκαθαρή: **Λυοκόρνι ή λυοκόρνι** <λύκος+όρνιο, εξού και η γραφή με ύψιλον και όχι με γιώτα.

Στην Λευκάδα λέγεται πως αν σκοτώσεις το φίδι με τ' όνομα «λυοκόρνι», πεθαίνεις σ' έναν χρόνο. Μια αρχαία παράδοση ήθελε όποιον έμπαινε στο τέμενος του Λυκαίου Διός στην Αρκαδία, να πεθαίνει επίσης σ' έναν χρόνο! Στο ιερό αυτό γίνονταν κι ανθρωποθυσίες, που ο Πausanias δεν φανερώνει το σκοπό τους αλλά αρκείται στην φράση: «κεπ' τούτου του βωμού τω Λυκαίω Διί θύουσιν εν απορρήτω» και «εκέτω δε ως εκεί και ως έσχεν εξ αρχής» (Λάμπρος Σ. Βρεττός, Λεξικό Τελετών, Εορτών και Αγώνων των Αρχαίων Ελλήνων, Κονιδάρης 2008). Δεν είναι

παράξενη αυτή η ομοιότητα ανάμεσα στον λυοκόρνο και στο λυοκόρνι; Ίσως ο θρύλος να έφτασε μέχρι τον τόπο μας από τους Κορινθίους, που αποίκισαν την Λευκάδα το τελευταίο τέταρτο του έβδομου αιώνα π.Χ. Τώρα, πώς το όρνιο με το σώμα λύκου μεταμορφώθηκε στον τοπικό θρύλο σε κερασφόρο φίδι, παραμένει ένα μυστήριο...

Κάποιο ζεστό μεσημέρι του καλοκαιριού, σε μια περιήγησή σου στο Βουνό, καθώς θα δροσερεύεις κάτω απ' τον παχύ ιστίο των πλατάνων, ενώ οι ορχήστρες των τζιτζικιών θα συναγωνίζονται στο κρεατένο της θερινιάς συμφωνίας τους, ή ξαπλωμένος καθώς θα βρίσκεσαι σε μια έρημη αμμουδιά ντάλα μεσημέρι, την ώρα που οι παλαιοί λέγαν πως «λιώνει ο διάολος το κερί του», αν ακούσεις έναν παράξενο θόρυβο, σαν να καταρακιάει μια κοτρώνα ανάμεσα στα πουρνάρια, ίσως να είναι το λυοκόρνι: σαν κατσικα ολόλευκο με κέρατο στο μέτωπο, σαν όρνιο με σώμα λύκου ή σαν φίδι με τραγίσιο κεφάλι! Ίσως το δεις εκεί μπροστά σου ολοζώντανο! Τρομακτικό αν το φοβηθείς ή σαν αγαθό πνεύμα της γης αν το συμπαθήσεις. Ίσως όμως, ν' αποκοιμήθηκες γλυκά, βυθισμένος στην μαγανεία του καλοκαιριού και το ονειρεύτηκες. Ίσως, πάλι, να μην κυνηγάμε εμείς τα όνειρα, αλλά να μας κυνηγούν εκείνα! Ποιος ξέρει, όμως, για πόσα χειρομαστά όνειρα είμαστε άπιστοι άνθρωποι;

ΤΟ ΛΥΟΚΟΡΝΙ ΤΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

5/20/11

Σοφία Κολοτούρου

Ταξίδια στη Λογοτεχνία

Κάθε βιβλίο, κάθε ποίημα, κάθε στίχος, κάθε έμπνευσμένη σκέψη πού διαβάζουμε κρύβει μέσα της —πέρα από τις προθέσεις και τις σκέψεις του δημιουργού— και ένα ταξίδι μεταμόρφωσης και για τον άναγνώστη. Τό καλό βιβλίο, αλλά (ύπό προϋποθέσεις) και τό μέτριο βιβλίο ή ποίημα πού διαβάσαμε μπορεί νά μάς μεταμορφώσει. Σέ αυτή τή στήλη σκοπεύω νά μοιραστῶ μαζί σας όρισμένα από τά ταξίδια πού έχω κάνει μέ κάποια ποιήματα ή βιβλία ή και μεμονωμένους στίχους ή σκέψεις τῶν συγγραφέων και ποιητῶν, και άκολουθῶς νά σάς παραδώσω τή σκυτάλη για νά ταξιδέψετε ένδεχομένως κι εσείς.

Ό μικρός μέ τά γυαλάκια ζεϊ άκόμη

Υπάρχει ένα ποίημα πού έχω διαβάσει άπειρες φορές και διαβάζοντάς το κλαίω — κάθε φορά. Τό άνακάλυψα ξεχασμένο στό στοκ του Ίανου σέ μιá έκδρομή μου στη Θεσσαλονίκη. Διότι ό Ίανός στη συμπρωτεύουσα έχει και ειδικό μαγαζί μέ στοκ βιβλίων (ή τουλάχιστον είχε πρόπερσι). Γιατί βέβαια, τό βιβλίο πρέπει νά σκοτωθεί, σωστότερα νά “στοκοποιηθεί”, όταν ...γεράσει και δέν είναι πιά τής μόδας. Κάτι άνάλογο μέ τό παζάρι βιβλίων πού γίνεται στην Άθήνα κάθε χρόνο, στην πλατεία Κλαυθμώνος.

Έπειτα, ό ποιητής πού τό έγραψε και λέγεται Σολδάτος Δημήτρης, από τή Λευκάδα, τό είχε μάλλον ψυχανεμιστεί ότι ή συλλογή του σύντομα θα χαρακτηριζόταν ...ντεμοντέ, γι' αυτό και πρόλαβε πρώτος νά τήν όνομάσει *Καφέ Ρετρό*. Συλλογή μέ γνήσια λυρική ποίηση, ποι-



ήματα απλά —άλλα όπωςδήποτε όχι απλοϊκά—, παραδοσιακής φόρμας, με στρωτό ρυθμό και ρίμα, που τó καθένα συνοδεύεται (και συχνά περιγράφει) από μιá ασπρόμαυρη φωτογραφία. Μιá γνήσια και χαμηλότονη λυρική συλλογή, που τυπώθηκε από τις εκδόσεις Ήλίας Κοντογεώργη τó 2004.

Τή διάβασα με συγκίνηση και ένδιαφέρον, ώστόσο ξεχώρισα άμέσως τó ποίημα “Φωτογραφία”, που θά παραθέσω στη συνέχεια. Δίπλα στο ποίημα παρατίθεται ή φωτογραφία που άναδημοσιεύουμε (με τήν άδεια του ποιητή) και έδω. Προφανέστατα πρόκειται για μιá οικογενειακή φωτογραφία, στο κέντρο τής όποιás βλέπουμε ένα ζεύγος νεονύμφων —ό γαμπρός με τά καλά του, ή νύφη με τó νυφικό— και γύρω ή οικογένεια. Τó ποίημα ξεκινά:

*Νιοχώρι, μιás θολής χρονολογίας·
Οί νιόνυμφοι, μαζί κι οί καλεσμένοι,
ποζάρουν γελαστοί κι εύτυχισμένοι
μπροστά άπ’ τó ναό τής Παναγίας.*

Στη συνέχεια ό ποιητής συνομιλεί με τή νύφη, που είναι πιá γριά (δέν διευκρινίζεται ή άκριβής συγγενική τους σχέση) και σχολιάζει τή φωτογραφία, ενώ του έξηγει ποιά είναι τά πρόσωπα:

— Ὁ Γιώργος εἶναι αὐτὸς μὲ τὴ γραβάτα
καὶ πλάι του ἐγώ! Ἄχ, ἡ ζαγάρω
τί ὄμορφη πού ἤμουν! Νά, ἡ Μάρω!
Καὶ δίπλα της ἡ θειά σου ἢ Σταμάτα.

Τὸ βλέμμα ὅμως τοῦ ποιητῆ ἐστιάζει στὸ παιδάκι πού βρίσκεται
στὸ ἄκρο δεξιὰ τῆς φωτογραφίας, στὸ “μικρὸ μὲ τὰ γυαλάκια”.

— Ποιὸς εἶναι, τὴ ρωτάω ἀπορημένος,
ἐκεῖνος ὁ μικρὸς μὲ τὰ γυαλάκια
καὶ τὰ κοντὰ λευκὰ παντελονάκια;
— Κακότυχος, μοῦ λέει ὁ καημένος!
Παιδάκι, εἶχε κάποτε ἀρρωστήσει...
Χειμῶνας, κρύο, χιόνια στὴν Ἐλάτη
Κι ἔλιωσε ἀπὸ τὴ θέρμη στὸ κρεβάτι.
Τ’ ὄνομά του, τὸ ἔχω λησμονήσει...

Σ’ αὐτὸ τὸ σημεῖο, ἡ συγκίνηση ξεχειλίζει, ἀλλὰ δὲν κορυφώνεται.
Ἀντίθετα, ὁ ποιητῆς συνεχίζει νὰ συνομιλεῖ μὲ τὴ γριὰ γιὰ ἄλλα θέμα-
τα, ἀλλὰ στὴ σκέψη του στριφογυρίζει τὸ θέμα τοῦ “μικροῦ μὲ τὰ γυα-
λάκια”, μέχρι πού ξεσπάει:

— Μικρέ μου φίλε, σ’ ἓνα ποίημά μου,
μπές κι ὅσο αὐτὸ θὰ ζεῖ, μαζί του ζῆσε!
Ὀλόκληρη ἡ ζωὴ μου γράψε-σκίσε!
Δὲν ἔχω ἄλλη καρδιά ἀπὸ τὰ χαρτιά μου,
δὲν ἔχω ἄλλη ψυχὴ ἀπὸ τὸ στίχο!
(Δίπλα, ἡ γριούλα μόνη της μιλοῦσε...
Δὲν ἄκουγα... Κι ἐκείνη δὲν κοιτοῦσε
πού ἡ εἰκόνα δάκρυσε στὸν τοῖχο!).

Καὶ νά, ἡ κορύφωση τοῦ δράματος... Ὅλοι ἐμεῖς πού πονᾶμε γιὰ
τὴν ποίηση, νιώθουμε πολὺ ἔντονα τό: “Δὲν ἔχω ἄλλη καρδιά ἀπὸ τὰ
χαρτιά μου, δὲν ἔχω ἄλλη ψυχὴ ἀπὸ τὸ στίχο” πού αὐτομάτως μᾶς
θυμίζει τὸ Καρυωτακικὸ ἐκεῖνο: “δικά μου οἱ στίχοι, ἀπὸ τὸ αἷμα
μου παιδιὰ”. Πράγματι καὶ γιὰ μᾶς πόσες φορές δὲν εἶναι ὀλόκληρη
ἡ ζωὴ μας γράψε-σκίσε; Καὶ πόσες φορές δὲν ἔχουμε νιώσει κι ἐμεῖς
τὸ αἶσθημα πού διακατέχει τὸν ποιητῆ ὅταν σπαράζει: “Σὲ ἓνα ποίη-
μά μου μπές κι ὅσο αὐτὸ θὰ ζεῖ μαζί του ζῆσε”;

Βλέπουμε τότε την εικόνα του παιδιού, που έχει γίνει αντικείμενο ποιητικής λατρείας, να ανταποκρίνεται και δακρύζει — άρα ξαναζει. Σαφής εδώ ο παραλληλισμός με τις θρησκευτικές εικόνες στις εκκλησίες, σαφής και η “άγιοποίηση” του άθώου παιδιού που πέθανε πολύ μικρό — άρα και προτού αμαρτήσει. Όλα αυτά όμως, και η θλίψη του ποιητή και η άγιοποίηση του παιδιού δίνονται έμμεσα, μέσα από έναν υπαινιγμό, χωρίς ούτε μιὰ στιγμή να φαντάζουν κραυγαλέα και θεατρικά.

Φίλε αναγνώστη, ο μικρός με τὰ γυαλάκια ζει ακόμη, μέσα από τὸ Σολδάτο που έγραψε τὸ ποίημα, μέσα από μένα και τώρα και από σένα. Είναι ή σειρά σου να ταξιδέψεις διαβάζοντας τὸ ποίημα αυτό, κι αν σου αρέσει όπως άρεσε και σέ μένα θά κάνεις τὴν εικόνα να δακρύζει κάθε φορά που θά τὸ ἀπαγγέλλεις.

ΦΕΛΟΜΑΧΙΑ

Ανεξίτηλα, της οπτικής απεικόνισης
 οι νευρικοί δίκτυοι καταγράφουν
 το γρήγορο γεγονός ή εικόνα
 πληροφορίας και να το μεταφράζουν.

Λειτουργία των οφθαλμών - ο οπτικός κόγχος
 μετατρέπει το φως σε ηλεκτρικά σήματα
 που μεταφέρονται στον εγκέφαλο
 μέσω των οπτικών νεύρων.

110 Πρωτόκολλο της οπτικής οδού
 και της οπτικής κρούσης. Το φως
 που εισέρχεται στο μάτι
 και χτυπάει τον αμφιβλαστώντα
 και μετατρέπεται σε ηλεκτρικά σήματα.

Η οπτική οδός μεταφέρει τα σήματα
 προς τον εγκέφαλο. Η οπτική κρούση
 είναι η διαδικασία που μετατρέπει
 το φως σε ηλεκτρικά σήματα.

"Λειτουργία του οφθαλμού - ο οπτικός κόγχος..."

Μετά από την καταγραφή της οπτικής
 πληροφορίας, ο εγκέφαλος
 την επεξεργάζεται και την
 μεταφράζει σε εικόνα.
 Η οπτική οδός μεταφέρει
 τα σήματα προς τον εγκέφαλο.

ΔΗΜΗΤΡΗ Ε. ΣΟΛΔΑΤΟΥ

ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ



ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΗΛΙΑ ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ

Η κακέκτυπη έκδοση του Καφέ Ρετρό, από επαρχιακό τυπογραφείο, που πετάχτηκε ολόκληρη. Τα χρώματα έπρεπε να είναι καφέ και κόκκινο κι όχι κίτρινο και ροζ. Το μέσα χαρτί ήταν λευκό αντί σαμουά, το εξώφυλλο ξέβαφε και είχαν τυπώσει ποίημα στην μέσα πλευρά του οπισθόφυλλου - λες κι ήταν τουριστικός οδηγός!

Λευκάδα 27-8-2003

Αγαπητέ κ. Σολδάτε

Χάρηκα ιδιαίτερα που η δημοσίευση δύο ποιημάτων σου στη σελίδα «Λευκαδίτικη ποίηση» της ΛΕΥΚΑΣ βρήκε ανταπόκριση και που είσαι αποδέκτης της πρώτης μου ποιητικής συλλογής ΑΒΑΛΕΣ όταν ήμουν νέος σαν εσένα.

Χωρίς να θέλω να σε κολακεύσω, σε έχω ξεχωρίσει από τα γραπτά σου στα ΝΕΑ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ και ορισμένα ποιήματά σου δείχνουν πρωτοτυπία και σημαντική ποιητική φλέβα, άλλο αν η ποίηση και γενικότερα το βιβλίο (ΛΕΥΚΑΣ πρώτη σελίδα δεξιά) δεν έχουν πέραση στους χαλεπούς καιρούς που ζούμε.

Δεν σου γράφω περισσότερα αλλά έχω πάρα πολλά να σου πω (για το Νιοχωρίτικο πηγάδι, τον Βατιά, τους Ασώματους τοποθεσίες που έχω επισκεφθεί στα νιάτα μου πολλές φορές, ενώ οι Λευκαδίτες της πόλης τις αγνοούν) και η γυναίκα μου κόρη της Μαρίας της Αστακιώτισας κι εγώ διακαώς επιθυμούμε να σε γνωρίσουμε (ξέρει τους γονείς σου).

Πέρασε λοιπόν ένα πρωί από τα γραφεία της εφημερίδας (Ακαρνανίας 2 πίσω από την πλατεία) αφού προηγουμένως με πάρεις στο 22370 γιατί δεν είμαι στατικός, πηγαينوέρχομαι.

Με τους χαιρετισμούς μου

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΑΜΑΛΟΥΚΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ 2, ΛΕΥΚΑΣ • ΤΗΛ.: 22370
Α.Φ.Μ.: 008232750 • ΔΟΥ: ΛΕΥΚΑΔΑΣ

Αθήνα 19 - 3 - 2005

Αγαπητέ κύριε Σολδάτο,

Σου στέλνω άλλα πέντε τραγούδια και ελπίζω όταν μπορέσω (θέμα υγείας) μαζί με τα άλλα που σου έχω στείλει, να τα μαγνητοφωνήσω και θα σου στείλω την κασέτα.

Βέβαια η μαγνητοφώνηση θα είναι τόσο καλή όσο επιτρέπει το κασσετόφωνο. Ελπίζω όμως αργότερα να τα γράψω σε C.D.

Έτσι φωτοτυπίες των τραγουδιών, σημειώνω πως πρέπει να ακουστούν.

Φιλικά



Νίνος Δατζ

Υ.Γ

Η εγγραφή των τραγουδιών σε C.D (αν γίνει) θα προυπάρξει η έγκρισή όλων και δεν θα γίνει για κερδοσκοπικό σκοπό.

Μου άρεσε πολύ η Έρκυνα και αν βρώ χρόνο θα την γράψω για χορωδία και αφού οι αρμόδιοι μου υποσχεθούν πως θα την τραγουδήσουν, τότε θα την στείλω στην Λιβαδειά.

Έχω μιά απορία όμως, μήπως έμεινες στη Λιβαδειά ή απλά αυτό οφείλεται σε απλή περιήγηση;

Σε πρώτη ευκαιρία αν δεν σου κάνει κόπο, γράψε μου το τηλέφωνό σου.

ΜΟΥΣΙΚΗ
ΝΙΚΟΥ ΘΑΝΟΥ
ΜΠΕΙΝΑ *allegro*

ΕΡΚΥΝΑ

ΣΖΙΧΟΙ
Δημ. Εξοδάτω 1

Handwritten musical score for the first system of 'ΕΡΚΥΝΑ'. It consists of two staves: a piano staff (treble clef) and a bass staff (bass clef). The piano staff begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. The music is written in a rhythmic style with eighth and sixteenth notes. The bass staff begins with a bass clef and a key signature of one flat. The piece starts with a whole note rest in the bass staff, followed by a series of notes in the piano staff.

Handwritten musical score for the second system of 'ΕΡΚΥΝΑ'. It consists of two staves: a piano staff (treble clef) and a bass staff (bass clef). The piano staff continues with eighth and sixteenth notes. The bass staff continues with notes and rests, including a whole note rest at the beginning of the system.

rit. rallento

Handwritten musical score for the third system of 'ΕΡΚΥΝΑ'. It consists of two staves: a piano staff (treble clef) and a bass staff (bass clef). The piano staff has a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The music is written in a slower, more melodic style with longer note values. The bass staff has a bass clef and a key signature of one flat. The piece ends with a whole note chord in the piano staff and a whole note rest in the bass staff.

ΝΙΚΟΣ Γ. ΘΑΝΟΣ
"ΜΟΡΙΝΑΣ"
ΜΕΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ 27
ΒΟΥΛΑ - ΤΚ 166 73
ΤΗΛ. 010 89 92 756

1^o adante

Handwritten musical score for the first line of the vocal melody. It consists of a single staff with a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The melody is written in a simple, rhythmic style with quarter and eighth notes.

Στη Λι βα δειά σου πο τα μου το ρέ μα

Handwritten musical score for the second line of the vocal melody. It consists of a single staff with a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The melody continues with quarter and eighth notes.

κα τω απ' τα βα θυ σκω τα πλα ται νια

Handwritten musical score for the third line of the vocal melody. It consists of a single staff with a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The melody continues with quarter and eighth notes.

της Έρ κυ νας της νύμ φης μαρ μα ρέ νια

Handwritten musical score for the fourth line of the vocal melody. It consists of a single staff with a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The melody continues with quarter and eighth notes.

η προ το μη τι έκφ ρα ση ου ρά νια

Handwritten musical score for the fifth line of the vocal melody. It consists of a single staff with a treble clef, a key signature of one flat, and a 3/4 time signature. The melody continues with quarter and eighth notes.

ουι ται ζει τωι δια θα τας ηα' σοι βσάηια

ΕΡΚΥΜΑ

2

γε μά το στο χα σμό και πε ρη φά νια Αχ ά γα

μα φυ χρό με δί χως αί μα ποιός έδω σε σην

ό ψη σου ζων τά νια Αφ ρί ζει το νε

ρό στα ω ραία σου στή θια σαν σπέ ρμα κι η βου

ή σαν βό γκος μοιά ζει Έρ κυ να σε ρω

τεύ τη κα στ'α λή θια τον κρύ ο πο τα

μό που σ'α γκα λιά ζει φθο νώ πιά δεν αν

τέ χω φλέ γον σώ μα μπες στο πο τά μι

ρού φα της το στό μα

ΝΙΚΟΣ Γ. ΘΑΝΟΣ
 "ΜΟΡΙΝΑΣ"
 ΜΕΓ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ 27
 ΒΟΥΛΑ - ΤΚ 166 73
 ΤΗΛ 010 89 92 156



Μουσική
Νίκου Θάνου
Μορίνα

ΤΟ ΕΡΩΤΟ ΠΗΓΑΔΟ

Στίχοι
Δημ. Ε. Σολδαίου



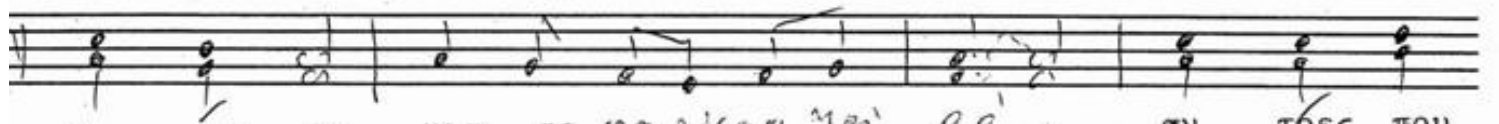
Το Νι χω ρι τι κο η γα δι που



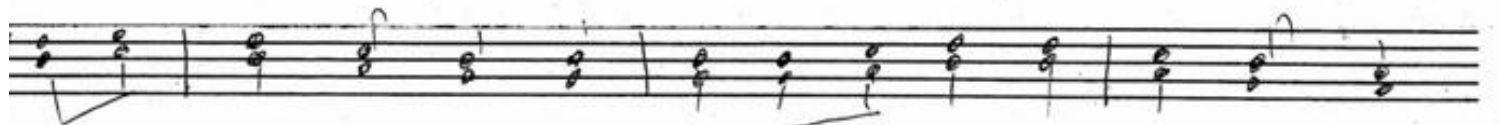
στε κει μεσ την αν τη λια μια ε στο ρι αε χει πα λια



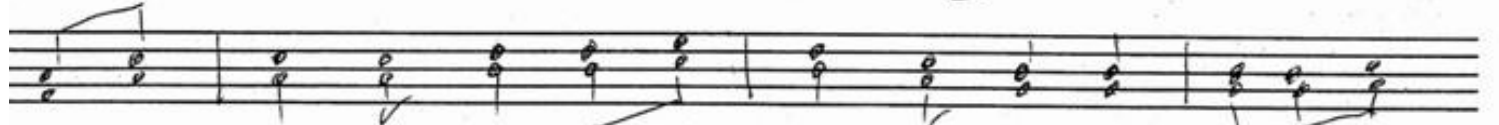
ε δω πο τε ζαν πρω ε και βρα δυ τα ζων τα να κρυ



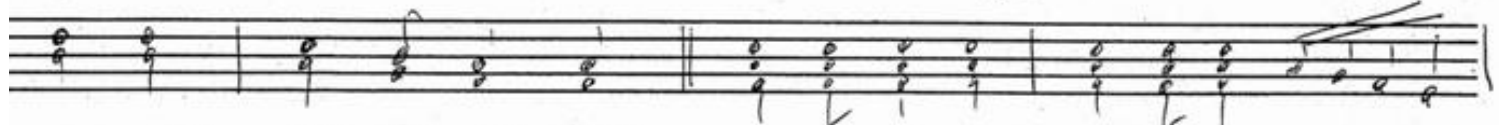
ο νε ρο μια φο φα κια να και εδ αν τρες που



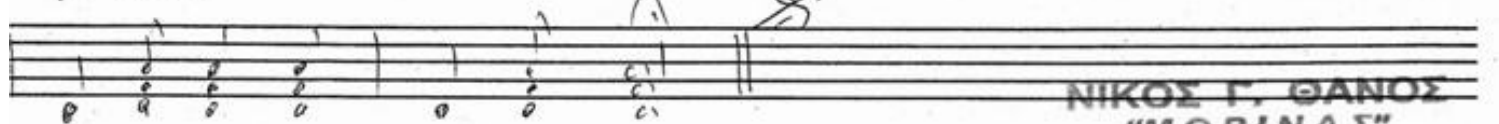
φυ γαν α πο χρο νια ερ χον ταν κι ο μορ φες κο πε



λες με στη θια ασ πρα γαν τα χιο νια για να τς



He sou tis ba re des



ΝΙΚΟΣ Γ. ΘΑΝΟΣ
"ΜΟΡΙΝΑΣ"
ΜΕΓ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ 27
ΒΟΥΛΑ - ΤΚ 166 73
ΤΗΛ 010 89 92 156

Σάββατο 25 Ιουλίου 2009

Μονή Φανερωμένης, Ώρα 20.30

Συναυλία Φιλαρμονικής Εταιρείας Λευκάδας

Τετάρτη 29 Ιουλίου 2009

Κηποθέατρο Άγγελος Σικελιανός, Ώρα 21.30

Μουσική και Ποίηση

Καφέ Ρετρό

«Όταν οι λέξεις χορεύουν με τις νότες»

Μια προσέγγιση του βραβευμένου από την Ακαδημία Αθηνών βιβλίου του Δημητρίου Ε. Σολδάτου
Παρουσίαση: Αργυρώ Βερυκίου - Μπαλά

Απαγγελίες: Δημήτρης Ζακυνθινός
Πιάνο: Φώτης Μιχαλάκης
Όμπος: Ισιδώρα Κοψιδά

Πέμπτη 30 Ιουλίου 2009

Ανοιχτό Θέατρο, Ώρα 21.30

Θεατρική Βραδιά

«Συμπέθεροι από τα Τίρανα»

των Θανάση Παπαθανασίου και Μιχάλη Ρέππα

Τι κάνετε όταν η κόρη σας σάς λέει ότι ο εκλεκτός της καρδιάς της είναι Αλβανός; Είμαστε ρατσιστές; Είμαστε άπληστοι; Ή είμαστε απλώς ανόητοι;

Σκηνοθεσία: Θανάσης Παπαθανασίου και Μιχάλης Ρέππας

Σκηνικά: Αντώνης Δαγκλίδης

Κοστούμια: Εβελύν Σιούπη

Φωτισμοί: Λευτέρης Παυλόπουλος

Πρωταγωνιστούν: Χρήστος Χατζηπαναγιώτης, Βίκυ Σταυροπούλου, Τζόυς Ευείδη, Δημήτρης Μαυρόπουλος, Δήμητρα Στογιάννη, Δημήτρης Τσέλιος, Νατάσσα Κοτσοβού, Κώστας Καζάκας, Χρήστος Τριπόδης

Παραγωγή: Ελληνική Θεαμάτων

Δευτέρα 10 Αυγούστου 2009

Ανοιχτό Θέατρο, Ώρα 21.30

Παιδικό Θέατρο

«Ο ΜΑΓΟΣ ΤΟΥ ΟΖ»

του συγγραφέα Φ.Λ.ΜΠΑΟΥΜ σε θεατρική διασκευή Μάνου Βενιέρη

ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ

Όταν οι λέξεις χορεύουν με τις νότες

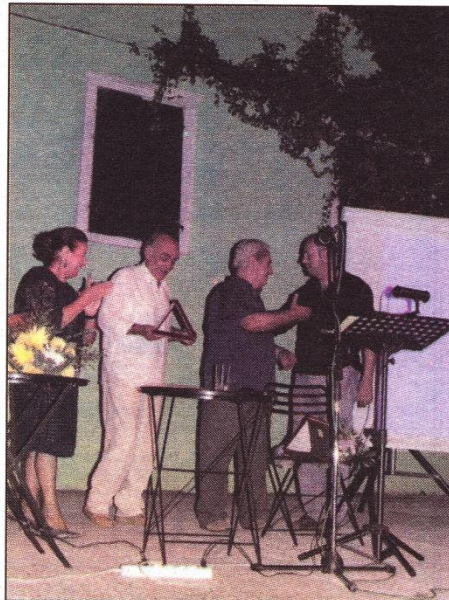
ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ «ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΙΚΕΛΙΑΝΟΣ». 29 ΙΟΥΛΙΟΥ 2009, 21:30



Δύο νέα παιδιά: η Ισιδώρα Κοψιδά (όμποε) και ο Φώτης Μιχαλάκης (πίانو), μια εξαιρετική φιλόλογος: η κυρία Ηρώ Βερυκίου - Μπαλτά, κι ο σημαντικός Λευκάδιος ηθοποιός του Εθνικού Θεάτρου Δημήτρης Ζακυνθινός, είχαν την ιδέα να κάνουν μια μουσικο-φιλολογική προσέγγιση του βιβλίου του Δημήτρη Ε. Σολδάτου «Καφέ Ρετρό». Το αποτέλεσμα δικαίωσε τις προσδοκίες τους, αφού εκείνο το βράδυ σχεδόν γέμισε το Κηποθέατρο από απλούς ανθρώπους επί το πλείστον που προσήλθαν για να τιμήσουν τον Δημήτρη Σολδάτο, αλλά και τους πραγματικά υπέροχους συντελεστές. Θα πρέπει να σημειώσουμε εδώ πως παρόλο που η εκδήλωση συμπεριλήφθηκε τελικά στο έντυπο πρόγραμμα του Πνευματικού Κέντρου Λευκάδας, ήταν μια ιδιωτική πρωτοβουλία των συντελεστών, οι οποίοι εργάστηκαν αφιλοκερδώς.

Εξάλλου δεν είναι η μόνη περίπτωση αυτή που τιμής ένεκεν... καπαρώνει ο δήμος εκδηλώσεις ώστε να δικαιολογεί τις Γιορτές ως Λόγου και Τέχνης, ενώ οι περισσότερες είναι άνευ λόγου και... συνεχνίας!

Στο τέλος της βραδιάς ο ακάματος Βασίλης Θερμός προσπαθώντας να περισώσει την... τιμή του Πνευματικού Κέντρου απένειμε



τιμητικές πλακέτες στον ηθοποιό Δημήτρη Ζακυνθινό (ελπίζουμε να μην... καθάρισε μ' αυτήν ο δήμος την τιμή που οφείλει στον σπουδαίο αυτό ηθοποιό) και στον Δημήτρη Σολδάτο (που σίγουρα θα προτιμούσε μια τιμητική δημόσια απάντηση εκ μέρους του δημάρχου για την οριστική μετονομασία του «Μουσείου Επιφανών Λευκαδίων» σε «Άγγελου Σικελιανού»).



ΓΙΟΡΤΕΣ
ΛΟΓΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΧ-
ΜΗΣ ΣΤΗ
ΛΕΥΚΑΔΑ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΑΔΙΩΝ

ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ

Στον Ποιητή

Δημήτριο Ε. Σολδάτο

Λευκάδα, Ιούλιος 2009

ΜΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΩΝ «ΝΕΩΝ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ»

«ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ» CD

Το βιβλίο του Δημήτρη Ε. Σολδάτου «Καφέ Ρετρό» κυκλοφόρησε το 2004 από τις Εκδόσεις Ηλία Κοντογεώργη. Το 2007 τιμήθηκε με το βραβείο «Λάμπρου Πορφύρα» απ' την Ακαδημία Αθηνών. Λίγα χρόνια αργότερα, ο Λευκάδιος συνθέτης Διονύσιος Γράσας μελοποίησε δώδεκα ποιήματα απ' το βιβλίο και τα μοιράζεται με τους αναγνώστες της εφημερίδας στο ένθετο cd που κρατάτε σήμερα στα χέρια σας είναι μια χορηγία του Κέντρου Εκπαίδευσης Morfosi και διανέμεται δωρεάν με τα «Νέα της Λευκάδας».

Ο Διονύσιος Γράσας είναι σύγχρονος κιθαρίστας και μαέστρος χορωδίας. Γεννήθηκε στην Λευκάδα και παράλληλα με το σχολείο γράφτηκε στην Μαντολινάτα του Μουσικοφιλολογικού Ομίλου «Ορφεύς» Λευκάδας. Ξεκίνησε παίζοντας μαντολίνο. Αργότερα μεταπήδησε στην κιθάρα και μετέικε (ενήλικας πλέον) και στην Πλάκα επί διετία. Στο διάστημα 1972 - 1982 σπούδασε ανώτερα θεωρητικά στο Ορφείο Αθηνών (με τους Γ. Παπαϊωάννου, Νάσο Χριστόπουλο, Κ. Νόνη) και κλασική κιθάρα στο Ελληνικό Ωδείο με τον Δ. Φάμα (1972 - 77) τον Β. Μπουντούνη (1977 - 79) και τον Γ. Πυλαρινό (1979 - 81). Μετέικε ως κιθαρίστας στο Συγκρότημα του Χ. Λεοντή. Επίσης συνεργάστηκε σε δίσκους και συναυλίες (με Θεοδωράκη, Μαρκόπουλο, Λεοντή, Μικρούτσικο, Λοΐζο, Ανδριόπουλο, κ.ά.), ενώ ασχολήθηκε και με την μοντέρνα ορχ. και την τζαζ με τον Γανωσέλη. Απ' το Καλοκαίρι του 1982 διευθύνει την Χορωδία του Ομίλου «Ορφεύς» Λευκάδας και την Χορωδία του Πολιτιστικού Συλλόγου «Μακρυγιάννης» της Άρτας, ενώ έχει συνεργαστεί και με την Χορωδία του Λυκείου Ελληνίδων Ιωαννίνων.



Το 1987 κυκλοφόρησε από την Χορωδία Λευκάδας υπό την



διεύθυνσή του ο δίσκος «Αγοραυρίτικα» (ανεξ. παραγωγή 91047) σε

στίχους Λευκαδίων ποιητών. Επίσης μελοποίησε αποσπάσματα από τον «Φωτεινό» του Α. Βαλαωρίτη, το έργο ηχογραφήθηκε «ζωντανά» το 2010 στα Λαζαράτα Λευκάδας και κυκλοφόρησε σε cd με την συμμετοχή της χορωδίας της Δ.Ε.Η. και με αφηγητή τον ηθοποιό Δημήτρη Βερούκιο, παραγωγή και δωρεάν διάθεση της Τ.Ε.Δ.Κ.

Εκτός αυτών, έχει γράψει χορωδιακά τραγούδια και μουσική σε ντοκιμαντέρ για την Ε.Ρ.Τ. Ο ίδιος λέει: «Δεν γράφω μουσική κατά παραγγελία, αλλά επενδύω με νέτες στίχους και ποιήματα που μιλούν στην ψυχή μου. Κάποτε ήμαστε μια μεγάλη παρέα που «αλωνίζαμε» το Παζάρι τραγουδώντας ή περιάζοντας ο ένας τον άλλον

κι όταν έβρεχε πηγαίναμε λόντζα-λόντζα συζητώντας επί παντός επιστητού. Ο καθένας διηγούνταν ιστορίες με τρόπο παραστατικό και οι υπόλοιποι ακουρμούνταν. Κάτι σαν περιοδεύω θίασος, σαν ένα διερχόμενο μπουλούκι καλλιτεχνών ή καλύτερα ένα τσούρμιο με καλλιτεχνικές ανησυχίες. Ήταν ο Πανάγος, ο Φρούφαλος κι άλλοι πολλοί, οι περισσότεροι δεν ζούνε πα... Όμως, γι' αυτούς γράφω! Ο,τι έχω δημιουργήσει μέχρι σήμερα, είναι αφιερωμένο σ' εκείνη την παρέα της παλιάς

Λευκάδας. Σ' αυτούς θα ήθελα ν' αρέσει...»

Η Αναστασία Ζακυνθινού γεννήθηκε το 1981. Κατάγεται από την Καρύ Λευκάδας. Σπούδασε μουσική λαμβάνοντας Πτυχίο Φούγκας (2007) από το Ελληνικό Ωδείο Αθηνών.

Παρακολούθησε Σεμινάρια Διδασκαλίας Μουσικοκινητικής - Σύστημα Orf (2007) ενώ στον πρώτο Πανελλήνιο Διαγωνισμό Παραδοσιακού Τραγουδιού που διεξήχθη στο Δρυμώνα Λευκάδας

έλαβε το πρώτο βραβείο απ' τον πρόεδρο της επιτροπής Χρόνη Ανδονίδη (2007).

Εμφανίστηκε σε ντοκιμαντέρ του BBC για την ζωή του Οδυσσέα τραγουδώντας το τραγούδι των Σειρήνων.

Συμμετείχε σε διάφορα μουσικά σχήματα και φέτος (2011) συνεργάζεται με τον Μανώλη Λιδάκη.

Φοιτεί στο Τ.Ε.Ι. Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής στην Άρτα.

γνίσα λαϊκή φωνή, με ιδιαίτερη αισθαντικότητα και πολλές δυνατότητες.

Έχει συμμετάσχει σε πολλές εκδηλώσεις του Σχολείου, όπως την παρουσίαση του έργου «Αθανασία» (Μ. Χατζιδάκι - Ν. Γκάτσου) το 2007.

Όλοι οι συντελεστές του cd είναι Λευκάδιοι.

Σε στενά χρονικά περιθώρια, με τα εντελώς απαραίτητα τεχνικά μέσα, με πολλές δυσκολίες, αλλά και με την ηθική και υλική συμπαράσταση των χορηγών, ολοκληρώθηκε αυτό το έργο και χαρίζεται στους Λευκάδιους απανταχού της γης, με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης.

morfosi
κέντρο εκπαίδευσης





US

ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ

Τρα
Αναστ
Β

ΚΑΦΕ ΡΕΤΡΟ

1. ΛΑΧ-ΕΙΑ ▶ Β. Σταματέλος - Α. Ζακυνθινού 2:20
2. Ο ΤΣΙΓΚΟΥΝΗΣ ▶ Β. Σταματέλος 3:53
3. Ο ΤΣΙΓΚΡΙΑΡΗΣ ▶ Α. Ζακυνθινού 3:30
4. ΟΥΡΑΝΙΑ ▶ Β. Σταματέλος - Δ. Γράφας 4:30
5. ΕΥΡΥΔΙΚΗ ▶ Α. Ζακυνθινού 3:46
6. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ▶ Β. Σταματέλος 4:30
7. ΑΡΜΕΝΙΩΝ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ 11 ▶ Β. Σταματέλος 2:59
8. ΕΛΕΝΗ ▶ Α. Ζακυνθινού 3:16
9. Ο ΑΡΣΕΝΗΣ ▶ Β. Σταματέλος 4:32
10. ΕΑΡΙΝΟ ▶ Β. Σταματέλος - Α. Ζακυνθινού
11. Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΓΙΑΝΝΗΣ ▶ Β. Σταματέλος
12. ΚΥΚΛΟΣ (ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ) ▶ Β. Σταματέλος

Απ' το βιβλίο του Δημήτρη
(Βραβείο «Λάμπρος»
Μουσική - εν
Τραγούδι - εν
Δι



Το καφενείο των αναμνήσεων

Κυρίαρχο θέμα στο Καφέ Ρετρό είναι ο χρόνος. Και η φθορά που ο χρόνος επιφέρει. Κυρίαρχο θέμα είναι ο θάνατος μιας εποχής κι ό,τι αυτή εμπεριλαμβάνει. Η βεβαιότητα πως κι η δική μας εποχή θα παρέλθει. Κι η αγωνία για το τι θα διασωθεί, για το τι αξίζει να διασωθεί και κατ' επέκταση τι αξίζει να ζήσουμε. Το Καφέ Ρετρό είναι το καφενείο των αναμνήσεων. Ένα ανύπαρκτο καφενείο που ζει στις μνήμες και στις παλαιές ασπρόμαυρες φωτογραφίες.

Είναι ένα σάλπισμα ψυχών. *Τώρα πια ούτε ίχνος από τις πνιάτες, τις πέτρινες κανάλες, την φτερωτή, το αδράχτι που γύριζε την ρόδα βόλτα... Τίποτε! Η χοάνη του χρόνου αμείλικτη κατάπιε έναν ολόκληρο κόσμο: χωριάτες, μουλάρια, σακιά, φορτώματα, το βουητό των νερόμυλων, πειράγματα, μαλώματα, προξενιά, αγάπες, έρωτες κρυφούς, μύθους, θρύλους, παραδόσεις...*

Αυτός ο ασπρόμαυρος κόσμος έχει πολλά να διδάξει την έγχρωμη εποχή μας.

Το Καφέ Ρετρό αναφέρεται στο παρελθόν. Ό,τι αναφέρεται στο παρελθόν, συνήθως προκαλεί νοσταλγία. Η νοσταλγία μπορεί να προκαλέσει λύπη, αν αναλογιστεί κανείς την απώλεια. Η απώλεια δύναται να επισύρει πόνο και θλίψη. Ο Νίκος Καζαντζάκης έγραψε πως *η καρδιά του ανθρώπου είναι ένα κλειστό πηγάδι γεμάτο αίμα. Και γύρω της όλοι οι ίσκιοι των νεκρών που μέσα μας κουβαλάμε παλεύουν μεταξύ τους ποιος θα πιει το περισσότερο αίμα για να ζωντανέψει στην μνήμη μας και να τον θυμηθούμε.* Το Καφέ Ρετρό είναι το αίμα που δικαιούνται αυτοί οι ίσκιοι...

* * *

Σημείωση:

Είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς πόσα προβλήματα μπορεί να συναντήσει το εγχείρημα συγγραφής ενός τέτοιου βιβλίου: Πρώτα απ' όλα φέρεις την βαρύτερη ευθύνη να συμπυκνώσεις την ζωή ενός ανθρώπου σε λίγες μόνον γραμμές, μέσα από ένα μεμονωμένο περιστατικό ή μια συγκεκριμένη ιδιότητα, συμπληρώνοντας τα κενά με την φαντασία σου.

Οι συγγενείς των αναφερόμενων προσώπων δεν δίνουν συνήθως την άδεια να δημοσιευθούν τα ποιήματα. Κι αν τα δημοσιεύσεις χωρίς έγκριση, δέχεσαι απειλές, ακόμα και για... την ίδια σου την ζωή! Οι φωτογραφίες είναι δυσέρετες και σπανίως σου τις εμπιστεύονται (έκοψα έναν τόνο ξύλα για να μου δώσει κάποιος μία φωτογραφία!). Σιγά-σιγά *γίνεσαι αυτό που κληρονομεί*: ένας ίσκιος που τριγυρνά σαν φάντασμα στα έρημα νεκροταφεία γυρεύοντας στους σταυρούς ονόματα μισοσβησμένα. Και ψάχνεις σαν τρελός σε σιονισμένα αρχεία βελόνι στ' άχυρα!

Την νύχτα ο κόσμος σου, πάνω απ' τα χειρόγραφα, γίνεται ασπρόμαυρος. Την μέρα τα χρώματα μουδιάζουν τις κόρες των ματιών σου! Το βύθισμα δεν έχει τελειωμό...

Κάποτε, όμως, οφείλεις να βάλεις μια τελεία σε όλα αυτά και να πεις στον εαυτό σου:

Καλώς επέστρεψες στην πραγματικότητα...

Δημήτρης Ε. Σολδάτος

Απ' την ομιλία στο Πνευματικό Κέντρο Δήμου Λευκαδίων στις 16/12/2006

Δείτε όλα τα βίντεο του βιβλίου εδώ:

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ: *Απονομή του Βραβείου*

<http://www.youtube.com/watch?v=EeUMA05ob2k&feature=relmfu>

ΚΑΦΕ ΠΕΤΡΟ – DVD: *Τίτλοι αρχής*

<http://www.youtube.com/watch?v=Q8TZgTOqSz4&feature=channel&list=UL>

ΚΑΦΕ ΠΕΤΡΟ – DVD: *Μιλάει ο εκδότης του βιβλίου, Ηλίας Κοντογεώργης*

<http://www.youtube.com/watch?v=vI-1wck6MTI&feature=channel&list=UL>

ΚΑΦΕ ΠΕΤΡΟ – DVD: *«Τα καφενεία», διαβάζει ο Δ. Ε. Σολδάτος*

<http://www.youtube.com/watch?v=6dGY-BvS1-0&feature=channel&list=UL>

ΚΑΦΕ ΠΕΤΡΟ – DVD: *«Σκλαβιά», ποίηση Αντίκο Γυοζάνο - διασκευή Δ. Ε. Σολδάτος, απ' την ενότητα «Οι Σκιές των Ποιημάτων» (που εμπεριέχεται στην έντυπη έκδοση του Καφέ Πετρό - 2004), απαγγελία Γιάννης Φαλκώνης*

<http://www.youtube.com/watch?v=QhIYm1sbi2I>

ΚΑΦΕ ΠΕΤΡΟ – DVD: *«Όταν πεθάνω...», διαβάζει ο Δ. Ε. Σολδάτος*

http://www.youtube.com/watch?v=RfT_FISgOqI&feature=channel&list=UL

ΣΑΝ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ ΤΟΝ ΛΥΚΟ: *Απαγγέλει ο ηθοποιός Δημήτρης Βερούκιος*

<http://www.youtube.com/watch?v=PJXUywrGEAA>

ΝΙΟΧΩΡΙ: *Το χωριό με τις αμυγδαλιές*

http://www.youtube.com/watch?v=a5pvp5M0c_I

ΕΡΚΥΝΑ: *Οι πηγές της Κρύας*

http://www.youtube.com/watch?v=srK5f1YV5_w



